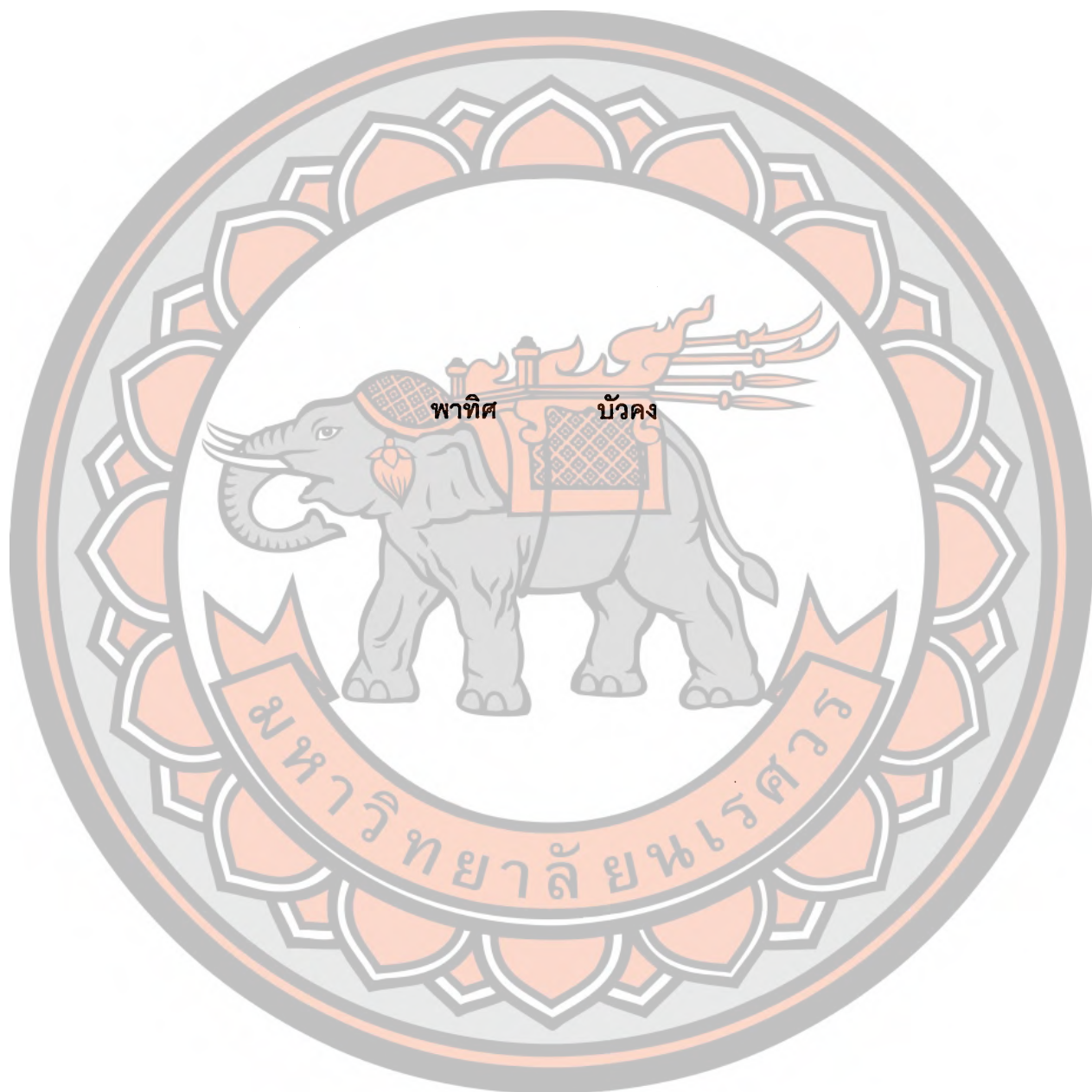

ผลการใช้ชุดการสอน เรื่องแหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย

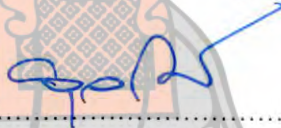
การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
กรกฎาคม 2559
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

อาจารย์ที่ปรึกษาและหัวหน้าภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ได้พิจารณา
การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง "ผลการใช้ชุดการสอน เรื่องแหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร
สำหรับนักเรียนปทุมวัน" เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยนเรศวร

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุภาณี เล็งศรี)

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รุจโรจน์ แก้วอุไร)

หัวหน้าภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

กรกฎาคม 2559

มหาวิทยาลัยนเรศวร

ประกาศคุณูปการ

การศึกษาค้นคว้าฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้เพราะผู้ศึกษาได้รับคำแนะนำช่วยเหลือปรับปรุงแก้ไขอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาณี เสงี่ยมศรี อาจารย์ที่ปรึกษาในการศึกษาค้นคว้า

ขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.ดิเรก ธีระภูธร คณะศึกษาศาสตร์ ภาคเทคโนโลยีและสื่อสาร การศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร, ผศ.ดร.รุ่งโรจน์ แก้วอุไร หัวหน้าภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, ดร.สุจิตรา เขียวศรี อาจารย์ประจำสาขา เทคโนโลยีการให้ความช่วยเหลือ วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล, นายธนวิศ ภาชนะพรรณณ์ หัวหน้างานบริการคอมพิวเตอร์และสื่อการสอน กองบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยนเรศวร, นายกิตติ คุ่มชาติ ผู้อำนวยการโรงเรียนนวมวิทวัสศึกษา ตำบลสลกบาตร อำเภอชาลวาลักษณ์บุรี จังหวัดกำแพงเพชร, นายสมชาย ปัญญาสุ ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้าน สลกบาตร ตำบลสลกบาตร อำเภอชาลวาลักษณ์บุรี จังหวัดกำแพงเพชร, นายอำนาจ สังข์วะระปริษา ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านช่องลม ตำบลสลกบาตร อำเภอชาลวาลักษณ์บุรี จังหวัด กำแพงเพชร, นางกฤษณา สังข์วะระปริษา ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนชุมชนบ้านสลกบาตร ตำบลสลกบาตร อำเภอชาลวาลักษณ์บุรี จังหวัดกำแพงเพชร, นางถาวร บัวสด ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนชุมชน บ้านสลกบาตร ตำบลสลกบาตร อำเภอชาลวาลักษณ์บุรี จังหวัดกำแพงเพชร ที่ได้ กรุณาให้คำแนะนำตรวจแก้ไขเนื้อหาและการใช้สำนวนภาษา ตลอดจน ความเหมาะสมทั่วไปของ ผลการใช้ชุดการสอน เรื่องแหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย และ แบบสอบถามจนสามารถนำมาใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ คณะครูผู้สอนโรงเรียนชุมชนบ้านสลกบาตร ตำบลสลกบาตร อำเภอ ชาลวาลักษณ์บุรี จังหวัดกำแพงเพชร ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมืออำนวยความสะดวกในการเก็บ รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

คุณค่าของการศึกษาค้นคว้าฉบับนี้ ขออุทิศเป็นเครื่องบูชาแก่บิดามารดา บุรพจารย์และผู้ มีพระคุณทุกท่าน

ชื่อเรื่อง	ผลการใช้ชุดการสอน เรื่องแหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปทุมวัย
ผู้ศึกษาค้นคว้า	พาทิศ บัวคง
ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาณี เสงศรี
ประเภทสารนิพนธ์	การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม) สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร,2559
คำสำคัญ	ชุดการสอน แหล่งเรียนรู้ในชุมชน นักเรียนปทุมวัย

บทคัดย่อ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ (1) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปทุมวัย ให้ได้ตามเกณฑ์ 80/80 (2) เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียนปทุมวัย ก่อนและหลังการเรียนโดยใช้ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปทุมวัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนปทุมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนชุมชนบ้านสลกบาตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำนวน 9 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าได้แก่ (1)ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปทุมวัย (2)แบบประเมินคุณภาพของชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปทุมวัย(3)แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปทุมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 (4)แบบประเมินผลการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนปทุมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าทดสอบ t-test (dependent) และค่า E1/E2

ผลจากการศึกษาค้นคว้า ปรากฏผลดังนี้ (1)ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปทุมวัยเท่ากับ 80.05/82.11 ซึ่งสอดคล้องตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 (2)ผลการเรียนรู้ของนักเรียนปทุมวัยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

Title THE INSTRUCTION'S RESULT OF THE RESOURCES IN SALOKBAT COMMUNITY FOR PRESCHOOL STUDENTS

Authors Pathit Buakong

Advisor Assistant Professor Supanee Sengsri, Ph.D..

Academic Paper Independent Study ,Master of Educational in Educational Technology and Communication ,Naresuan University, 2016

Keywords Instruction, Community resource, Preschool student

ABSTRACT

The objectives of this study were (1) to establish and evaluate the efficiency of the instruction's result of the resources in Salokbat Community for preschool students as a case study, and be as criterion 80/80 (2) to compare their learning records, both before and after learning through the instruction "The Community Resource in Salokbat Community". Nine sample were selected by choice (Purposive Sampling) from 2nd kindergartner, 1st semester, 2016 academic year, Salokbat Kindergarten, Kamphengphet Primary Educational Office 2. Indicators were selected for this study namely (1) the Salokbat Community for preschool students' instruction (2) Evaluation quality of the Salokbat Community for preschool students' instruction (3) the Study Plan for the Salokbat Community for preschool students' instruction for 2nd kindergartner (4) Evaluation of learning for the samples.

Statistical method which use to analyze the data were Percentage, Average ($\bar{x}$), Standard Deviation (S.D.), T-Test (dependent) and E1/E2.

The results of this research have found that (1) results and Efficiency of the Salokbat Community for preschool students' instruction were 80.5/82.11 which conform to the criteria (80/80) (2) the students' outcome were higher than their perviousness which according to the base of statistic significantly and hypothesis.

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหา.....	1
จุดมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
สมมุติฐานการวิจัย.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แหล่งเรียนรู้ในชุมชน.....	10
นักเรียนปทุมวัย.....	17
การออกแบบและพัฒนา.....	31
ชุดการสอน.....	33
การหาประสิทธิภาพของชุดการสอน.....	40
ชุมชนสลกบาตร.....	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	47
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	51
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	51
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	51
การสร้างและประสิทธิภาพเครื่องมือ.....	52
วิธีการดำเนินการทดลอง.....	58
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย.....	60
ผลการวิเคราะห์การสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดการสอน เรื่อง แหล่ง เรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปทุมวัย.....	60
ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียนปทุมวัย ก่อนและหลัง การเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับ นักเรียนปทุมวัย.....	62
5 บทสรุป.....	64
สรุปผลการวิจัย.....	64
อภิปรายผลการวิจัย.....	65
ข้อเสนอแนะ.....	67
บรรณานุกรม.....	69
ภาคผนวก.....	73
ภาคผนวก ก รายรายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย.....	74
ภาคผนวก ข แบบประเมินการศึกษาค้นคว้าเรื่อง ผลการใช้ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปทุมวัย.....	76
ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	90
ภาคผนวก ง แผนการจัดประสบการณ์.....	123
ภาคผนวก จ คู่มือการใช้ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปทุมวัย.....	175
ประวัติผู้วิจัย.....	186

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงมาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย.....	26
2 แสดงพัฒนาการทางภาษาด้านทักษะการฟังของเด็กปฐมวัย.....	27
3 แสดงพัฒนาการทางภาษาด้านทักษะการพูดของเด็กปฐมวัย.....	28
4 แสดงพัฒนาการทางภาษาด้านทักษะการอ่านของเด็กปฐมวัย.....	29
5 แสดงพัฒนาการทางภาษาด้านทักษะการเขียนของเด็กปฐมวัย.....	30
6 แสดงแสดงผลประเมินคุณภาพของชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชน สลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย.....	60
7 แสดงแสดงผลการหาประสิทธิภาพของชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชน สลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย จำนวน 20 คน ตามเกณฑ์ 80/80.....	62
8 แสดงผลการเรียนรู้ของนักเรียนปฐมวัย ก่อนเรียนและหลังเรียนของการใช้ชุดการ สอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย.....	62
9 ผลการพิจารณาความสอดคล้องของแบบประเมินคุณภาพของผลชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน.....	91
10 ผลการพิจารณาความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ของนักเรียน ปฐมวัย เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย โดย ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน จำนวน 10 ข้อ.....	93
11 ผลการประเมินคุณภาพของชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัยของ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน.....	94
12 ผลแสดงความสอดคล้องข้อคำถามของแผนการจัดประสบการณ์ของชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย.....	96
13 ผลแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมแผนการจัด ประสบการณ์ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียน ปฐมวัย.....	97

14	ผลการหาประสิทธิภาพชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับ นักเรียนปฐมวัย ของนักเรียนจำนวน 9 คน.....	98
15	ผลการหาประสิทธิภาพของชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย ของนักเรียนจำนวน 20 คน.....	99
16	ผลการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียนปฐมวัย ก่อนและหลังการเรียนรู้โดยใช้ ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัยของ นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง 9 คน.....	100

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 แสดงหน้าหลักของเว็บไซต์.....	177
2 แสดงหน้าเว็บไซต์ในเรื่อง 1.1 ความหมายของชุมชน.....	178
3 แสดงหน้าเว็บไซต์ในเรื่อง 1.2 ประวัติของชุมชนสลกบาตร.....	178
4 แสดงหน้าเว็บไซต์ในเรื่อง 2.1 ความเป็นมาของวัดหงษ์ทอง.....	179
5 แสดงหน้าเว็บไซต์ในเรื่อง 2.2 ความเป็นมาของวัดสลกบาตรและวัดสิงคาราม.....	179
6 แสดงหน้าเว็บไซต์ในเรื่อง 3.1 ความเป็นมาของสวนสาธารณะ.....	180
7 แสดงหน้าเว็บไซต์ในเรื่อง 3.2 ประโยชน์ของสวนสาธารณะหนองคลองวัว.....	180
8 แสดงหน้าเว็บไซต์ในเรื่อง 4.1 ลักษณะของต้นกล้วย.....	181
9 แสดงหน้าเว็บไซต์ในเรื่อง 4.2 ส่วนประกอบของต้นกล้วย.....	181
10 แสดงหน้าเว็บไซต์ในเรื่อง 5.1 ความเป็นมาของศาลเจ้าจอมทอง.....	182
11 แสดงหน้าเว็บไซต์ในเรื่อง 5.2 สถานที่ตั้งของศาลเจ้าจอมทอง.....	182
12 แสดงหน้าเว็บไซต์ในเรื่อง 6.1 การทำแจก๊วยซากังราว.....	183
13 แสดงหน้าเว็บไซต์ในเรื่อง 6.2 การทำเห็ดนางฟ้า.....	183
14 แสดงหน้าเว็บไซต์ในเรื่อง 7.1 การปลูกมันสำปะหลัง.....	184
15 แสดงหน้าเว็บไซต์ในเรื่อง 7.2 การเลี้ยงปลาตูก.....	184
16 แสดงหน้าเว็บไซต์ในเรื่อง 8.1 มารู้จักผัก.....	185
17 แสดงหน้าเว็บไซต์ในเรื่อง 8.2 ประโยชน์ของผัก.....	185

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ มาตรา 25 รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์กีฬา และนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งเรียนรู้อื่นอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ ในหมวด 9 มาตรา 65 ให้มีการพัฒนาบุคลากรด้านผู้ผลิตและผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเพื่อให้ความรู้ความสามารถและทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ในมาตรา 66 ผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เพื่อการศึกษาในโอกาสแรกที่ทำได้ เพื่อให้มีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยี เพื่อการศึกษาในกระแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต จากแนวคิดและหลักการดังกล่าวเป็นผลทำให้การเรียนการสอนในปัจจุบันต้องมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้เพื่อการศึกษามากขึ้น

ปัจจุบันความก้าวหน้าของนวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทเกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนทั่วโลกอย่างกว้างขวาง ทำให้การติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนความรู้แนวคิด ประสบการณ์ทำได้อย่างรวดเร็วและครอบคลุมเกือบทุกพื้นที่ในโลก การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทสำคัญโดยตรงกับการสร้างองค์ความรู้ โดยเป็นเครื่องมือช่วยรวบรวมข่าวสาร ความรอบรู้ การจัดระบบ การประมวลผล การส่งผ่านและสื่อสารด้วยความเร็วสูงและมีปริมาณมาก ดังเช่น แหล่งเรียนรู้ถือว่าเป็นการจัดการโดยจัดให้เป็นแหล่งส่งเสริม สนับสนุนและบริการข้อมูลความรู้อย่างเป็นระบบ แล้วจัดเก็บข้อมูลความรู้ ให้คำปรึกษา ฝึกอบรมและการศึกษาวิจัยและพัฒนา นอกจากนี้แนวโน้มทางการศึกษาจะเน้นรูปแบบที่เป็นการเรียนรู้มากกว่าการสอน ผู้เรียนจะมีแหล่งที่จะค้นคว้าหาความรู้หลากหลาย ซึ่งไม่ได้อยู่แต่เฉพาะในห้องเรียน (Gerlach

and Eiy, 1971 อ้างอิงจาก กิดานันท์ มลิทอง, 2543) อีกทั้งการดำเนินงานเกี่ยวกับการศึกษาในปัจจุบันดำเนินไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2545 โดยมีจุดมุ่งหมายหลักในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ และเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและคุณธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข อย่างไรก็ตามระบบการศึกษาในปัจจุบันยังไม่สามารถสร้างผู้เรียนที่มีคุณภาพตามความมุ่งหวังได้อันสืบเนื่องมาจากปัญหาหลายประการทั้งด้านโครงสร้าง กระบวนการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการและระบบสนับสนุนต่างๆ รวมทั้งกระบวนการที่ยังไม่สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมใหม่ ปัญหาต่างๆ เหล่านี้ จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนและรวดเร็วด้วยการปฏิรูปการศึกษา (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2545 : คำนำ) การปฏิรูปการศึกษานั้นมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาในทุกระดับ ฉะนั้นในการปฏิรูปการศึกษาควรเริ่มตั้งแต่ปฐมวัยเพราะเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุด

จากนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กปฐมวัย (0-5 ปี) ระยะเวลา พ.ศ. 2550-2559 กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และจัดกระบวนการเรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน เนื่องจากช่วงปฐมวัยเป็นช่วงที่มีการพัฒนาการด้านสมองและการเรียนรู้อย่างรวดเร็วที่สุด ดังนั้นจึงถือได้ว่า ช่วงปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่ต้องการการปลูกฝังดูแลเป็นพิเศษ เพื่อจะได้เป็นรากฐานที่สำคัญของการเรียนรู้ และการพัฒนาตลอดชีวิต ให้เติบโตเป็นเด็กฉลาดและประสบความสำเร็จในชีวิต (การดูแลและการศึกษาเด็กปฐมวัย, 2556) ดังนั้นการพัฒนาเด็กที่เป็นทรัพยากรที่มีค่านี้ ควรเริ่มจากการศึกษาที่เป็นรากฐานสำคัญ การจัดการศึกษาปฐมวัยจึงถือเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดในการเรียนรู้ การปลูกฝังสิ่งต่าง ๆ ให้กับเด็กวัยนี้ เด็กจะสามารถซึมซับสิ่งต่างๆ รอบตัวได้เป็นอย่างดี การพัฒนาใด ๆ ในวัยนี้จะเป็นรากฐานของความพร้อมสำหรับการพัฒนาในระดับต่อ ๆ ไป ซึ่งสอดคล้องกับ ชิกมันด์ ฟรอยด์ นักจิตวิเคราะห์ที่ได้ย้ำให้เห็นว่า วัยเริ่มต้นของชีวิตมนุษย์คือ ระยะเวลา 5 ปีแรกของคนเรา ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับในตอนต้น ๆ ของชีวิตจะมีอิทธิพลต่อชีวิตของคนเราตลอดจนถึงวาระสุดท้าย เขาเชื่อว่า การอบรมเลี้ยงดูในระยะปฐมวัยนั้น จะมีผลต่อการพัฒนานุคลิกภาพของเด็กในอนาคต (ยศสันตสมบัติ, 2538)

การพัฒนาคนให้มีคุณภาพดังกล่าว เป็นภารกิจหลักของการศึกษา เนื่องจากการศึกษา เป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆ ตลอดช่วงชีวิต ตั้งแต่การวางรากฐาน ของชีวิตตั้งแต่เกิด การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถด้านต่างๆ ที่จะดำรงชีพและประกอบ อาชีพได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันและสามารถปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่ เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา การพัฒนาคนให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วใน อนาคตนั้น จำเป็นต้องอาศัยการมองกว้างและยาวไกล ทั้งนี้เพราะการศึกษาเป็นกระบวนการที่ ต้องอาศัยเวลาในการเตรียมคนให้มีคุณภาพที่ดี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมนตรี. มปป : 82) อีกทั้งในยุคนี้เป็นยุคที่สังคมเปลี่ยนแปลงไป การเตรียมคนให้มี คุณภาพ จึงต้องอาศัยบุคคลที่มีความรู้ความสามารถที่อยู่ในชุมชนหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามี ส่วนร่วมในการพัฒนา เพราะภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีความสำคัญ การนำแหล่ง เรียนรู้มาใช้เป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอนนับว่าเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง

จัดการเรียนรู้การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนา ตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ฉะนั้นครูผู้สอนและผู้จัดการศึกษาต้องเปลี่ยนแปลง บทบาทจากการเป็นผู้ชี้นำ ผู้ถ่ายทอดความรู้ ไปเป็นผู้ช่วยเหลือส่งเสริมและสนับสนุนผู้เรียนในการ แสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้เรียนเพื่อนำข้อมูล เหล่านั้นไปใช้สร้างสรรค์ความรู้ของตน (กรมวิชาการ 2545: 21) ครูผู้สอนจึงต้องใช้เทคนิควิธีการ เรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และจดจำ ได้นานเรียนรู้อย่างมีความสุขและ สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตจริง นอกจากนี้การสอนที่จะช่วยสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่อง ของแหล่งเรียนรู้ในชุมชน จำเป็นต้องใช้สื่อการสอนเข้ามาช่วยเพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นเป็นรูปธรรม เพราะสื่อการสอนเป็นตัวกลางที่ครูใช้สำหรับนำเสนอหา ความรู้ความคิด ของครูไปให้นักเรียนได้รับรู้ โดยง่าย รวดเร็วและถูกต้อง สื่อการสอนจะช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และ สื่อชนิดหนึ่งที่เหมาะจะนำมาใช้ก็คือ ชุดการสอนซึ่งเป็นสื่อประสมประเภทหนึ่ง ที่ได้จัดระบบการ ผลิตและการนำสื่อการสอนที่สอดคล้องกับวิชา หน่วย หัวเรื่อง และวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้การ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ(ชัยยงค์ พรหมวงศ์ 2553: 14-5) นอกจากนี้ยังมีรายงานการวิจัยที่พบว่า การใช้ชุดการสอนทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้นเช่น งานวิจัยของ พูนศิริ ศรีโพธิ์เผือก (2551: 54-55) ได้พัฒนาชุดการสอน เรื่อง การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการอนุรักษ์

สิ่งแวดล้อมก่อนและหลังการเรียนด้วยชุดการสอนที่สร้างขึ้น พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัย ของ นุจรินทร์ สิทธิเลิศประสิทธิ์ (2550: 57-58) ซึ่งได้พัฒนาชุดการเรียนการสอนเรื่องธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 และได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยชุดการเรียนการสอนเรื่องธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การจัดการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะกับชีวิตประจำวันโดยใช้บริบทของภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม และเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ช่วยให้นักเรียนมีประสบการณ์การเรียนรู้จากบริบทหรือสถานการณ์จริง ซึ่งนอกจากจะช่วยสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีคุณค่าให้กับนักเรียนแล้ว นักเรียนยังสามารถใช้ความรู้ได้อย่างเต็มที่ (เจนสมุทร แสงพันธ์, 2549, หน้า 4) การนำเรื่องราวที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียน หรือมีการนำเอาประเด็นในท้องถิ่นซึ่งเป็นเรื่องราวใกล้ตัวมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ส่งผลให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยความสุข เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองจึงสามารถนำความรู้ที่ได้เรียนรู้ไปใช้จริงในชีวิตประจำวัน (อินชาทวี, 2550, หน้า 57) และนักเรียนมีความพึงพอใจและมีผลการเรียนเพิ่มขึ้นเมื่อใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างแท้จริง เพราะผู้เรียนสามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้จากสภาพแวดล้อมและสถานที่รอบ ๆ ตัว รวมถึงการได้ลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง เป็นห้องเรียนธรรมชาติที่ผู้เรียนจะซึมซับในสิ่งที่ได้เห็นได้สัมผัส ได้คิดวิเคราะห์ และแก้ปัญหา เป็นประสบการณ์ตรงสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ (เอมอร อนุภักทสกุล, 2550, บทความย่อ, หน้า 95)

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาค้นคว้าได้เล็งเห็นความสำคัญของการส่งเสริมการเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอน เรื่องแหล่งเรียนรู้ของชุมชนสลกบาตร เพื่อให้นักเรียนได้ใช้เป็นแหล่งค้นคว้าหาข้อมูลความรู้มาประกอบการเรียนรู้ในท้องถิ่น และให้ผู้สนใจเกี่ยวกับชุดการสอน เรื่องแหล่งเรียนรู้ของชุมชนสลกบาตร ได้ใช้เป็นแหล่งข้อมูล อีกทั้งเป็นการสร้างจิตสำนึกให้กับนักเรียนให้ตระหนักถึงคุณค่าของชุมชนสลกบาตรตลอดจนสามารถเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อใช้ในชีวิตประจำวันโดยใช้แหล่งเรียนรู้เป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดความรู้ นับเป็นอีกหนทางหนึ่งในการช่วยการปลูกฝังจิตสำนึกรักบ้านเกิด และ เพื่อถ่ายทอดให้คนรุ่นต่อไปในอนาคต

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย ให้ได้ตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียนปฐมวัย ก่อนและหลังการเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย สำหรับให้นักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านสลกบาตร โรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย ประชาชนในชุมชนสลกบาตร และผู้ที่มีความสนใจเข้ามาใช้บริการค้นหาความรู้และเป็นแนวทางในการศึกษาเกี่ยวกับชุดการสอนในเรื่องอื่นๆต่อไป
2. นักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีการพัฒนาการเรียนรู้ได้เร็วและช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ สามารถประเมินความเข้าใจในบทเรียนของผู้เรียนแต่ละคนได้
3. ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัยนี้ จะช่วยแบ่งเบาภาระของผู้สอนเพราะผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนในการเลือกกิจกรรมและเทคนิคการสอนที่ส่งเสริมทักษะด้านต่างๆให้แก่เด็กอย่างเหมาะสม
4. เป็นการฝึกความพร้อมทางด้านสติปัญญาและด้านอื่นๆ ให้แก่เด็กปฐมวัยในการเรียนในระดับประถมศึกษาต่อไป
5. เป็นแนวทางในการศึกษาในการใช้ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัยในเรื่องอื่นๆต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา
ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัยได้กำหนดเนื้อหาที่ใช้ในการสอน ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ชุมชนของเรา

- 1.1 ความหมายของชุมชน
- 1.2 ประวัติของชุมชนสลกบาตร

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 สายใยชุมชน

2.1 ความเป็นมาของวัดหงษ์ทอง

2.2 ความเป็นมาของวัดสลกบาตรและวัดสิงคาราม

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สวนสาธารณะ

3.1 ความเป็นมาของสวนสาธารณะ

3.2 ประโยชน์ของสวนสาธารณะหนองคลองวัว

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 กล้วยจำ

4.1 ลักษณะของต้นกล้วย

4.2 ส่วนประกอบของต้นกล้วย

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ศาลเจ้าจอมทอง

5.1 ความเป็นมาของศาลเจ้าจอมทอง

5.2 สถานที่ตั้งของศาลเจ้าจอมทอง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 ขึ้นนมอาชีพ

6.1 การทำแจก้วยซากังราว

6.2 การทำเห็ดนางฟ้า

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 อาชีพหน้ารั้ว

7.1 การปลูกมันสำปะหลัง

7.2 การเลี้ยงปลาตก

หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 ผักสด

8.1 มะรูดจักผัก

8.2 ประโยชน์ของผัก

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนชุมชนบ้านสลกบาตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำนวน 9 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การเรียนจากชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 ประสิทธิภาพของชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย

3.2.2 ผลการเรียนรู้ของนักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2

นิยามศัพท์เฉพาะ

ชุดการสอน หมายถึง สื่อการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ประกอบการสอนของครูผู้สอน โดยมีครูเป็นผู้แนะนำการใช้ ภายในชุดการสอนประกอบไปด้วย สื่อแหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย แผนการจัดประสบการณ์ของชุดการสอน เรื่องแหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร แบบประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนปฐมวัยก่อนและหลังเรียน

แหล่งเรียนรู้ในชุมชน หมายถึง สื่อการเรียนรู้ที่รวบรวมความรู้ ที่ได้จากการสอบถาม สัมภาษณ์ จากครู บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง คนในชุมชนประสบการณ์ของคนในชุมชน สืบค้น จากชุมชน รวมถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สามารถให้คุณค่าต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิด กระบวนการเรียนรู้ และสามารถนำมาใช้เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์และคุณค่าทางการศึกษาในชุมชน สลกบาตร เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร ซึ่งผู้ค้นคว้าได้จัดทำขึ้นในรูปแบบเว็บไซต์ ลักษณะ เป็น คลิปวีดีโอ สั้นๆ

นักเรียนปฐมวัย หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 ในชุมชนบ้านสลกบาตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 2

ประสิทธิภาพ หมายถึง คุณภาพของชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย ที่ทำให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ซึ่งมีประสิทธิภาพ 80/80

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละเฉลี่ยของคะแนนระหว่างเรียนโดยใช้ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย เป็นสื่อในการค้นคว้าหาความรู้ ได้ค่าเฉลี่ยอย่างน้อยร้อยละ 80

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละเฉลี่ยของคะแนนหลังเรียนจากการทำแบบวัดผลการเรียนรู้ทางการเรียนหลังเรียน ได้ค่าเฉลี่ยอย่างน้อยร้อยละ80

ผลการเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถทางการเรียน โดยใช้ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปทุมวัย เป็นสื่อในการเรียนการสอน ซึ่งพิจารณาจากคะแนนที่ได้จากการประเมินหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

ผลการใช้ชุดการสอน หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนซึ่งวัดได้จากคะแนนจากแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ทางการเรียน เรื่องแหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนประถมวัย

ชุมชนสลกบาตร หมายถึง ชุมชนที่นักเรียนปทุมวัย ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนอาศัยอยู่ บทเรียนที่เกี่ยวข้องกับแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

สมมุติฐานการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปทุมวัย มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. นักเรียนปทุมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปทุมวัย มีผลการเรียนรู้หลังการใช้ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปทุมวัย สูงกว่าก่อนการใช้ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปทุมวัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการสร้างแหล่งเรียนรู้ในชุมชน โดยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. แหล่งเรียนรู้ในชุมชน

- 1.1 ความหมายแหล่งเรียนรู้
- 1.2 ประเภทของแหล่งเรียนรู้
- 1.3 ประโยชน์ของแหล่งเรียนรู้ในชุมชน
- 1.4 การนำแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาใช้ในการเรียนการสอน

2. นักเรียนปฐมวัย

- 2.1 ความหมายของเด็กปฐมวัย
- 2.2 ความสำคัญของเด็กปฐมวัย
- 2.3 ทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย
- 2.4 การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย
- 2.5 หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546
- 2.6 การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย
- 2.7 มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์
- 2.8 พัฒนาการของเด็กปฐมวัย

3. การออกแบบและพัฒนา

- 3.1 ขั้นการวิเคราะห์ (Analysis)
- 3.2 ขั้นการออกแบบ (Design)
- 3.3 ขั้นการพัฒนา (Development)
- 3.4 ขั้นการทดลองใช้ (Implementation)
- 3.5 ขั้นการประเมินผล (Evaluation)

4. ชุดการสอน

- 4.1 ความหมายของชุดการสอน
- 4.2 แนวคิดเกี่ยวกับชุดการสอน

- 4.3 ประเภทของชุดการสอน
- 4.4 การสร้างชุดการสอน
- 4.5 องค์ประกอบของชุดการสอน
- 4.6 การวางแผนการผลิตชุดการสอน
- 4.7 วิธีการใช้ชุดการสอน
- 4.8 การประเมินชุดการสอน
5. การหาประสิทธิภาพของชุดการสอน
  - 5.1 ความหมายของการทดสอบประสิทธิภาพ
  - 5.2 ความจำเป็นที่จะต้องหาประสิทธิภาพ
  - 5.3 การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ
  - 5.4 วิธีการคำนวณหาประสิทธิภาพ
  - 5.5 ขั้นตอนการทดสอบประสิทธิภาพ
  - 5.6 การเลือกนักเรียนมาทดสอบประสิทธิภาพ
6. ชุมชนสลกบาตร
  - 5.1 ที่ตั้งและอาณาเขต
  - 5.2 อาชีพในชุมชน
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แหล่งเรียนรู้ในชุมชน

1.1 ความหมายของแหล่งเรียนรู้

แหล่งเรียนรู้มีความสำคัญในกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างมาก เพราะผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากสภาพจริง แหล่งเรียนรู้ จะมีความเกี่ยวข้องกับสิ่งเหล่านี้ คือ บุคคล สถานที่ ธรรมชาติ ภูมิปัญญาการประกอบอาชีพ เป็นต้น ซึ่งแหล่งเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนสามารถศึกษา ค้นคว้า หาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ได้เอง นับเป็นชุมชนทรัพยากรมหาศาลของความรู้ที่มีอยู่ แหล่งการเรียนรู้เหล่านั้นมีทั้งที่อยู่ในโรงเรียนและอยู่ในชุมชน จึงมีผู้ให้ความหมาย ไว้หลากหลาย ดังนี้

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545. หน้า43) ได้นิยามความหมายของแหล่งเรียนรู้ว่า หมายถึง แหล่งข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศและประสบการณ์ที่สนับสนุนให้ผู้เรียนใฝ่เรียนใฝ่รู้ แสวงหาความรู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัยอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ ช่วยขยายแนวความคิดใน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กว้างขวางขึ้น แหล่งเรียนรู้กระตุ้นให้เกิดการพัฒนากระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

จันทรา อ่อนระหง (2550. หน้า10) ได้ให้ความหมายของแหล่งเรียนรู้ว่า หมายถึง แหล่งหรือที่รวม ซึ่งอาจเป็นสภาพหรือสถานที่หรือศูนย์รวมที่ประกอบด้วยข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ และกิจกรรมที่มีกระบวนการเรียนรู้หรือกระบวนการเรียนการสอนที่มีรูปแบบแตกต่างจากกระบวนการเรียนการสอนที่มีครูเป็นผู้สอนหรือเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ เป็นการเรียนที่มีกำหนดเวลายืดหยุ่นสอดคล้องกับความต้องการและความพร้อมของผู้เรียน

จิรศักดิ์ ประทุมรัตน์ (2550. หน้า11) ให้ความหมายของคำว่า แหล่งการเรียนรู้ หมายถึง แหล่งวิชาการที่เป็นตัวบุคคลหรือหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สามารถให้คุณค่าต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ และสามารถนำมาใช้เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ได้

เนาวรัตน์ ลิขิตวัฒน์เศรษฐ (2544. หน้า28) แหล่งเรียนรู้ คือ ถิ่น ที่อยู่ บริเวณ บ่อเกิดแห่งที่ หรือศูนย์รวมความรู้ที่ให้เข้าไปศึกษาหาความรู้ ความเข้าใจ และความชำนาญ ซึ่งอาจเป็นได้ทั้งสิ่งที่เป็นธรรมชาติหรือสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น เป็นได้ทั้งบุคคล สิ่งมีชีวิต และไม่มีชีวิต

ลัดดา ศิลาน้อย (2545. หน้า 34) ได้ให้ความหมายของแหล่งการเรียนรู้ หมายถึง แหล่งวิชาการหรือแหล่งทรัพยากรแหล่งข้อมูลในท้องถิ่นแต่ละแห่ง ประกอบไปด้วยบุคคลในชุมชน สถานที่สำคัญในชุมชน รวมทั้งกิจกรรมต่างๆ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544, หน้า2) ได้กำหนดความหมายของแหล่งการเรียนรู้ว่าหมายถึง "แหล่ง" หรือ "ที่รวม" ซึ่งอาจเป็นสถานที่ หรือศูนย์รวมที่ประกอบด้วย ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ และกิจกรรมที่มีกระบวนการเรียนรู้ หรือกระบวนการเรียนการสอนที่มีรูปแบบแตกต่างไปจากกระบวนการเรียนการสอนที่มีครูเป็นผู้สอนหรือศูนย์กลางการเรียนรู้ เป็นการเรียนที่มีกำหนดเวลายืดหยุ่นสอดคล้องกับความต้องการและความพร้อมของผู้เรียน

สรุปได้ว่า แหล่งการเรียนรู้ หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่มีคุณค่าทางการศึกษาในชุมชน ซึ่งผู้เรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญ สามารถศึกษาเรียนรู้ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาและเสริมสร้างประสบการณ์ในการดำรงชีวิต

1.2 ประเภทของแหล่งเรียนรู้

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารพบว่าได้มีผู้แบ่งกลุ่มหรือประเภทแหล่งการเรียนรู้ไว้หลายลักษณะ ดังนี้

เกษม คำบุตรดา (2550. หน้า10) ได้จำแนกแหล่งการเรียนรู้ออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. แหล่งการเรียนรู้ที่เป็นบุคคล เช่น ครู เพื่อในห้องเรียน เพื่อนต่างห้องเรียน เพื่อต่างระดับ บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง คนในชุมชน เป็นต้น
2. แหล่งการเรียนรู้ที่เป็นแหล่งวิชาการ ได้แก่ สถานที่ต่างๆ ภายในโรงเรียนและชุมชน เช่น ห้องสมุด วัด ตลาด ร้านค้า สถานีตำรวจ สถานีอนามัย โบราณสถาน สวนสัตว์ เป็นต้น
3. แหล่งการเรียนรู้ที่เป็นแหล่งธรรมชาติ ได้แก่ ห้วย หนอง คลอง สวนสาธารณะ ป่า ต้นไม้ ไบไม้ อุทยานธรรมชาติ รวมทั้งสัตว์ต่างๆ เช่น สัตว์เลี้ยง สัตว์ป่า เป็นต้น
4. แหล่งการเรียนรู้ที่เป็นสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีต่างๆ เช่น หนังสือ ตำรา นิตยสาร วารสาร สิ่งพิมพ์ หนังสือพิมพ์ แผ่นปลิว บัณฑิตโฆษณาต่างๆ รายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ เสียงตามสาย เกมคอมพิวเตอร์ และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่างๆ เป็นต้น

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม (2545.หน้า6) ได้จำแนกแหล่งการเรียนรู้ไว้ 3 ประเภท ได้แก่

1. แหล่งการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เป็นประสบการณ์ที่ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้จากสภาพจริง เช่น อุทยานแห่งชาติ สวนพฤกษศาสตร์ ภูเขา ทะเล แม่น้ำ ลำคลอง ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ เช่น ฝนตก แดดออก น้ำท่วม ความแห้งแล้ง ฯลฯ

2. แหล่งการเรียนรู้ที่จัดหรือสร้างขึ้น ซึ่งมีในสถานศึกษา และนอกสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ได้สะดวกและรวดเร็ว

- 2.1 แหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา ได้แก่ ห้องเรียน ห้องสมุด สวนสมุนไพร สวนสุขภาพนวมกีฬา ฯลฯ

- 2.2 แหล่งการเรียนรู้นอกสถานศึกษา ได้แก่ ศาสนสถาน พิพิธภัณฑ์ สถาบันค้นคว้าวิจัย แหล่งวิชาการ แหล่งบริการ สวนสาธารณะ สวนสัตว์ ห้องสมุดประชาชน ศูนย์กีฬา ศูนย์การค้า ฯลฯ

3. แหล่งการเรียนรู้ที่เป็นทรัพยากรบุคคล ได้แก่ ครู ผู้ปกครอง ตลอดจนบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในด้านต่างๆ ซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น บุคคลที่เป็นภูมิปัญญาในสาขาอาชีพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2547.หน้า3-4) ได้จัดประเภทของแหล่งเรียนรู้ ได้หลายแบบตามความสอดคล้องกับโรงเรียนแต่ละแห่งเพื่อเอื้อประโยชน์ต่อการใช้

แบบที่ 1 จัดตามลักษณะของแหล่งเรียนรู้

1. แหล่งเรียนรู้ตามธรรมชาติเป็นแหล่งเรียนรู้ที่นักเรียนจะศึกษาหาความรู้ได้จาก

สิ่งที่มีอยู่แล้วตามธรรมชาติ เช่น แม่น้ำ ภูเขา ลำธาร กรวด หิน ดิน ทราย ชายทะเล

2. แหล่งเรียนรู้ที่มนุษย์สร้างขึ้น เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มนุษย์สร้างเพื่อสืบทอด ศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนเทคโนโลยี และสิ่งอำนวยความสะดวกของมนุษย์ เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ พิพิธภัณฑสถาน หอสมุดประชาชน สถาบันทางการศึกษา สวนสาธารณะ ตลาด บ้านเรือน ที่อยู่อาศัย สถานประกอบการ

3. บุคคล เป็นแหล่งเรียนรู้ที่จะถ่ายทอดความรู้ ความสามารถ คุณธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทั้งด้านการประกอบอาชีพและการสืบสานวัฒนธรรม ตลอดจนนักคิด นักประดิษฐ์และผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในด้านต่างๆ

แบบที่ 2 จัดตามแหล่งที่ตั้งของแหล่งเรียนรู้

1. แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน เดิมจะมีแหล่งเรียนรู้ที่เป็นหลัก คือ ครู อาจารย์ ห้องเรียน ห้องสมุด ต่อมามีการพัฒนาเป็นห้องปฏิบัติการต่างๆ เช่น ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ห้องโสตทัศนศึกษา ห้องจริยธรรม ห้องศิลปะ เป็นต้น ตลอดจนการใช้อาคารสถานที่บริเวณและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน เช่น ห้องอาหาร สนาม ห้องน้ำ สวนดอกไม้สวนสมุนไพร แหล่งน้ำในโรงเรียน เป็นต้น

2. แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ครอบคลุมทั้งด้านสถานที่และบุคคล ซึ่งอาจอยู่ในชุมชนใกล้เคียง โรงเรียนและชุมชนที่โรงเรียนพานักเรียนไปศึกษาหาความรู้ เช่น แม่น้ำ ภูเขา ชายทะเล วัด ตลาด หอสมุดประชาชน สถานีตำรวจ สถานีอนามัย สวนสาธารณะ สวนสัตว์ ทุ่งนา สวนผัก สวนผลไม้ ไร่สวน วนอุทยาน (2537. หน้า58-59) แบ่งแหล่งการเรียนรู้ออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. แหล่งการเรียนรู้ที่เป็นบุคคล หมายถึง บุคคลที่สามารถให้ข้อมูลข่าวสารกับผู้อื่นได้ซึ่ง ได้แก่ สมาชิกในครอบครัว เพื่อนบ้าน ผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ จากประสบการณ์ของตนเอง เป็นต้นซึ่งแหล่งบุคคลนี้จะเปิดโอกาสให้มีการสื่อสารแบบสองทางมากกว่าแหล่งการเรียนรู้ประเภทอื่นๆ

2. แหล่งการเรียนรู้ที่เป็นสื่อมวลชนเป็นแหล่งที่เป็นการให้ข้อมูล ข่าวสาร โดยผ่านทาง สื่อมวลชนประเภทต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และวารสารต่างๆ เป็นต้น ซึ่งสื่อมวลชนจะสามารถเข้าถึงผู้ใช้ได้อย่างกว้างขวางแต่การสื่อสารจากแหล่งสื่อมวลชนจะเป็น การสื่อสารแบบทางเดียว

3. แหล่งการเรียนรู้ที่เป็นสถาบัน เป็นองค์กรซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยหน่วยงานของรัฐบาลหรือ เอกชนเพื่อทำหน้าที่ในการแสวงหาสารสนเทศแล้วนำมาวิเคราะห์ จัดเก็บและให้บริการ เผยแพร่

ได้แก่ ห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศ แหล่งข้อมูลของหน่วยงานองค์การทางราชการ สมาคมวิชาชีพ เป็นต้น

Ramirez (1954. หน้า 386) จำแนกแหล่งความรู้ในชุมชนออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. แหล่งความรู้ที่เป็นธรรมชาติ อาทิ แสงแดด อากาศ ดิน น้ำ เป็นต้น
2. แหล่งความรู้ที่เป็นบุคคล ได้แก่ บุคคลที่มีความรู้ความสามารถในชุมชน
3. แหล่งความรู้ทางด้านเทคโนโลยี ได้แก่ แหล่งความรู้ที่เกิดจากความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์ การคิดประดิษฐ์สิ่งต่างๆ เช่น เครื่องยนต์
4. แหล่งความรู้ที่เป็นสถาบัน ได้แก่ สถาบันต่างๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น โรงเรียน โบสถ์ เป็นต้น

Jarolimek (1969. หน้า189) จำแนกแหล่งความรู้ออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ประเภทที่เป็นวัสดุในการอ่าน (Reading Materials) ได้แก่ หนังสือ จุลสาร วารสาร หนังสือพิมพ์ และสิ่งพิมพ์ต่างๆ
2. ประเภทที่ไม่ใช่วัสดุในการอ่าน (Non-Reading Materials) ได้แก่ ภาพยนตร์ รูปภาพ फिल्मสตริป เครื่องบันทึกเสียง แผนที่ ลูกโลก และแหล่งวิชาการอื่นๆ

Nichols (1971. หน้า342) แบ่งประเภทของแหล่งความรู้ที่มีอยู่ในชุมชน ดังนี้

1. ผู้ชำนาญพิเศษเช่น นักดนตรี จิตรกร ผู้ชำนาญงานพิเศษ นักกีฬา พนักงานซื้อขายและบริการ พ่อค้า นักธุรกิจ นายธนาคาร นักอุตสาหกรรม ช่างนา
2. พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง
3. ตัวแทนองค์กรต่างๆ ได้แก่ ตัวแทนของสังคม เทศบาล ศูนย์วัฒนธรรมหรือหน่วยงานอื่นๆ
4. ผู้แทนทางด้านธุรกิจและอุตสาหกรรม ได้แก่ บุคคลที่ทำงานทางด้านธุรกิจการค้าขายหรือโรงงานอุตสาหกรรม เช่น บริษัทขนส่ง เหมืองแร่ บริษัทห้างร้านต่างๆ
5. ผู้แทนรัฐบาล เช่น ตำรวจ เทศมนตรี เจ้าหน้าที่อนามัย เป็นต้น
6. คณะกรรมการที่ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำแก่ประชาชน เช่น กรรมการศึกษา โรงเรียน คณะที่ปรึกษาให้โรงเรียน คณะครูภายในโรงเรียน เป็นต้น
- 7.ทรัพยากรธรรมชาติ ประกอบด้วย พืช สัตว์ป่า น้ำ ดิน แร่ และวัสดุชนิดต่างๆทางธรรมชาติ
8. สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น เช่น อาคารสถานที่ เครื่องบิน ถนน รถไฟ ห้องสมุดพิพิธภัณฑ์ ปุชนิยสถาน เป็นต้น

จากการจำแนกประเภทของแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่รอบๆ ตัวเรา จะมีลักษณะที่แตกต่างกัน ออกไปมากมายหลายประเภท สามารถได้สรุปแหล่งการเรียนรู้ออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. แหล่งการเรียนรู้ที่เป็นบุคคล เช่น ครู ปรชาณ ผู้รู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น นักการศึกษา นักวิจัย ผู้ประกอบการต่างๆ
2. แหล่งการเรียนรู้ที่เป็นสถานที่ เช่น โรงเรียน ห้องสมุด สถานประกอบการต่าง ๆ ศาสนสถาน แปลงเกษตร สถานที่ทางธรรมชาติต่าง เป็นต้น
3. แหล่งการเรียนรู้ที่เป็นสื่อสารสนเทศ และสื่อเทคโนโลยีต่างๆ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ สื่อทางคอมพิวเตอร์ ผลงานประดิษฐ์คิดค้น นวัตกรรมต่างๆ เป็นต้น

1.3 ประโยชน์ของแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

สังคมปัจจุบันเป็นสังคมข่าวสาร ความรู้ และวิทยาการใหม่ๆ เกิดขึ้นและหลั่งไหลเข้ามาในสังคมอยู่ตลอดเวลาจากการเรียนการสอนที่มีครูเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้แต่เพียงอย่างเดียวจึงไม่เพียงพอที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้ผู้เรียนต้องเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมรอบตัวจากเทคโนโลยีเพิ่มขึ้นจากการเรียนการสอนของครูแหล่งเรียนรู้ในชุมชนแหล่งความรู้ที่สามารถให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสภาพความเป็นจริงได้ลงมือทำหรือปฏิบัติจริงอย่างหลากหลาย ดังนั้น แหล่งเรียนรู้ในชุมชนจึงมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนเป็นอย่างมากนักการศึกษาหลายคนได้กล่าวถึงประโยชน์ของแหล่งเรียนรู้ในชุมชนไว้ดังนี้

ชลทิพย์ เอี่ยมสำอาง และวิศนี ศิลตระกูล (2533, หน้า 233) ได้กล่าวถึงความสำคัญและประโยชน์ของแหล่งวิทยาการท้องถิ่นไว้โดยสรุปว่าแหล่งวิทยาการท้องถิ่นมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาทั้งในและนอกระบบโรงเรียน ในส่วนของการศึกษาในระบบสามารถใช้แหล่งทัศนศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมให้กับเด็กและนักศึกษาที่เสริมและเพิ่มเติมจากหลักสูตรและสามารถใช้เป็นสถานประกอบการเพื่อใช้เป็นแหล่งฝึกฝีมือ ฝึกคน ในภาคปฏิบัติของหลักสูตรทุกประเภทและทุกระดับอีกด้วย สำหรับการจัดการศึกษานอกระบบ แหล่งวิทยาการท้องถิ่นเป็นแหล่งที่ข้อมูลที่สามารถให้ความรู้และทักษะใน 2 ลักษณะ คือ เป็นแหล่งวิทยาการให้ความรู้พื้นฐาน โดยอาศัยบุคคลและสถานที่ที่มีอยู่แล้วในตำบล หมู่บ้านมาช่วยจัดการศึกษา เช่น อาศัยผู้ชำนาญการที่มีฝีมือดีในท้องถิ่นมาช่วยถ่ายทอดฝึกหัดให้กับผู้ที่ต้องการจะเรียนรู้และนำไปใช้ประกอบอาชีพ อาศัยวัดเป็นสถานที่จัดการศึกษาต่อตลอดจนใช้สถานที่ที่มีอยู่ในชุมชน เช่น ศาลา วัด แหล่งความรู้หมู่บ้าน ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านห้องสมุด ศาลาประชาคม เป็นแหล่งในการจัดกิจกรรมให้ความรู้ และข้อมูลข่าวสารที่ทันต่อเหตุการณ์ในลักษณะการศึกษาตลอดชีวิต นอกจากนี้แหล่งวิทยาการท้องถิ่นยังมีประโยชน์หลายประการ ดังต่อไปนี้

1. เป็นแหล่งวิทยาการที่ประชาชนสามารถเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ของตนเอง

2. ช่วยให้เกิดการประหยัดสามารถศึกษาหาความรู้โดยไม่ต้องเดินทางไปไกลประหยัดงบประมาณเพราะเอกชนหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่ตนโดยไม่คิดค่าบริการหรือคิดค่าบริการในราคาต่ำ
3. เป็นการเสริมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ช่วยให้ประชาชนมีกระตือรือร้นสนใจใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ
4. ส่งเสริมคุณธรรมการอยู่ร่วมกัน ช่วยสร้างความผูกพันระหว่างคนในท้องถิ่น
5. ช่วยให้เกิดการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างคุ้มค่าอย่างมีประโยชน์ต่อผู้คนในท้องถิ่น
6. ช่วยให้สามารถใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์โดยการศึกษาหาความรู้เพิ่มพูนทักษะ
7. ช่วยให้เกิดการอนุรักษ์ของดีมีคุณค่าในชุมชนหรือฟื้นฟูวัฒนธรรมของท้องถิ่นสามารถสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมต่อไป
8. เป็นการสร้างโอกาสให้ท้องถิ่นเกิดการพึ่งพาตนเองได้ รู้จักประสานประโยชน์เพื่อดำเนินการแหล่งวิทยาการท้องถิ่น

1.4 การนำแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาใช้ในการเรียนการสอน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ยึดหลักว่า การจัดการศึกษาต้องยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ซึ่งเป็นความหมายเดียวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) ได้กล่าวถึง การเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาต้องเน้นให้ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ โดยผู้เกี่ยวข้องต้องจัดสภาวะแวดล้อม บรรยากาศรวมทั้งแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ให้หลากหลายเพื่อเอื้อต่อความสามารถของผู้เรียนแต่ละบุคคล ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนได้ตามความถนัด ความสนใจ และศักยภาพของผู้เรียน ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กัน เพื่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตนเอง ชุมชนสังคม และประเทศชาติ ประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครอง บุคคล ชุมชน และทุกส่วนของสังคม มุ่งเน้นให้ผู้เรียนรู้จักประสบการณ์จริง ฝึกให้เกิดการใฝ่เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ใช้ความรู้ อย่างเหมาะสม

การนำแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาใช้ในการเรียนการสอนเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญโดย ภพ เลหาโพบูลย์ (2542, หน้า 40) กล่าวถึงการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนเพื่อจัดการเรียนการสอน สรุปได้ว่า ในการจัดการเรียนการสอนควรให้ผู้เรียนได้รับรู้ กระทำ ทดลอง และสังเกตจากสถานการณ์จริงที่เกี่ยวกับสิ่งที่เรียน เช่น การศึกษานอกสถานที่ การไปพบผู้ทำงานที่มีความชำนาญเฉพาะด้าน การศึกษาแหล่งสื่อในชุมชน และการใช้แหล่งเรียนรู้จะเกิดประโยชน์ได้ ต้องดำเนินไปตามขั้นตอนอย่างถูกต้องเหมาะสม ปาริชาติ สุจริต (2547, หน้า 25) และวาสนา

ชาวหา (2526, หน้า 45) ได้แยกประเภทแหล่งการเรียนรู้มาใช้ประกอบการเรียนการสอนออกเป็น 2 ทางเหมือนกัน คือ การนำผู้เรียนออกไปสู่แหล่งเรียนรู้ และการนำแหล่งเรียนรู้เข้ามาสู่ห้องเรียน

2. นักเรียนปฐมวัย

2.1 ความหมายของเด็กปฐมวัย

“เด็กปฐมวัย” ตามความหมายของสมาคมการศึกษาด้านปฐมวัยแห่งชาติ

The National Association for Education of Young Children's Early Childhood Education Guidelines (เขาวงกต เดชะคุปต์, 2542 : 12 อ้างอิงจาก Seefeldt & Barbour, 1986 : Prefac)

ให้ความหมายว่า หมายถึง เด็กที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 8 ปีนอกจากนี้คณะกรรมการดำเนินการวิจัย “การบริการศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2522, หน้า 8) ได้ระบุเอาไว้ในรายงานผลการวิจัยว่า “เด็กปฐมวัย” (เด็กก่อนวัยเรียน) หมายถึง

1. เด็กที่อยู่ในศูนย์โภชนาการเด็กหรือสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน หรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือที่เรียกว่าศูนย์เด็กก่อนวัยเรียนนั่นเอง

2. เด็กที่เรียนในชั้นอนุบาลในโรงเรียนรัฐบาลของรัฐและเอกชน รวมทั้งเด็กที่เรียนในชั้นอนุบาล ในโรงเรียนอื่นใดที่เปิดชั้นอนุบาลหรือชั้นเด็กเล็ก เป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนซึ่งเด็กทั่วไปจะมีอายุประมาณ 3-6 ปี

สรุปได้ว่า คำว่า เด็กปฐมวัย มีผู้เรียกชื่อแตกต่างกันไป เช่น เด็กก่อนวัยเรียน เด็กปฐมวัย แต่ไม่ว่าจะใช้ชื่อใดย่อมมีความหมายเดียวกัน เด็กปฐมวัยหมายถึงเด็กที่มีอายุตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึง 6 ปี ทั้งในระบบและนอกระบบการศึกษา ซึ่งพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา กำลังพัฒนาอย่างเต็มที่ ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้ามุ่งศึกษาเด็กปฐมวัยอายุระหว่าง 5-6 ปี หรือเด็กที่เรียนในชั้นอนุบาลปีที่ 2

2.2 ความสำคัญของเด็กปฐมวัย

เด็กเป็นทรัพยากรที่มีค่ายิ่งเป็นความหวังของครอบครัวเป็นผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรม และเป็นมนุษยชาติ เป็นพลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ อนาคตของประเทศชาติจึงขึ้นอยู่กับคุณภาพของเด็ก เด็กที่มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกายจิตใจมีพัฒนาการในทุกๆด้านที่เหมาะสมกับวัย ไม่ว่าจะเป็นพัฒนาการทางด้านร่างกายสติปัญญาอารมณ์ สังคมและจริยธรรมจะเป็นผู้ที่สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและเป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ

เด็กในวัยเริ่มแรกของชีวิต หรือที่เรียกว่า “เด็กปฐมวัย” คือ วัยตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 8 ปี จัดได้ว่าเป็นระยะที่สำคัญที่สุดของชีวิต ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม บุคลิกภาพ โดยเฉพาะด้าน

สติปัญญา จะเจริญมากที่สุดในช่วงนี้ และพัฒนาการใดๆ ในวัยนี้จะเป็นพื้นฐานที่มีความสำคัญ ต่อพัฒนาการในช่วงอื่น ๆ ของชีวิตเป็นอย่างมาก ดังที่นักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของเด็กในวัยนี้ ดังนี้ (เขาวภา เดชะคุปต์, 2542 : 12-13)

ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud, 1949) นักจิตวิเคราะห์ได้ย้ำให้เห็นว่า วัยเริ่มต้นของชีวิตมนุษย์คือ ระยะเวลา 5 ปีแรกของคนเรา ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับในตอนต้นของชีวิตจะมีอิทธิพลต่อชีวิตของคนเราตลอดจนถึงวาระสุดท้าย เขาเชื่อว่าการอบรมเลี้ยงดูในระยะปฐมวัยนั้น จะมีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กในอนาคต

เบนจามิน เอส บลูม (Benjamin S. Bloom, 1964) ได้รายงานผลการวิจัยของเขาในหนังสือชื่อ “ความมั่นคงและเปลี่ยนแปลงในบุคลิกภาพของมนุษย์” (Stability and Change in Human Characteristics) หนังสือเล่มนี้ได้ทำให้นักศึกษาหลาย ๆ ท่านที่มีข้อสงสัยในเรื่องการพัฒนาเด็กปฐมวัยในระยะเริ่มแรกมีความเชื่อมั่นและเข้าใจว่า เด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึงขวบปีแรกจะพัฒนาร้อยละ 20 เมื่อมีอายุ 4 ปี จะพัฒนาด้านสติปัญญาถึงร้อยละ 50 และจากช่วงอายุ 4 – 8 ปี จะพัฒนาเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 30 รวมเป็น 80 % และที่เหลืออีก 20 % จะอยู่ในช่วง 8 – 17 ปี ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสติปัญญาของมนุษย์มากกว่า 3 ใน 4 จะได้รับการพัฒนาเมื่อเด็ก ซึ่งถ้าหากว่าไม่ได้รับการพัฒนาในด้านสติปัญญาอย่างถูกต้อง ความสามารถในการเรียนรู้จะถูกยับยั้ง บลูมยังพบอีกด้วยว่าสิ่งแวดล้อมมีส่วนสำคัญที่จะทำให้พัฒนาการของบุคคลชะงักงันหรือเพิ่มขึ้นได้ ซึ่งแสดงว่า สิ่งแวดล้อมมีผลต่อพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กในระยะ 6 ปีแรกของชีวิตมากกว่าในระยะอื่น ๆ

อีริกสัน (Erikson, 1967) กล่าวว่า วัยทารกตอนปลายเป็นช่วงที่บุคคลเรียนรู้เจตคติของความมั่นใจหรือไม่มั่นใจ ซึ่งขึ้นอยู่กับสิ่งที่พ่อแม่ให้สิ่งทีเด็กต้องการ สำหรับอาหาร การเอาใจใส่ และความรักอย่างชื่นชม เจตคติเหล่านี้ซึ่งเด็กมีอยู่จะคงอยู่มากหรือตลอดชีวิตและสามารถสร้างความรู้ความเข้าใจของคนทั่วไปและสถานการณ์ของบุคคลได้

โจ แอล ฟรอสท์ (Joe L. Frost, 1977) กล่าวว่า เด็กในช่วง 4 – 5 ปีแรกของชีวิต เป็นช่วงเวลาที่มีความเจริญงอกงามทางด้านร่างกายและจิตใจเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วที่สุด นอกจากนี้ยังมีความรู้สึกที่ไวต่ออิทธิพลของสิ่งแวดล้อมภายนอก

จากความเห็นดังกล่าวพอสรุปได้ว่า ช่วงปฐมวัยเป็นช่วงที่สำคัญที่สุดของชีวิตมนุษย์ เพราะเป็นช่วงที่พัฒนาการทุกด้านเจริญขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยเฉพาะด้านสติปัญญา จะเจริญมากที่สุดในช่วงนี้ และการพัฒนาใด ๆ ในวัยนี้จะเป็นพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาในช่วงอื่น ๆ ของชีวิตเป็นอย่างมาก ช่วงปฐมวัยเป็นช่วง

ที่สำคัญยิ่งของชีวิต ซึ่งการพัฒนาเด็กในช่วงวัยนี้จะเป็นการวางพื้นฐานทางด้านจิตใจ อุนิสัย และความสามารถ ซึ่งจะมีผลต่อไปในอนาคตของเด็กและของชาติในที่สุด ดังนั้น ในการศึกษา ค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาและได้มีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน สำหรับนักเรียน ปฐมวัย : กรณีศึกษาชุมชนสลกบาตรขึ้น

2.3 ทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

ทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ มีผู้ศึกษาค้นคว้าและวางแนวความคิดไว้หลายทฤษฎี แต่ละทฤษฎีก็มีแนวความคิดที่แตกต่างกันออกไป ทฤษฎีที่สำคัญและมีประโยชน์ต่อการเรียน การสอน และฝึกหัดเด็กปฐมวัย มีดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2526 : 45 – 60)

ทฤษฎีการเรียนรู้ของสกินเนอร์ (Skinner) สกินเนอร์ เป็นผู้คิดทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบ การกระทำหรือแบบปฏิบัติการ ซึ่งมีชื่อเรียกต่าง ๆ กัน คือ Operant Conditioning Theory หรือ Instrumental conditioning theory หรือ Type - R Conditioning Theory สกินเนอร์ได้เสนอ แนวความคิดโดยจำแนกทฤษฎีทางพฤติกรรมออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. พฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้แบบ Type S (Response Behavior) ซึ่งมีสิ่งเร้า (Stimulus) เป็นตัวกำหนดหรือดึงออกมา เช่น น้ำลายไหลเนื่องจากใส่อาหารเข้าไปในปาก สะดุ้ง เพราะถูกเคาะที่สะบ้าข้างเข่า หรือการหรีตาเมื่อถูกแสงไฟ พฤติกรรมดังกล่าวเป็นการตอบสนอง แบบอัตโนมัติ

2. พฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้แบบ Type R (Operant Behavior) พฤติกรรม หรือการตอบสนองขึ้นอยู่กับการเสริมแรง(Reinforcement) การตอบสนองแบบนี้จะต่างกับแบบแรกเพราะอินทรีย์เป็นตัวกำหนดหรือเป็นผู้สั่งให้กระทำต่อสิ่งเร้า ไม่ใช่ให้สิ่งเร้าเป็นตัวกำหนด พฤติกรรมของอินทรีย์ เช่น การถางหญ้า การเขียนหนังสือ การรีดผ้า พฤติกรรมต่าง ๆ ของคน ในชีวิตประจำวันเป็นพฤติกรรมแบบ Operant Conditioning หลักการเรียนรู้ที่สำคัญ หลักการ เรียนรู้ของทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบการกระทำ เน้นการกระทำของผู้ที่เรียนรู้มากกว่าสิ่งเร้าที่ กำหนดให้ กล่าวคือ เมื่อต้องการให้อินทรีย์เกิดการเรียนรู้จากสิ่งเร้าใดสิ่งเร้าหนึ่ง เราจะให้ผู้เรียนรู้ เลือกแสดงพฤติกรรมเองโดยไม่บังคับหรือบอกแนวทางในการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนแสดงพฤติกรรม การเรียนรู้แล้วจึง "เสริมแรง" พฤติกรรมนั้นทันทีเพื่อให้ผู้เรียนรู้ว่าพฤติกรรมที่แสดงออกนั้นเป็น พฤติกรรมการเรียนรู้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งทฤษฎีการเรียนรู้การวางเงื่อนไขแบบการกระทำนั้น พฤติกรรมตอบสนองจะขึ้นอยู่กับการเสริมแรง (Reinforcement) ตัวเสริมแรงแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

- ตัวเสริมแรงทางบวก (Positive Reinforcement) หมายถึง สิ่งเร้าใด ๆ ซึ่งเมื่อนำมาใช้แล้วทำให้อัตราการตอบสนองเพิ่มมากขึ้น เช่น คำชมเชย รางวัล อาหาร

- ตัวเสริมแรงทางลบ (Negative Reinforcement) หมายถึง สิ่งเร้าใด ๆ ซึ่งเมื่อนำมาใช้แล้วทำให้การตอบสนองเพิ่มขึ้นในทางลบ เป็นตัวเสริมแรงทางลบ เช่น เสียงดัง อากาศร้อน คำตำหนิ กลิ่น การทำโทษ เป็นการนำตัวเสริมแรงลบเข้ามา เพราะการทำโทษบางอย่างหากนำไปใช้จะมีผลให้อัตราการตอบสนองเปลี่ยนไปในลักษณะที่เพิ่มขึ้น

การนำทฤษฎีการเรียนรู้ของสกินเนอร์ไปใช้ในการจัดการศึกษาปฐมวัย

1. การใช้เสริมแรง(Reinforcement) ทุกขั้นตอนของการจัดกิจกรรม ครูควรให้การเสริมแรงโดยการชมเชยหรือให้แรงจูงใจ โดยวิธีการต่าง ๆ เช่น การให้รางวัล ทั้งนี้เพราะเด็กในวัยนี้ต้องการให้ผู้สนใจตนเองหรือเห็นว่าตนเองสำคัญกว่าคนอื่น การให้แรงจูงใจจะทำให้เด็กเกิดความสนใจ พอใจที่จะเรียน

2. การปลูกฝังพฤติกรรมบางอย่างและการลดพฤติกรรมบางอย่าง (Shaping Behavior) หลักการสำคัญของทฤษฎีการวางเงื่อนไข แบบการกระทำของ สกินเนอร์ ก็คือ การควบคุมการตอบสนองด้วยวิธีการเสริมแรง กล่าวคือ เราจะให้การเสริมแรงเฉพาะในเรื่องที่ต้องการเพื่อให้เกิดเป็นนิสัยติดตัว ดังนั้นถ้าเราต้องการให้เด็กมีพฤติกรรมใหม่ในเรื่องใด ก็ควรให้การเสริมแรงพฤติกรรมนั้น เพื่อให้เด็กทำต่อไปจนเป็นนิสัย แต่ถ้าต้องการให้พฤติกรรมใดหายไปก็ควรลดการเสริมแรงพฤติกรรมนั้น ก็จะทำให้พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนานั้นหายไป การปลูกฝังพฤติกรรมใหม่ให้แก่เด็กโดยการใช้การเสริมแรงเป็นสิ่งควบคุมพฤติกรรม ครูควรมีการวางแผนให้เหมาะสม

3. บทเรียนแบบโปรแกรม(Programmed Maching) และเครื่องช่วยสอน (Teaching Learning) สกินเนอร์ได้เสนอการสอนแบบโปรแกรม ซึ่งจัดแบ่งเนื้อหาวิชาออกเป็นส่วนย่อย ๆ เป็นขั้นตอนและจัดลำดับให้เป็นเหตุเป็นผลเพื่อให้เรียนได้ง่าย และเมื่อสำเร็จแต่ละขั้นจะได้รับแรงเสริมหรือให้รางวัลทันที ทั้งบทเรียนสำเร็จรูปและเครื่องช่วยสอนต่างเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมีคำตอบที่ถูกต้องไว้ให้ ซึ่งบทเรียนดังกล่าวควรนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอน จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น ทฤษฎีพัฒนาการของอีริกสันอีริกสัน (Erikson) ได้เน้นความสำคัญที่วัยของเด็ก ขั้นตอนของการพัฒนาการและสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ ตัวเด็กว่า ถ้าเด็กอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เขาพอใจ ประสบความสำเร็จ เขาจะมองโลกในแง่ดี มีความเชื่อมั่นและไว้วางใจผู้อื่น แต่ถ้าเด็กอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี ไม่พอใจ จะมองโลกในแง่ร้าย ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง และไม่ไว้วางใจผู้อื่นอีริกสัน ยังได้ย้ำว่า ถ้าหากเด็กไม่พัฒนาและผ่านขั้นต้นแล้ว เด็กก็จะไม่สามารถพัฒนาในขั้นต่อ ๆ ไปได้ การนำมาใช้ในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษานั้น การจัดกิจกรรมในขั้นก่อนประถมศึกษา เน้นการที่เด็กได้ประสบความสำเร็จและพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมของห้องเรียน ต่อเพื่อนฝูงและต่อครู ทั้งนี้เพื่อให้เด็กมองสังคมใหม่ สังคมโรงเรียน

ในด้านดี มีความเชื่อมั่นและไว้วางใจต่อผู้อื่นและถ้าหากว่าเด็กพอใจและมองโรงเรียนในแง่ดีแล้ว เด็กก็อยากมาโรงเรียน ก็จะได้รับการพัฒนาให้เจริญเติบโตขึ้น การช่วยเหลือตนเอง เช่น การไปห้องน้ำ การแต่งกาย การเก็บของเล่นเข้าที่นั้น ในระยะเริ่มต้น ครูจะดูแลอยู่อย่างใกล้ชิด และใช้การชมเชย การชักชวนให้ทำกิจกรรมร่วมกับครู ก็จะเป็นการไม่บังคับ เด็กไม่เกิดการต่อต้านและเกิดความพอใจเป็นรางวัลในการทำกิจกรรมช่วยเหลือ การหัวเราะเยาะในสิ่งที่เด็กทำ หรือการจัดแข่งขันผลงานที่อาจจะก่อให้เกิดการละอาย ก็ไม่ควรใช้ เพราะจะทำให้เด็กไม่กล้าแสดงออกอีกต่อไปกิจกรรมในระดับก่อนประถมศึกษา เน้นผ่านการเล่น ซึ่งเป็นการสนุกสนาน สื่ออุปกรณ์ที่ใช้ก็เรียบง่ายและเชิญชวนต่อการเข้าร่วมการใช้จินตนาการบทบาทสมมติ ซึ่งเป็นการตอบสนองต่อพัฒนาของเด็กวัยนี้มีการจัดให้อยู่ตลอดเวลา

2.4 การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมซึ่งมีผลเนื่องมาจากประสบการณ์ ครูควรจัดสภาพการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และความเข้าใจอย่างแท้จริง เพื่อความรู้อะไรได้คงทนถาวรไม่ลืมง่ายและครูจะต้องเข้าใจธรรมชาติของการเรียนรู้ดังนี้

1. การเรียนรู้เป็นกระบวนการ เมื่อมีสิ่งเร้าให้ผู้เรียนรับรู้
2. การเรียนรู้เป็นการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงพฤติกรรมเมื่อได้รับประสบการณ์
3. การเรียนรู้ไม่มีจุดเกาะ
4. การเรียนรู้จะเกิดได้ง่าย ถ้าสิ่งที่เรียนนั้น ๆ เป็นสิ่งที่มีความหมายต่อผู้เรียน

การเรียนรู้โดยการกระทำ (Learning by Doing)

การที่จะทำให้นักเรียนมีความคล่องแคล่วว่องไวในทางทักษะต้องลงมือปฏิบัติและฝึกฝนบ่อย ๆ ถ้าเรียนการสอนโดยใช้วิธีครูเป็นผู้บรรยายโดยตลอดไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนลงมือปฏิบัติแล้ว นักเรียนจะได้รับประโยชน์จากการเรียนน้อยที่สุด ดังนั้น ครูไม่ควรพูดขาดในการบรรยายความรู้ ควรให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกฝน ปฏิบัติศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองให้มากที่สุด ครูควรเป็นผู้ชี้แนะแนวทาง โดยจัดกิจกรรมให้นักเรียนลงมือปฏิบัติเองจะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างแน่นแฟ้น

การเรียนรู้โดยมีเป้าหมาย (Purposful Learning)

ในการสอนของครูทุกครั้ง ควรตั้งเป้าหมายหรือจุดมุ่งหมายที่แน่นอนก่อนว่าสอนเรื่องนั้นๆ เพื่ออะไรและเวลาสอนก็ดำเนินการสอนไปตามเป้าหมายที่วางไว้

กฎแห่งแรงจูงใจ (Motivation)

แรงจูงใจ หมายถึง แรงดันที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมา ดังนั้น ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูควรคำนึงถึงว่าผลลัพธ์ที่เกิดจากเนื้อหา ตลอดจนวิธีสอนเกี่ยวข้องกับความต้องการ และประสบการณ์ที่มีมาก่อนของผู้เรียนมากน้อยเพียงใด เทคนิคและการสอน

ส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์จากแรงจูงใจภายใน และภายนอกเพื่อเร้าให้นักเรียนสนใจเรียน แรงจูงใจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. แรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation)
2. แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation)

แรงจูงใจภายนอก เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากสิ่งเร้าภายนอกที่ครูเป็นผู้จัดขึ้นเช่น การสร้างสถานการณ์ต่าง ๆ การจัดกิจกรรม และประสบการณ์ที่น่าสนใจ การสร้างบรรยากาศให้สนุกสนาน อันเป็นแรงกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นที่จะเรียน ครูอาจสร้างแรงจูงใจภายนอกได้ในการจัดการเรียนการสอน

แรงจูงใจภายใน เป็นแรงจูงใจที่เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนเอง เช่น เกิดความสนใจความกระตือรือร้น ความอยากรู้อยากเห็นความใฝ่รู้ มีความกระตือรือร้นหรือเกิดแรงบันดาลใจ อยากรู้ที่จะศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและสนุกกับการเรียน

การเสริมกำลังใจ (Reinforcement)

ในการเรียนการสอน นักเรียนย่อมต้องการการเสริมกำลังใจในขณะที่การเรียนการสอนกำลังดำเนินไปนั้น ครูควรเสริมกำลังใจเป็นระยะ ๆ นักเรียนย่อมต้องการทราบว่า พฤติกรรมหรือทักษะที่ตนแสดงออกมานั้น ถูกต้องหรือเหมาะสมเพียงใด และเมื่อเขาทราบว่าคุณถูกต้อง ก็จะทำให้เกิดความภาคภูมิใจและพยายามทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้ดียิ่งขึ้นโดยหวังว่าจะได้รับการชมเชยอีก และในกรณีที่นักเรียนทำผิดพลาด ก็ไม่ควรแสดงกิริยาอาการหรือใช้คำพูดที่กระทบกระเทือนใจ อาจใช้คำพูดทำนองว่ายังไม่ถูกต้องที่เดี๋ยวนักลองทำใหม่หรือหาคำตอบใหม่ คือ ถึงแม้ว่าเด็กจะตอบไม่ตรงจุดก็เสริมกำลังใจและหาทางให้นักเรียนลองทำใหม่การเสริมกำลังใจจะเป็นหนทางช่วยให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนและยังส่งเสริมให้นักเรียนมีผลการเรียนดีขึ้นอีกด้วย วิธีเสริมกำลังใจมีหลายวิธีแต่ที่นิยมใช้มีดังนี้การเสริมกำลังใจด้วยวาจา เป็นการเสริมกำลังใจที่ทำได้ง่ายที่สุดและดีที่สุด คือครูใช้คำว่า ดี ดีมาก เข้าทำดีน่าสนใจ เป็นความคิดที่ดี ในกรณีที่นักเรียนตอบผิด หรือตอบไม่ตรงจุด ครูไม่ควรใช้ถ้อยคำที่ทำให้เด็กเกิดความสะเทือนใจ การเสริมกำลังใจด้วยท่าทาง เช่น การพยักหน้า ยิ้ม ผงกศีรษะใช้สายตาแสดงความพอใจ บางครั้งใช้พร้อมกัน กับการเสริมกำลังใจด้วยวาจาการเสริมกำลังใจด้วยการให้ได้รับรางวัล เช่น ให้สิ่งของ ให้บัตรเกียรติคุณให้ดาว แต่ข้อควรระวัง คือ อย่าให้นักเรียนหวังผลทางด้านวัตถุมากเกินไปการเสริมกำลังใจด้วยการให้นักเรียนมีส่วนร่วมเช่น ให้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเล่นเกมต่าง ๆ ให้เกิดความรู้สึกว่าเรามีความสำคัญหรือเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม

การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยไทย: ตามแนวคิดมอนเตสซอรีเป็นการถอดแนวคิดสู่การปฏิบัติในสังคมไทย ที่มุ่งเน้นให้เด็กได้เรียนรู้ตามความต้องการของตนเอง จากสิ่งแวดล้อมที่ได้เตรียมไว้

และให้เด็กประสบความสำเร็จตามความต้องการ การให้เด็กได้ลงมือกระทำสิ่งต่างๆด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาศักยภาพที่มีอยู่ภายในของแต่ละคน เอกสารนี้มุ่งจะอธิบายให้ครู พ่อแม่ และผู้ปกครอง ได้ทราบว่าการจัดการเรียนรู้ตามแนวมอนเตสซอรี เด็กจะได้รับการพัฒนาอย่างไรในแต่ละวันครู จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างไร พ่อแม่จะสนับสนุนให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้อย่างไร รศ.ดร. จีรพันธ์ พูลพัฒน์ และคำแก้ว ไกรสรพงษ์

การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยไทย : ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลียเป็นการถอดแนวคิดสู่การปฏิบัติในสังคมไทย ที่มุ่งเน้นให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านโครงการ ตามความสนใจของเด็ก การให้เด็กได้ลงมือกระทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาศักยภาพที่มีอยู่ภายในของเด็กแต่ละคน เอกสารนี้มุ่งจะอธิบายให้ครู พ่อแม่ และผู้ปกครอง ได้ทราบว่าการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เด็ก จะได้รับการพัฒนาอย่างไร ในแต่ละวันครูจะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างไร พ่อแม่จะสนับสนุนให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้อย่างไร สุจินดา ขจรนงศิลป์ และธิดา พิทักษ์สุข : หนังสือฟรี

การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยไทย : ตามแนวการเรียนรู้ภาษาอย่างธรรมชาติแบบองค์รวมเป็นการถอดแนวคิดสู่การปฏิบัติในสังคมไทย ที่มุ่งเน้นการจัดสิ่งแวดล้อมด้านภาษาที่ดี ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน การให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการลงมือกระทำด้วยตนเองจนเกิดองค์ความรู้ และผลงานขึ้นเอง เอกสารนี้มุ่งจะอธิบายให้ครู พ่อแม่ และผู้ปกครอง ได้ทราบว่าการจัดการเรียนรู้ตามแนวการเรียนรู้ภาษาอย่างธรรมชาติแบบองค์รวม เด็กจะได้รับการพัฒนาอย่างไรในแต่ละวัน ครูจะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างไร พ่อแม่จะสนับสนุนให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้อย่างไร มูลนิธิชมรมไทย – อีสราเอลในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยไทย : ตามแนวคิดไฮสโคป เป็นการถอดแนวคิดสู่การปฏิบัติในสังคมไทยที่มุ่งเน้นการเรียนรู้แบบลงมือกระทำ คือ ได้จัดกระทำกับวัตถุมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล ความคิด และเหตุการณ์ จนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เอกสารนี้มุ่งจะอธิบายให้ครู พ่อแม่ และผู้ปกครอง ได้ทราบว่าการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคป เด็กจะได้รับการพัฒนาอย่างไรในแต่ละวัน ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างไร พ่อแม่จะสนับสนุนให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้อย่างไร รองศาสตราจารย์ ดร.พัชรี ผลโยธิน และคณะ . การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย : 2552

การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยไทย : ตามแนววอลดอร์ฟเป็นการถอดแนวคิดสู่การปฏิบัติในสังคมไทย ที่มุ่งเน้นการจัดประสบการณ์สิ่งแวดล้อมที่ดี การให้เด็กได้ลงมือกระทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาศักยภาพที่มีอยู่ในเด็กแต่ละคน เอกสารนี้มุ่งอธิบายให้ครู พ่อแม่ และผู้ปกครอง ได้ทราบว่าการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวอลดอร์ฟ เด็กจะได้รับการพัฒนาอย่างไร พ่อแม่จะสนับสนุนให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้อย่างไร

2.5 หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

การศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี โดยการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กตามพัฒนาการ ภายใต้บริบทสังคม วัฒนธรรม เพื่อสร้างรากฐาน คุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม ซึ่งหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ได้กล่าวถึงหลักการจัดการศึกษาไว้ ดังนี้

หลักการ

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท
  2. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ
  3. พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย
  4. จัดประสบการณ์เรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข
  5. ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัวชุมชนและสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก
- จุดหมาย เพื่อให้เด็ก 3 – 5 ปี มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี
2. กล้ามเนื้อมัดใหญ่ กล้ามเนื้อมัดเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วประสานสัมพันธ์กัน
3. มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข
4. มีคุณธรรมและจริยธรรม มีจิตใจที่ดีงาม
5. ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย
6. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
7. รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และเป็นชาติไทย
8. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบบประชาธิปไตย

ประชาธิปไตย

9. ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
  10. มีความสามารถในการคิดและแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
  11. มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
  12. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีทักษะในการแสวงหาความรู้
- คุณลักษณะตามวัย

คุณลักษณะตามวัยเป็นความสามารถหรือพัฒนาการตามธรรมชาติ เมื่อเด็กมีอายุกับสภาพแวดล้อมการอบรมเลี้ยงดูและประสบการณ์ที่เด็กได้รับ

2.6 การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย 3-5 ปี จะไม่จัดเป็นรายวิชา แต่จัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เกิดการเรียนรู้ ได้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยมีหลักการและแนวทางการจัดประสบการณ์ ดังนี้(กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 44)

2.6.1.หลักการจัดประสบการณ์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ได้กำหนดหลักการจัดประสบการณ์ ดังนี้

- 1) จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่างต่อเนื่อง
- 2) เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่
- 3) จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกับกระบวนการและผลผลิต
- 4) จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์
- 5) ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

2.6.2 แนวทางการจัดประสบการณ์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ได้ให้แนวทางการจัดประสบการณ์ คือ

- 1) จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ คือ เหมาะกับอายุ วุฒิภาวะและระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ
- 2) จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้ คือ เด็กได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลองและคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง
- 3) จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ คือ บูรณาการทั้งทักษะและสาระการเรียนรู้
- 4) จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่ม คิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำ และนำเสนอความคิดโดยผู้สอนเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก
- 5) จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น กับผู้ใหญ่ภายใต้

สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ในบรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุขและเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่างๆกัน

6) จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก

7) จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวันตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

8) จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในสภาพจริงโดยไม่ได้คาดการณ์ไว้

9) ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ทั้งการวางแผนการสนับสนุนสื่อการสอน การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ

10) จัดทำสารนิทัศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำข้อมูลที่ได้มาไตร่ตรองและใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กและการวิจัยในชั้นเรียน

2.7 มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์

การกำหนดตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์โดยยึดมาตรฐานในจุดหมายหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 เป็นหลักและกำหนดตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยในแต่ละช่วงอายุ

ตารางที่ 1 มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	3 ขวบ	4 ขวบ	5 ขวบ
ตัวบ่งชี้ที่ 1 สนทนาได้ตอบ/เล่า เรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ	สนทนาได้ตอบ/เล่า เรื่องด้วยประโยคสั้นๆ	สนทนาได้ตอบ/เล่า เรื่องด้วยประโยค อย่างต่อเนื่อง	สนทนาได้ตอบ/เล่า เป็นเรื่องราวได้
	ฟังและปฏิบัติตาม คำสั่งง่ายๆ	ฟังแล้วปฏิบัติตาม คำสั่งที่ต่อเนื่องได้	ฟังแล้วนำมา ถ่ายทอดได้
ตัวบ่งชี้ที่ 2 อ่านเขียนภาพและ สัญลักษณ์	สนใจเรื่อง que ผู้อื่นอ่าน ให้ฟัง	เปิดและทำทำอ่าน หนังสือ	เปิดและทำทำอ่าน หนังสือพร้อมทั้งเล่า เรื่องไปด้วย

	ขีดเขียนอย่างอิสระ ได้	ขีดเขียนเป็นเส้นคล้าย ตัวหนังสือ	เขียนชื่อของตัวเอง/ คำ/ข้อความที่ลอก แบบหรือจำมา
--	---------------------------	-------------------------------------	--

ที่มา : กระทรวงศึกษาธิการ, 2546

2.8 พัฒนาการของเด็กปฐมวัย

พัฒนาการของเด็กปฐมวัย มี 4 ด้าน ได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา พัฒนาการทางด้านภาษาเป็นอีกด้านหนึ่งที่อยู่ในด้านสติปัญญา ภาษาของเด็กในวัยนี้มีความสำคัญมาก เด็กพร้อมที่จะฝึกทักษะทางภาษาทั้งในด้านการรู้คำศัพท์ การออกเสียงคำให้ชัดเจน การใช้ประโยคเพื่อการติดต่อสื่อสาร การบอกชื่อวัตถุ สิ่งของ เป็นต้น แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น อายุ เพศ โอกาสและสิ่งแวดล้อมที่เป็นองค์ประกอบ ในการพัฒนาได้ดีกว่าเด็กชายในระยะแรก แต่อย่างไรก็ตามลักษณะพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยเป็นไปตามขั้นตอนมีลักษณะเหมือนขั้นบันไดเริ่มตั้งแต่การฟัง พูด อ่านและเขียน โดยแต่ละขั้นตอนจะมีความเหลื่อมล้ำเชื่อมสัมพันธ์กันและกัน ไม่แยกกันโดยสิ้นเชิง พัฒนาการทางภาษา ขั้นต้นจะเป็นพื้นฐานของการพัฒนาการทางภาษาขั้นที่สูงขึ้น

พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย ครอบคลุมทักษะทางภาษา 4 ด้าน ได้แก่ ทักษะ การฟัง พูด อ่าน และเขียน ซึ่งแต่ละทักษะจะมีพัฒนาการไปตามวัย ดังนี้

2.8.1. พัฒนาการด้านการฟัง

การฟังเป็นกระบวนการแรกของการรับรู้ และเป็นตัวจัดประกายให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น ซึ่งสามารถพัฒนาให้ดีขึ้นได้อย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยวุฒิภาวะ เวลา ความพากเพียร และแรงจูงใจ การพัฒนาการฟังจะเป็นขั้นตอนตามระดับอายุของผู้ฟัง ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 พัฒนาการทางภาษาด้านทักษะการฟังของเด็กปฐมวัย

อายุ	พัฒนาการด้านการฟัง
4 ปี -5 ปี	1. ชอบฟังนิทาน เรื่องสั้น ๆ หรือเรื่องราวและบอกตัวละครที่ชอบได้ โดยเฉพาะประเภทเทพนิยาย เช่น สโนไวท์ ซิลเดอเรลล่า เจ้าหญิงนิทรา ถ้ามีโอกาสได้แสดงบทบาทสมมติตามเรื่อง เด็กจะพอใจมาก 2. ปฏิบัติตามคำสั่งที่ต่อเนื่อง 3-4 ขั้นตอน
5 ปี -6 ปี	1. ชอบฟังเรื่องราว เรื่องสั้นต่าง ๆ โดยเฉพาะเกี่ยวกับปรากฏการณ์ตามธรรมชาติ และบอกตัวละครที่ชอบได้ 2. มีมารยาทในการฟัง

อายุ	พัฒนาการด้านการฟัง
	3. มีสมาธิในการฟังเรื่องที่สนใจ 4. รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น 5. ฟังคำสั่งหลายขั้นตอนที่ไม่เกี่ยวข้องและสามารถปฏิบัติได้

ทิมมา (ชิตาพร เขียมสะอาด, 2548 : 24)

2.8.2 พัฒนาการด้านการพูด

พัฒนาการทางภาษาพูดของเด็กเป็นไปตามขั้นตอนเช่นเดียวกับการฟัง ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับสติปัญญา การส่งเสริม และโอกาสในการเรียนรู้ของเด็ก เป็นการพัฒนาที่มีกระบวนการต่อเนื่องมาตั้งแต่แรกเกิด โดยเริ่มจากการฟังเสียงรอบตัวและพัฒนาไปถึงขั้นการใช้คำอย่างมีความหมาย มีการใช้ประโยคยาวขึ้นจนกระทั่งเด็กสามารถใช้ประโยคที่ซับซ้อนและมีความหมายสมบูรณ์มากขึ้นเป็นลำดับ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 พัฒนาการทางภาษาด้านทักษะการพูดของเด็กปฐมวัย

อายุ	พัฒนาการด้านการพูด
4 ปี - 5 ปี	1. พูดคำคล้องจอง ร้องเพลงสั้น ๆ และทำท่าประกอบได้ 2. สามารถเข้าใจคำพูดมากขึ้น 3. สนทนาโต้ตอบหรือเล่าเรื่องราวที่จะพูดเป็นประโยคต่อเนื่องได้ 4. เข้าใจข้อความยาว ๆ ของผู้ใหญ่ได้ดีขึ้น และพูดประโยคที่ซับซ้อนโดยใช้คำต่าง ๆ ได้ 5. บอกชื่อส่วนต่าง ๆ ของร่างกายหรือสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว อยู่ในชุมชนและสังคม รวมทั้งเรียกชื่อวันสำคัญต่าง ๆ ได้ 6. บอกความรู้สึกและความต้องการพื้นฐานได้อย่างมีความหมายมากขึ้น 7. ชักถามสิ่งที่อยู่ในใจด้วยคำถาม อะไร ทำไม อย่างไร และตอบคำถามเหล่านั้นได้ 8. ใช้ภาษาถูกกาลเทศะขึ้น 9. พยายามพูดข้อความยาว ๆ โดยเลียนแบบผู้ใหญ่ในการสร้างประโยค เช่น “หนูจะอ่านหนังสือทุกวัน จะได้เก่งเหมือนพ่อ” 10. รู้จักคำประมาณ 3,000 - 6,000 คำ 11. ชอบพูดคำว่า “เพราะว่า...”

อายุ	พัฒนาการด้านการพูด
5 ปี - 6 ปี	<ol style="list-style-type: none"> 1. ชอบสนทนากับเพื่อนหรือผู้ใหญ่มากกว่าเล่นสิ่งของ 2. มีความสนุกสนานที่ได้สนทนา 3. บอกความต้องการพื้นฐานได้ 4. อธิบายความรู้สึกและความต้องการได้อย่างเป็นเรื่องเป็นราว 5. ใช้ท่าทางประกอบในการเล่าเรื่อง 6. อธิบายภาพและเล่าเรื่องจากภาพได้ 7. เล่นนิทานที่เคยได้ยินหรือสิ่งที่พบเห็นได้ 8. ตั้งคำถามถามผู้อื่นว่าอย่างไร 9. ตอบคำถามโดยอาศัยการรับรู้ 10. ชักถามสิ่งที่สงสัยและร่วมอภิปรายหาคำตอบได้ 11. ใช้คำบุพบท สันธานง่าย ได้ เช่น กับ แต่ และ เป็นต้น 12. พูดคำคล้องจอง ร้องเพลง และทำท่าประกอบได้

ที่มา (ชิตาพร เขียมสะอาด, 2548 : 26 – 28)

2.8.3 พัฒนาการด้านการอ่าน

ทักษะการอ่านเป็นกระบวนการที่ต้องเริ่มต้นตั้งแต่เด็กอยู่ในวัยทารก และเด็กนั้นพร้อมจะอ่านตั้งแต่อยู่ในวัยเกือบจะแรกเกิด โดยเริ่มด้วยความสนใจในรูปภาพที่เร้าใจ ก่อนเริ่มอ่านอักษรหรืออ่านสัญลักษณ์ ลักษณะการอ่านจะเป็นการอ่านจากสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวันหรืออ่านจากหนังสือภาพแล้วพัฒนาเป็นการอ่านประกอบคำ อ่านพยัญชนะ หรืออ่านประโยคโดยรู้ความหมายมากขึ้นตามลำดับของพัฒนาการเด็ก ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 พัฒนาการทางภาษาด้านทักษะการอ่านของเด็กปฐมวัย

อายุ	พัฒนาการด้านการอ่าน
4 ปี - 5 ปี	<ol style="list-style-type: none"> 1. สามารถเข้าใจหนังสือรูปภาพได้รวดเร็ว 2. ชอบหนังสือเกี่ยวกับอนามัย หรือการใช้เหตุผลง่าย ๆ หรือการใช้คำสุภาพ 3. อ่านชื่อตัวเอง บ้ายประกาศ ชื่อขนมที่รับประทานบ่อยได้บ้าง 4. ชอบอ่านโฆษณาในโทรทัศน์ ยี่ห้อรถยนต์ หรือยี่ห้อสินค้าอื่น ๆ

อายุ	พัฒนาการด้านการอ่าน
5 ปี – 6 ปี	<ol style="list-style-type: none"> 1. อ่านเป็นจริงเป็นจังขึ้น 2. สนุกกับการอ่านชีวประวัติบุคคลสำคัญ 3. อ่านหนังสือรู้ความหมายมากขึ้น 4. เปิดและทำทำอ่านหนังสือโดยอาศัยภาพและความจำ 5. เลือกหนังสือที่ตนสนใจให้ผู้อื่นอ่านให้ฟัง

ทิมมา (ชิตาพร เขียมสะอาด, 2548 : 29 – 30)

2.8.4 พัฒนาการด้านการเขียน

การเขียนของเด็กเริ่มจากการขีดเขียนเส้นที่ไม่มีความหมายจนเป็นตัวอักษรได้ใกล้เคียงกับผู้ใหญ่ ซึ่งพัฒนาการในการเขียนของเด็กนั้นขึ้นอยู่กับประสบการณ์ ความสนใจ วุฒิภาวะทางอารมณ์ ความสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อตาและสติปัญญา ครูผู้สอนจึงควรเตรียมเด็กให้พร้อมในองค์ประกอบดังกล่าวก่อนที่จะสอนเขียนอย่างเป็นทางการ การสอนนั้นไม่ควรบังคับเด็กเพราะจะทำให้เด็กเกิดความเครียดวิตกกังวลต่อการเขียน ท้ายที่สุดส่งผลให้เด็กเกิดเจตคติที่ไม่ดีต่อการเขียนจากแรงจูงใจภายในที่จะเขียน แต่ควรให้เขียนเมื่อเด็กต้องการจะเขียน สำคัญที่สุดคือควรเตรียมความพร้อมในการเขียนให้เด็กตามพัฒนาการแต่ละวัย ซึ่งพัฒนาการเขียนของเด็กปฐมวัยสรุปได้ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 พัฒนาการทางภาษาด้านทักษะการเขียนของเด็กปฐมวัย

อายุ	พัฒนาการด้านการเขียน
4 ปี – 6 ปี	<ol style="list-style-type: none"> 1. เขียนชื่อตนเองได้แต่ตัวอักษรอาจไม่เท่ากัน 2. เขียนพยัญชนะ ตัวเลขได้ แต่อาจไม่เรียงลำดับ 3. เขียนตัวอักษรได้แต่บางที่หัวกลับ หรือสลับตัวอักษร 4. เขียนตามแบบผู้ใหญ่ได้ 5. วาดภาพที่ยากขึ้นได้และภาพมีความสมบูรณ์ขึ้น 6. วาดรูปสี่เหลี่ยมตามแบบและวงกลมเข้าด้วยกันได้ 7. ไข่เข็กร้อยสิ่งของได้ 8. ตัดกระดาษให้อยู่ในแนวระหว่างเส้นสองเส้นได้ 9. ขีดเขียนเป็นลายเส้นคล้ายตัวอักษร

อายุ	พัฒนาการด้านการเขียน
5 ปี – 6 ปี	<ol style="list-style-type: none"> 1. วาดรูปสามเหลี่ยม (Δ) ตามแบบได้ 2. ให้เชือกร้อยวัสดุตามแบบได้ 3. ตัดกระดาษตามเส้นได้ 4. เขียนโดยคิดตัวสะกดขึ้นเอง เช่น "ก ข" แทนคำว่ากินข้าว 5. เขียนสะกดคำใกล้เคียงกับวิธีสะกดของผู้ใหญ่ 6. เขียนคำที่คุ้นเคยได้ 7. สื่อความหมายของคำที่เขียนได้มากขึ้น 8. ขีดเขียนชื่อตนเอง คำ ข้อความที่ลอกหรือจำมาได้

ทีมา (ซีตาพร เอี่ยมสะอาด, 2548 : 31 – 32)

สรุปได้ว่า พัฒนาการทางภาษาเริ่มพัฒนาเป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่แรกเกิด แล้วจะพัฒนาการไปตามลำดับขั้นตอนของพัฒนาการตามวัยของเด็ก โดยเริ่มจากการฟังเสียงจากสิ่งรอบตัว แล้วพัฒนาไปสู่คำที่มีความหมายพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปตามระดับอายุ และเป็นไปอย่างต่อเนื่อง แต่แต่ละขั้นตอนมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน นั่นคือพัฒนาการทางภาษาขั้นต้นเป็นพื้นฐานของการพัฒนาขั้นที่สูงขึ้นโดยเริ่มจากทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนตามลำดับ กล่าวคือ พัฒนาการด้านการฟังเป็นฐานข้อมูลไปสู่พัฒนาการด้านการพูด ส่วนการอ่านเป็นฐานข้อมูลไปสู่พัฒนาการด้านการเขียน เป็นต้น

3. การออกแบบและพัฒนา

การออกแบบและพัฒนาจำเป็นต้องมีการออกแบบการสอนเพื่อเป็นหลักประกันว่า ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ของทุกรูปแบบการเรียนการสอน ดังนั้นจึงมีการพัฒนาขึ้นตามหลักของการออกแบบและพัฒนาระบบการสอน ซึ่งมีหลักการออกแบบและพัฒนาแบบรูปแบบ (Model) หลักการและขั้นตอนการออกแบบ และพัฒนาการสอนอย่างมีระบบตามหลักการของ Generic ID Model : ADDIE

ซีลและกลาสโกลว์ (Secis, Brabala & Glasgow, Zita, 1990, p.8) ได้เสนอแนวคิดในการพัฒนาบทเรียนในรูปแบบ ADDIE MODEL 5 ขั้นตอนดังนี้

- 3.1 ขั้นการวิเคราะห์ (Analysis)
- 3.2 ขั้นการออกแบบ (Design)
- 3.3 ขั้นการพัฒนา (Development)

3.4 ขั้นการทดลองใช้ (Implementation)

3.5 ขั้นการประเมินผล (Evaluation)

3.1 ขั้นการวิเคราะห์ (Analysis)

การวิเคราะห์เป็นขั้นตอนแรกของการออกแบบระบบการเรียนการสอน เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญยิ่ง เนื่องจากเป็นขั้นตอนที่ส่งผลไปยังขั้นตอนอื่นๆ ทั้งระบบถ้าการวิเคราะห์ไม่ละเอียดเพียงพอ จะทำให้ขั้นตอนต่อไปขาดความสมบูรณ์ ในขั้นตอนนี้จึงใช้เวลาค่อนข้างมาก เมื่อเปรียบเทียบกับขั้นตอนอื่นๆ โดยพิจารณาถึงรายละเอียดของภารกิจและเป้าหมายที่ต้องดำเนินการภายใต้ของเขตความต้องการ

3.2 ขั้นการออกแบบ (Design)

เป็นขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการตั้งวัตถุประสงค์ (Objective) ซึ่งจะทำให้เห็นว่าการเรียนรู้ นั้นได้อะไรขึ้นมาบ้างและจะเป็นแนวทางให้พัฒนาระบบการเรียนได้อย่างไรมีประสิทธิภาพการ กำหนดเนื้อหาความรู้และข้อทดสอบ (Subject Matter/Test) การกำหนดเนื้อหาความรู้จะต้อง กำหนดลำดับขั้นตอนของเนื้อหาความรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ก่อนและในการออกแบบ ทดสอบ ควรได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนโดยกำหนดวัตถุประสงค์ต่างๆ ที่ใช้ข้อทดสอบต้องแน่ใจว่า ข้อทดสอบนั้น สอดคล้องวัตถุประสงค์ต่างๆ ที่ใช้ข้อทดสอบต้องแน่ใจว่าข้อทดสอบนั้นสอดคล้อง กับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่วางไว้ ข้อทดสอบต้องมีลักษณะที่เชื่อถือได้แม่นยำวัดได้ถูกต้องเที่ยงตรง การเลือกและการออกแบบสื่อ (Media selection/Design) ต้องให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมการเรียน โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของเงินทุนและสิ่งอำนวยความสะดวกให้ใช้สื่อชนิดนั้น ๆ

3.3 ขั้นการพัฒนา (Development)

ขั้นตอนนี้เป็นการนำผลลัพธ์ที่ได้จากขั้นตอนการออกแบบมาดำเนินการต่อเป็นการลงมือ ปฏิบัติจริงเพื่อพัฒนาเป็นบทเรียนตามแผนการที่วิเคราะห์ไว้ตั้งแต่ขั้นตอนแรกโดยใช้เครื่องมือหรือ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ประกอบไปด้วยการดำเนินการต่างๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งบทเรียนต้นแบบ ที่พร้อมจะนำไปทดลองใช้ในขั้นต่อไป

3.4 ขั้นการทดลองใช้ (Implementation)

การทดลองใช้เป็นการนำบทเรียนที่พัฒนาขึ้นเพื่อนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายตามวิธีการที่ วางแผนไว้ตั้งแต่ต้น

3.5 ขั้นการประเมินผล (Evaluation)

การประเมินผลเป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการออกแบบการเรียนการสอนเพื่อ ประเมินผลตัวบทเรียน และนำผลที่ได้ไปปรับปรุงส่วนต่างๆ ที่พบข้อบกพร่องเพื่อให้ได้บทเรียนที่มี คุณภาพ

4. ชุดการสอน

4.1 ความหมายของชุดการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2553: 14 – 5) ได้ให้ความหมายของชุดการสอนไว้ว่าชุดการ

สอน หรือชุดการเรียน ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Instructional Package เป็นสื่อประสมประเภทหนึ่งซึ่งมีจุดมุ่งหมายเฉพาะเรื่องที่จะสอน แม้ชุดการเรียนการสอนจะเป็นเรื่องที่ค่อนข้างใหม่สำหรับบางคน แต่นักการศึกษาไทย ได้มีแนวคิดการทำชุดการเรียนการสอนมาเป็นเวลานานแล้ว แม้จะยังไม่มีคำว่า ชุดการเรียนการสอนขึ้นมาก็ตามนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของชุดกิจกรรมหรือชุดการสอนไว้ดังนี้

พิศนา เขมมณี (2552: 374) ได้ให้ความหมายของชุดการสอน หรือวิธีการสอนโดยใช้ศูนย์การเรียนรู้ ว่าเป็นเครื่องมือที่ผู้สอนสร้างขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยผู้สอนจัดเตรียมเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่ใช้สื่อการสอนหลายๆ อย่าง ประสมกัน เอาไว้ให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง ให้คำแนะนำ ช่วยอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้แก่ผู้เรียน และประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

กู๊ด (Good, 1973: 306) กล่าวว่า ชุดการสอน หมายถึง โปรแกรมทางการสอนที่จัดไว้โดยเฉพาะ ประกอบด้วยวัสดุ อุปกรณ์ คู่มือครู เนื้อหา แบบทดสอบ มีการกำหนดความมุ่งหมายของการเรียนไว้ในชุดการสอน ใช้สำหรับให้นักเรียนแต่ละคนได้ศึกษาและฝึกฝนด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้แนะนำการใช้เท่านั้น

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าชุดการสอน เป็นสื่อประสมที่มุ่งให้ผู้เรียนทำกิจกรรมเป็นกลุ่มและฝึกฝนด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้แนะนำการใช้ ภายในชุดการสอนจะประกอบด้วยคู่มือการใช้สื่อการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาและประสบการณ์

4.2 แนวคิดเกี่ยวกับชุดการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์และคณะ (2553: 14-7) ได้เสนอแนวคิดที่นำมาสู่การผลิตชุดการสอน ซึ่งสรุปได้ดังนี้

4.2.1 การประยุกต์ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล นักการศึกษาได้นำหลักจิตวิทยา มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงความต้องการ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยวิธีการจัดการเรียนการสอนรายบุคคลหรือการศึกษาตามเอกกัตภาพ

4.2.2 เป็นการเปลี่ยนวิธีการสอนโดยครูเป็นศูนย์กลางมาเป็นการจัดประสบการณ์ และสื่อประสมที่ตรงตามเนื้อหาวิชาในรูปของชุดการสอน โดยให้นักเรียนศึกษา หาความรู้ด้วยตนเองจากชุดการสอน โดยมีครูเป็นเพียงผู้แนะนำ หรือผู้ช่วยเหลือเท่านั้น

3.2.3 เป็นการจัระบบ

การผลิตและการใช้สื่อการสอนให้เป็นรูปสื่อประสม โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเปลี่ยนจากการใช้สื่อ เพื่อช่วยครูสอนมาเป็นการช่วยนักเรียนในการเรียนรู้

4.2.4 เป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน และนักเรียนกับสภาพแวดล้อม โดยนำ สื่อการสอนและทฤษฎีกระบวนการกลุ่มมาใช้ในรูปของชุดการสอน

4.2.5 เป็นแนวคิดในการจัดสภาพการเรียนการสอนโดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้กระทำ สิ่งต่อไปนี้

- 1) ได้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง
- 2) มีทางทราบว่าการตัดสินใจหรือการทำงานของตนถูกหรือผิดอย่างไร
- 3) มีการเสริมแรงบวกที่ทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจที่ได้ทำถูกหรือคิดถูกอันจะทำให้การกระทำพฤติกรรมนั้นซ้ำอีกในอนาคต
- 4) ได้ค่อยเรียนรู้ไปทีละขั้นตามความสามารถและความสนใจของนักเรียนเองโดยไม่ต้องมีใครบังคับ การจัดสภาพการณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ จะมีเครื่องมือช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายปลายทาง โดยการจัดการสอนแบบโปรแกรมในรูปของกระบวนการและการใช้ชุดการเรียนการสอนเป็นเครื่องมือสำคัญ

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า การผลิตชุดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพนั้นต้องให้ครอบคลุมทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การเรียนปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน และการเน้นความสัมพันธ์ของสภาพแวดล้อมทางการศึกษา

4.3 ประเภทของชุดการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2553: 14-12) ได้แบ่งชุดการสอนออกเป็น 4 ประเภทดังนี้

- 1) ชุดการเรียนการสอนประกอบการบรรยาย เป็นชุดการเรียนการสอนที่มุ่งช่วยขยายเนื้อหาสาระที่บรรยายให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ช่วยให้ผู้สอนพูดน้อยลงและให้สื่อการสอนทำหน้าที่แทนชุดการสอนแบบบรรยายนี้นิยมใช้กับการฝึกอบรมและการสอนในระดับอุดมศึกษา
- 2) ชุดการเรียนการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม เป็นชุดการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ประกอบกิจกรรมกลุ่ม เช่น ในการสอนแบบศูนย์การเรียน การสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ เป็นต้น
- 3) ชุดการเรียนการสอนรายบุคคล เป็นชุดการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองตามความแตกต่างระหว่างบุคคล อาจเป็นการเรียนในโรงเรียนหรือที่บ้านก็ได้ เพื่อให้ผู้เรียนก้าวไปข้างหน้าตามความสามารถ ความสนใจและความพร้อมของผู้เรียนชุดการเรียนการสอนรายบุคคลนี้อาจออกมาในรูปของหน่วยการสอนย่อยหรือ “โมดูล”

4) ชุดการเรียนรู้การสอนทางไกล เป็นชุดการเรียนรู้การสอนที่ผู้สอนกับผู้เรียนอยู่ต่างถิ่นต่างเวลากันมุ่งสอนให้ผู้เรียนศึกษาได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องมาเข้าชั้นเรียน ประกอบด้วยสื่อที่เป็นสิ่งพิมพ์ รายการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ภาพยนตร์และการสอนเสริมตามศูนย์บริการศึกษา เช่น ชุดการสอนทางไกลมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

โดยสรุป ชุดการเรียนรู้การสอนจำแนกได้ 4 ประเภทคือ ชุดการเรียนรู้การสอนประกอบการบรรยาย ชุดการเรียนรู้การสอนแบบกลุ่มกิจกรรม ชุดการเรียนรู้การสอนรายบุคคลและชุดการเรียนรู้การสอนทางไกล

4.4 การสร้างชุดการสอน

ในการออกแบบการสร้างชุดการสอน ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2532: 119) ได้เสนอการผลิตชุดการสอนแผนจุฬาแบ่งเป็นขั้นตอนสำคัญ 10 ขั้นตอน คือ

- 1) กำหนดหมวดหมู่เนื้อหาและประสบการณ์ อาจกำหนดเป็นหมวดวิชาหรือบูรณาการเป็นแบบสหวิทยาการตามที่เหมาะสม
- 2) กำหนดหน่วยการสอน แบ่งเนื้อหาวิชาการสอนออกเป็น หน่วยการสอน โดยประมาณเนื้อหาวิชาที่จะให้ครูสามารถถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนได้ในหนึ่งสัปดาห์ หรือหนึ่งครั้ง
- 3) กำหนดหัวเรื่อง ผู้สอนจะต้องถามตนเองว่าในการสอนแต่ละหน่วยควรให้ประสบการณ์แก่ผู้เรียนอะไรบ้าง แล้วกำหนดออกมาเป็น 4 - 6 หัวเรื่อง
- 4) กำหนดมโนทัศน์และหลักการ มโนทัศน์และหลักการที่กำหนดขึ้นจะต้องสอดคล้องกับหน่วยและหัวเรื่อง โดยสรุปแนวคิด สารและหลักเกณฑ์สำคัญไว้เพื่อเป็นแนวทางการจัดเนื้อหาการสอนให้สอดคล้องกัน
- 5) กำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง เป็นจุดประสงค์ทั่วไปก่อนแล้วเปลี่ยนเป็นเชิงพฤติกรรมไว้ทุกครั้ง
- 6) กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งจะ เป็นแนวทางการเลือกและการผลิตสื่อการสอน "กิจกรรมการเรียนรู้" หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่ผู้เรียนปฏิบัติ เช่น การอ่านบัตรคำสั่ง ตอบคำถาม เขียนภาพ ทำการทดลองทางวิทยาศาสตร์ เล่นเกมส์ ฯลฯ
- 7) กำหนดแบบประเมินผล ต้องประเมินผลให้ตรงกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยใช้แบบสอบอิงเกณฑ์ เพื่อให้ผู้สอนทราบว่าหลังจากผ่านกิจกรรมมาเรียบร้อยแล้ว นักเรียนได้เปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่
- 8) เลือกและผลิตสื่อการสอน วัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่ครูใช้ เป็นสื่อการสอน

ทั้งสิ้น เมื่อผลิตการสอนของแต่ละหัวเรื่องแล้วก็จัดสื่อการสอนเหล่านี้ไว้เป็นหมวดหมู่ ในกล่องที่เตรียมไว้เรียกว่า “ชุดการสอน” ก่อนนำไปทดสอบหาประสิทธิภาพ

9) หาประสิทธิภาพชุดการสอน เพื่อเป็นการประกันว่าชุดการสอนที่สร้างขึ้นมี ประสิทธิภาพในการสอน ผู้สร้างจำต้องกำหนดเกณฑ์ที่ชัดเจนล่วงหน้า โดยคำนึงถึงหลักการที่ว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการเพื่อช่วยให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนบรรลุผล

10) การใช้ชุดการสอน ชุดการสอนที่ได้ปรับปรุงและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ ที่ตั้งไว้แล้วสามารถนำไปสอนผู้เรียนได้ตามประเภทของชุดการสอน (แบบบรรยาย แบบกลุ่ม และรายบุคคล และตามระดับการศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา) โดยกำหนด ขั้นตอนการใช้ดังนี้

10.1 ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเพื่อพิจารณาพื้นฐานความรู้เดิม ของผู้เรียนใช้เวลาประมาณ 10-15 นาที

10.2 ชี้นำเข้าบทเรียน

10.3 ชั้นประกอบกิจกรรมการเรียน (ชั้นสอน) ผู้สอนบรรยายหรือให้มีกา แบ่งกลุ่มประกอบกิจกรรมการเรียน

10.4 ชั้นสรุปผลการสอน เพื่อสรุปมโนทัศน์และหลักการที่สำคัญ

10.5 ทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อดูพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไปแล้ว

การผลิตชุดการสอนตามแผนจุฬา เป็นระบบการนำสื่อการสอน แบบประสมมาช่วยเพิ่ม ประสิทธิภาพการสอน ไม่ว่าจะเป็นแบบบรรยาย แบบกลุ่มกิจกรรม เพื่อช่วยลดบทบาทของผู้สอน จากการเป็นศูนย์กลางของห้อง และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีบทบาทรับผิดชอบต่อการเรียนของ ตนเองมากขึ้น

ชุดการสอนที่ผลิตขึ้นตามแผนจุฬา จะช่วยให้ผู้สอนถ่ายทอดเนื้อหาประสบการณ์ที่มี ลักษณะเป็นนามธรรมสูง ช่วยสร้างความสนใจของผู้เรียนต่อสิ่งที่กำลังเรียน สร้างความพร้อมและ ความมั่นใจแก่ครูอาจารย์ ทำให้การเรียนของนักเรียนเป็นอิสระจากอารมณ์และบุคลิกภาพของ ผู้สอน และจะช่วยทำให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ รู้จักแสวงหาความรู้ ด้วยตนเองและสังคม

4.5 องค์ประกอบของชุดการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2553: 14-34) กล่าวว่า องค์ประกอบที่จำเป็นต้องมีในชุดการเรียนการสอน ได้แก่ คู่มือการใช้ชุดการเรียนการสอนแบบฝึกปฏิบัติ เนื้อหาสาระ สื่อ และการประเมิน

4.5.1 คู่มือการใช้ชุดการเรียนการสอน เป็นการชี้แนะทางให้ผู้ที่ใช้ชุดการเรียนการสอนทราบแนวทางการใช้ชุดการเรียนการสอน คู่มือชุดการสอนอาจเป็นแผ่นหรือเล่มก็ได้

ส่วนประกอบของคู่มือชุดการสอนประกอบด้วย คำนำ ส่วนประกอบของชุดการเรียนการสอนคำชี้แจงสำหรับผู้ให้ สิ่งให้ผู้สอนและผู้เรียนต้องเตรียม บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน การจัดชั้นเรียน แผนการสอน เนื้อหาสาระของชุดการเรียนการสอน แบบฝึกปฏิบัติพร้อมเฉลย และแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนพร้อมเฉลย

4.5.2 แบบฝึกปฏิบัติ เป็นคู่มือของผู้เรียนที่ผู้เรียนต้องใช้ควบคู่กับการเรียนจากชุดการเรียนการสอนเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้เรียนดำเนินไปจนบรรลุจุดหมายอย่างมีประสิทธิภาพ แบบฝึกปฏิบัติอาจเป็นแผ่นหรือเป็นเล่มก็ได้ ส่วนประกอบของแบบฝึกปฏิบัติประกอบด้วยคำชี้แจง แผนการสอน บันทึกลักษณะสำคัญของแต่ละศูนย์ และกิจกรรมที่กำหนดให้

4.5.3 เนื้อหาสาระ การถ่ายทอดเนื้อหาสาระจะผ่านทางสื่อ เนื้อหาสาระที่ใช้ถ่ายทอดต้องมีการจำแนกเป็นลำดับหัวข้อย่อยหรือประเด็น เช่น บัตรเนื้อหา แผ่นคำสอน เอกสาร คำสอน เทปบันทึกเสียง เทปบันทึกภาพ สไลด์ เป็นต้น

4.5.4 สื่อ ในการเสนอเนื้อหาสาระอาจจะต้องมีสื่อประกอบเนื้อหาสาระเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาสาระชัดเจน เช่น ใช้บัตรเนื้อหาในการถ่ายทอดเนื้อหาสาระ อาจมีภาพชุด การ์ตูน หรือเทปบันทึกเสียง ฯลฯ ประกอบเนื้อหาสาระ หรือใช้เทปบันทึกภาพในการถ่ายทอดเนื้อหาสาระอาจจะต้องมีสื่อสิ่งพิมพ์ สรุปคำบรรยายในเทปบันทึกภาพ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาสาระชัดเจนขึ้น

4.5.5 การประเมินองค์ประกอบที่สำคัญที่ขาดไม่ได้ในชุดการเรียนการสอน คือ การประเมิน การประเมินต้องประเมินพฤติกรรมต่อเนื่องหรือที่เรียกว่า กระบวนการคือ การประเมินงานที่ผู้เรียนทำในแบบฝึกปฏิบัติหรือกิจกรรมอื่นที่ผู้สอนกำหนดให้ทำ และประเมินพฤติกรรมขั้นสุดท้าย เป็นการประเมินการเรียนของผู้เรียนประเมินจากแบบทดสอบหลังเรียนกล่าวโดยสรุปชุดการเรียนการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม มีองค์ประกอบคือ คู่มือชุดการสอนแบบฝึกปฏิบัติ เนื้อหาสาระ สื่อ และการประเมิน

4.6 การวางแผนการผลิตชุดการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2553: 14-35) กล่าวว่า การวางแผนการผลิตชุดการเรียนการสอน เป็นการกำหนดกิจกรรมที่ต้องดำเนินการก่อนผลิต ซึ่งครอบคลุมการวิเคราะห์เนื้อหา การกำหนดแนวคิด การกำหนดวัตถุประสงค์ การกำหนดกิจกรรม การกำหนดสื่อการสอน การกำหนดแนวทางการประเมิน และจัดทำแผนการสอน

4.6.1 การวิเคราะห์เนื้อหา เป็นการจำแนกเนื้อหาที่นำมาผลิตชุดการเรียนการสอนให้เป็นหน่วย แล้วแยกเนื้อหาย่อยออกเป็นหน่วย และหัวเรื่อง

1) การกำหนดหน่วย เป็นมวลประสบการณ์หรือความรู้ที่ผู้สอนทำการสอนผู้เรียน ซึ่งมีเวลาเรียนแตกต่างกันตามระดับของผู้เรียน ในการกำหนดหน่วยมีแนวทางที่ต้องดำเนินการ ดังนี้

ก. ศึกษาคำอธิบายวิชาสำหรับระดับอุดมศึกษา หรือแผนการสอนของหลักสูตรทั้งแผนสำหรับระดับมัธยมศึกษาและประถมศึกษา เพื่อดูเค้าโครงและขอบเขตของเนื้อหาสาระอย่างละเอียด

ข. ศึกษาวัตถุประสงค์ และเปรียบเทียบวัตถุประสงค์กับเนื้อหา ได้มีการกำหนดวัตถุประสงค์ครอบคลุมเนื้อหาหรือไม่

ค. แบ่งเนื้อหาโดยพิจารณาจากคำอธิบายรายวิชา หรือแผนการสอนของหลักสูตรสำหรับเนื้อหาในแผนการสอนของหลักสูตรแม้จะแบ่งเนื้อหาย่อยแล้ว แต่ละเนื้อหาย่อยก็ยังมีขนาดใหญ่มากจึงต้องแบ่งเนื้อหาย่อยลงไปอีก ในการแบ่งเนื้อหาย่อยเพื่อเป็นหน่วยการสอนต้องคำนึงถึงจำนวนหน่วย และขนาดของหน่วย และจะแตกต่างกันไปตามระดับการศึกษา อาทิ ระดับอุดมศึกษา 1 หน่วยอาจใช้เวลา 60 นาที หรือ 120 นาที ในระดับมัธยมศึกษา 1 หน่วยอาจเท่ากับ 1-2 คาบ คาบละ 50 นาที ในระดับประถมศึกษา 1 หน่วย อาจเท่ากับ 3-4 คาบ คาบละ 20 นาที

ง. การกำหนดหัวข้อเรื่อง เมื่อกำหนดหน่วยการสอนให้แบ่งหน่วยการสอนเป็นหัวข้อเรื่อง การกำหนดหัวข้อเรื่อง เป็นการกำหนดหน่วยย่อยของหน่วย

4.6.2 การกำหนดแนวคิด การเขียนข้อความที่เป็นแนวคิดควรใช้ภาษาที่มีการขัดเกลาเป็นอย่างดี ครอบคลุมประเด็นสำคัญครบถ้วน

4.6.3 การกำหนดวัตถุประสงค์ เป็นผลที่คาดหวังว่าผู้เรียนจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ โดยทั่วไป วัตถุประสงค์มี 2 ประเภท คือ วัตถุประสงค์ทั่วไป และ วัตถุประสงค์เฉพาะ วัตถุประสงค์ที่ใช้ในการสอนด้วยชุดการเรียนการสอนแบบกลุ่มกิจกรรมมักจะเขียนในรูปวัตถุประสงค์เฉพาะหรือวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

4.6.4 การกำหนดกิจกรรม เป็นการกระทำที่ผู้เรียนแสดงออกซึ่งอาจสังเกตได้ด้วยตาหรือดูผลการกระทำได้ กิจกรรมที่ใช้ในการสอน ซึ่งใช้ชุดการเรียนการสอน มีหลายประเภทได้แก่ กิจกรรมที่ใช้วัสดุและอุปกรณ์ กิจกรรมที่เป็นวิธีการ

4.6.5 การกำหนดสื่อการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนที่ใช้ในชุดการเรียนการสอนมีทั้งสื่อประเภทวัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการ

4.6.6 การกำหนดการประเมิน โดยปกติในการเรียนการสอนจะประเมินจากผล

การสอบผู้เรียนเพียงอย่างเดียว สำหรับการสอนด้วยชุดการเรียนการสอนจะประเมิน 2 ระดับคือ

(1) ประเมินพฤติกรรมต่อเนื่อง และ (2) ประเมินพฤติกรรมขั้นสุดท้าย

4.6.7 การจัดทำแผนการสอน เป็นการกำหนดขั้นตอนการสอนด้วยการใช้ชุดการเรียนการสอนที่ผู้สอนมุ่งหวังจะให้ผู้เรียนได้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ในเนื้อหาและประสบการณ์ หน่วยใดหน่วยหนึ่ง ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ องค์ประกอบของแผนการสอนประกอบด้วย วิชา/เรื่องที่จะสอน/ชั้นหัวเรื่อง แนวคิด วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม สื่อการเรียนการสอน และการประเมิน การเขียนแผนการสอนมักใช้แบบเข้ตาราง (ตั้งแต่เนื้อหากิจกรรม สื่อการเรียนการสอน และการประเมิน)

4.6.8 การทดสอบประสิทธิภาพของชุดการเรียนการสอน โดยการนำชุดการเรียนการสอนไปทดลองใช้เบื้องต้น ปรับปรุงและนำไปใช้จริง

กล่าวโดยสรุปการวางแผนการผลิตชุดการเรียนการสอน ครอบคลุมการวิเคราะห์เนื้อหา การกำหนดแนวคิด การกำหนดวัตถุประสงค์การกำหนดกิจกรรมการเรียน การกำหนดแนวทาง ประเมิน การกำหนดสื่อการเรียนการสอน การจัดทำแผนการสอน และการทดสอบประสิทธิภาพ

4.7 วิธีการใช้ชุดการเรียนการสอน

4.7.1 ขั้นทดสอบก่อนเรียน เป็นการศึกษาคำความรู้เดิมของผู้เรียนก่อนที่จะเรียน เรื่องนั้นจากชุดการเรียนการสอน

4.7.2 ขั้นนำเข้าสู่เรื่อง เป็นการชี้แจงประเด็นที่ผู้เรียนจะเรียน หรือทบทวนเนื้อหาสาระที่เรียนไปแล้วเพื่อเชื่อมโยงกับเนื้อหาสาระใหม่

4.7.3 ขั้นประกอบกิจกรรมการเรียน เป็นขั้นที่ผู้เรียนเรียนจากชุดการเรียนการสอนในกรณีชุดการเรียนการสอน

4.7.4 ขั้นสรุปบทเรียน เป็นการสรุปสาระสำคัญที่เรียนจากชุดการเรียนการสอน

4.7.5 ขั้นทดสอบหลังเรียน เป็นการศึกษาคำว้หน้าของผู้เรียนที่เรียนจากชุดการเรียนการสอน

4.8 การประเมินชุดการเรียนการสอน

ในการใช้ชุดการเรียนการสอนแบบจะต้องมีการประเมิน คือการ

ทดสอบประสิทธิภาพ และการประเมินคุณภาพชุดการเรียนการสอน เป็นการตรวจสอบคุณภาพของชุดการเรียนการสอนเพื่อให้ทราบว่าชุดการเรียนการสอนมีคุณภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้หรือไม่

โดยสรุปแล้ว การใช้ชุดการเรียนการสอนครอบคลุมเกี่ยวกับ การเตรียมสภาพแวดล้อม วัตถุประสงค์การใช้ วิธีการใช้ การศึกษาคู่มือการใช้ชุดการเรียนการสอนและการประเมิน

5. การหาประสิทธิภาพของชุดการสอน

5.1 ความหมายของการทดสอบประสิทธิภาพ

5.1.1 ความหมายของประสิทธิภาพ

ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึงสภาวะหรือคุณภาพของสมรรถนะในการดำเนินงานเพื่อให้งานมีความสำเร็จโดยใช้เวลา ความพยายามและค่าใช้จ่ายค้ำค่าที่สุดตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ โดยกำหนดเป็นอัตราส่วนหรือร้อยละระหว่างปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลลัพธ์ (Ratio between input, process and output) ประสิทธิภาพเน้นการดำเนินการที่ถูกต้องหรือกระทำสิ่งใดๆ อย่างถูกวิธี (Doing the thing right)

คำว่าประสิทธิภาพ มักสับสนกับคำว่า ประสิทธิภาพ (Effectiveness) ซึ่งเป็นคำที่คลุมเครือ ไม่เน้นปริมาณ และมุ่งให้บรรลุวัตถุประสงค์และเน้น การทำสิ่งที่ถูกที่ควร (Doing the right thing) ดังนั้นสองคำนี้จึงมักใช้คู่กัน คือ ประสิทธิภาพและประสิทธิผล

5.1.2 ความหมายของการทดสอบประสิทธิภาพ

การทดสอบประสิทธิภาพของสื่อหรือชุดการสอน จึงหมายถึงการหาคุณภาพของสื่อหรือชุดการสอน โดยพิจารณาตามขั้นตอนของการพัฒนาสื่อหรือชุดการสอนแต่ละขั้น ตรงกับภาษาอังกฤษว่า "Developmental Testing"

Developmental Testing คือ การทดสอบคุณภาพตามพัฒนาการของการผลิตสื่อหรือชุดการสอนตามลำดับขั้นเพื่อตรวจสอบคุณภาพของแต่ละองค์ประกอบของต้นแบบชิ้นงาน ให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับการผลิตสื่อและชุดการสอนการทดสอบประสิทธิภาพ หมายถึง การนำสื่อหรือชุดการสอนไปทดสอบด้วยกระบวนการสองขั้นตอนคือ การทดสอบประสิทธิภาพใช้เบื้องต้น (Try Out) และทดสอบประสิทธิภาพสอนจริง (Trial Run) เพื่อหาคุณภาพของสื่อตามขั้นตอนที่กำหนดใน 3 ประเด็น คือ การทำให้ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น การช่วยให้ผู้เรียนผ่านกระบวนการเรียน และทำแบบประเมินสุดท้ายได้ดี และการทำให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจ นำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขก่อนที่จะผลิตออกมาเผยแพร่เป็นจำนวนมาก

5.1.2.1 การทดสอบประสิทธิภาพใช้เบื้องต้น

เป็นการนำสื่อหรือชุดการสอนที่ผลิตขึ้นเป็นต้นแบบ (Prototype) แล้วไปทดลองประสิทธิภาพใช้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแต่ละระบบ เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของสื่อหรือชุดการสอนให้เท่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และปรับปรุงจนถึงเกณฑ์

5.1.2.2 การทดสอบประสิทธิภาพ

สอนจริง หมายถึง การนำสื่อหรือชุดการสอนที่ได้ทดสอบประสิทธิภาพใช้ และปรับปรุงจนได้คุณภาพถึงเกณฑ์แล้วของแต่ละหน่วย ทุกหน่วยในแต่ละวิชาไปสอนจริงในชั้นเรียนหรือในสถานการณ์การเรียนที่แท้จริงในช่วงเวลาหนึ่ง อาทิ 1 ภาคการศึกษาเป็นอย่างน้อย เพื่อตรวจสอบคุณภาพเป็นครั้งสุดท้ายก่อนนำไปเผยแพร่และผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก

การทดสอบประสิทธิภาพทั้งสองขั้นตอนจะต้องผ่านการวิจัยเชิงวิจัยและพัฒนา (Research and Development-R&D) โดยต้องดำเนินการวิจัยในขั้นทดสอบประสิทธิภาพเบื้องต้น และอาจทดสอบประสิทธิภาพซ้ำในขั้นทดสอบประสิทธิภาพใช้จริงด้วยก็ได้เพื่อประกันคุณภาพของสถาบันการศึกษาทางไกลนานาชาติ

5.2 ความจำเป็นที่จะต้องหาประสิทธิภาพ

การทดสอบประสิทธิภาพของสื่อหรือชุดการสอนมีความจำเป็นด้วยเหตุผล 3 ประการ คือ

5.2.1 สำหรับหน่วยงานผลิตสื่อหรือชุดการสอน

การสอน การทดสอบประสิทธิภาพช่วยประกันคุณภาพของสื่อหรือชุดการสอนว่าอยู่ในขั้นสูง เหมาะสมที่จะลงทุนผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก หากไม่มีการทดสอบประสิทธิภาพเสียก่อนแล้ว เมื่อผลิตออกมาใช้ประโยชน์ไม่ได้ ก็จะต้องผลิตหรือทำชิ้นใหม่เป็นการสิ้นเปลืองทั้งเวลา แรงงานและเงินทอง

5.2.2 สำหรับผู้ใช้สื่อหรือชุดการสอน

สื่อหรือชุดการสอนที่ผ่านการทดสอบประสิทธิภาพจะทำหน้าที่เป็นเครื่องมือช่วยสอนได้ดี ในการสร้างสภาพการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่มุ่งหวัง บางครั้งชุดการสอนต้องช่วยครูสอนบางครั้งต้องสอนแทนครู (อาทิในโรงเรียนครูคนเดียว) ดังนั้น ก่อนนำสื่อหรือชุดการสอนไปใช้ ครูจึงควรมั่นใจว่า ชุดการสอนนั้นมีประสิทธิภาพในการช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนจริง การทดสอบประสิทธิภาพตามลำดับขั้นจะช่วยให้เราได้สื่อหรือชุดการสอนที่มีคุณค่าทางการสอนจริงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

5.2.3 สำหรับผู้ผลิตสื่อหรือชุดการสอน

การทดสอบประสิทธิภาพจะทำให้ผู้ผลิตมั่นใจได้ว่าเนื้อหาสาระที่บรรจุลงในสื่อหรือชุดการสอนมีความเหมาะสม ง่ายต่อการเข้าใจ อันจะช่วยให้ผู้ผลิตมีความชำนาญสูงขึ้น เป็นการประหยัดแรงสมองแรงงาน เวลาและเงินทองในการเตรียมต้นแบบ

5.3 การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ

5.3.1 ความหมายของเกณฑ์ (Criterion)

เกณฑ์เป็นขีดกำหนดที่จะยอมรับว่า สิ่งใดหรือพฤติกรรมใดมีคุณภาพและหรือ ปริมาณที่จะรับได้ การตั้งเกณฑ์ ต้องตั้งไว้ครั้งแรกครั้งเดียวเพื่อจะปรับปรุงคุณภาพให้ถึงเกณฑ์ขั้นต่ำที่ตั้งไว้ จะตั้งเกณฑ์การทดสอบประสิทธิภาพไว้ต่างกันไม่ได้ เช่น เมื่อมีการทดสอบประสิทธิภาพแบบเดียว ตั้งเกณฑ์ไว้ 60/60 แบบกลุ่ม ตั้งไว้ 70/70 ส่วนแบบสนาม ตั้งไว้ 80/80 ถือว่า เป็นการตั้งเกณฑ์ที่ไม่ถูกต้องเนื่องจากเกณฑ์ที่ตั้งไว้เป็นเกณฑ์ต่ำสุด ดังนั้นหากการทดสอบคุณภาพของ สิ่งใดหรือพฤติกรรมใดได้ผลสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 หรืออนุโลมให้มีความคลาดเคลื่อนต่ำหรือสูงกว่าค่าประสิทธิภาพที่ตั้งไว้เกิน 2.5 ก็ให้ปรับเกณฑ์ขึ้นไปอีกหนึ่งขั้น แต่หากได้ค่าต่ำกว่าค่าประสิทธิภาพที่ตั้งไว้ ต้องปรับปรุงและนำไปทดสอบประสิทธิภาพใช้หลาย ครั้งในภาคสนามจนได้ค่าถึงเกณฑ์ที่กำหนด

5.3.2 ความหมายของเกณฑ์ประสิทธิภาพ

หมายถึง ระดับประสิทธิภาพของสื่อหรือชุดการสอนที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เป็นระดับที่ผลิตสื่อหรือชุดการสอนจะพึงพอใจว่า หากสื่อหรือชุดการสอนมี ประสิทธิภาพถึงระดับนั้นแล้ว สื่อหรือชุดการสอนนั้นก็มีความคุ้มค่าที่จะนำไปสอนนักเรียนและคุ้มแก่ การลงทุนผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพกระทำได้โดยการประเมินผล พฤติกรรมของผู้เรียน 2 ประเภทคือ พฤติกรรมต่อเนื่อง (กระบวนการ) กำหนดค่าประสิทธิภาพเป็น $E1 = \text{Efficiency of Process}$ (ประสิทธิภาพของกระบวนการ) และพฤติกรรมสุดท้าย (ผลลัพธ์) กำหนดค่าประสิทธิภาพเป็น $E2 = \text{Efficiency of Product}$ (ประสิทธิภาพของผลลัพธ์)

5.3.2.1 ประเมินพฤติกรรมต่อเนื่อง (Transitional Behavior) คือ ประเมินผลต่อเนื่องซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรมย่อยของผู้เรียน เรียกว่า "กระบวนการ" (Process) ที่เกิดจากการประกอบกิจกรรมกลุ่ม ได้แก่ การทำโครงการ หรือทำรายงานเป็นกลุ่ม และรายงาน บุคคล ได้แก่งานที่มอบหมายและกิจกรรมอื่นใดที่ผู้สอนกำหนดไว้

5.3.2.2 ประเมินพฤติกรรมสุดท้าย (Terminal Behavior) คือ ประเมิน ผลลัพธ์ (Product) ของผู้เรียน โดยพิจารณาจากการสอบหลังเรียนและการสอบไล่ ประสิทธิภาพของ สื่อหรือชุดการสอนจะกำหนดเป็นเกณฑ์ที่ผู้สอนคาดหวังว่าผู้เรียนจะเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นที่พึง พพอใจ โดยกำหนดให้ของผลเฉลี่ยของคะแนนการทำงานและการประกอบกิจกรรมของผู้เรียน ทั้งหมดต่อร้อยละของผลการประเมินหลังเรียนทั้งหมด นั่นคือ $E1/E2 =$ ประสิทธิภาพของ กระบวนการ/ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ตัวอย่าง 80/80 หมายความว่าเมื่อเรียนจากสื่อหรือชุดการ สอนแล้ว ผู้เรียนจะสามารถทำแบบฝึกปฏิบัติ หรืองานได้ผลเฉลี่ย 80% และประเมินหลังเรียนและ

งานสุดท้ายได้ผลเฉลี่ย 80%การที่จะกำหนดเกณฑ์ E1/E2 ให้มีค่าเท่าใดนั้น ให้ผู้สอนเป็นผู้พิจารณาตามความพอใจโดยพิจารณาพิสัยการเรียนรู้ที่จำแนกเป็นวิทย์พิสัย(Cognitive Domain) จิตพิสัย (Affective Domain)และทักษะพิสัย (Skill Domain)ในขอบข่ายวิทย์พิสัย เนื้อหาที่เป็น ความรู้ความจำมักจะตั้งไว้สูงสุดแล้วลดต่ำลงมาคือ 90/90 85/85 80/80 ส่วนเนื้อหาสาระที่เป็นจิตพิสัย จะต้องใช้เวลาไปฝึกฝนและพัฒนา ไม่สามารถทำให้ถึงเกณฑ์ระดับสูงได้ในห้องเรียนหรือในขณะที่เรียน จึงอนุโลมให้ตั้งไว้ต่ำลง นั่นคือ 80/80 75/75 แต่ไม่ต่ำกว่า 75/75 เพราะเป็นระดับความพอใจต่ำสุด จึงไม่ควรตั้งเกณฑ์ไว้ต่ำกว่านี้ หากตั้งเกณฑ์ไว้เท่าใด ก็มักได้ผลเท่านั้น ดังจะเห็นได้จากระบบการสอบของไทยปัจจุบัน (2520) ได้กำหนดเกณฑ์ โดยไม่เขียนเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ 0/50 นั่นคือ ให้ประสิทธิภาพกระบวนการมีค่า 0 เพราะครูมักไม่มีเกณฑ์เวลาในการให้งานหรือแบบฝึกปฏิบัติแก่นักเรียน ส่วนคะแนนผลลัพธ์ที่ให้ผ่านคือ 50% ผลจึงปรากฏว่า คะแนนวิชาต่างๆ ของนักเรียนต่ำในทุกวิชา

5.4 วิธีการคำนวณหาประสิทธิภาพ

การหาประสิทธิภาพของสื่อเป็นการหาประสิทธิภาพและการนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ในที่นี้การหาประสิทธิภาพตัวสื่อจะเป็นการหาประสิทธิภาพแหล่งเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้ใช้สื่อมีความมั่นใจว่าจะเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนจริงเมื่อใช้สื่อ่นั้นแล้ว การหาประสิทธิภาพของแหล่งเรียนรู้ (E) หากจากอัตราส่วนของประสิทธิภาพของกิจกรรมหรืองานที่ได้รับมอบหมาย (E₁) ต่อประสิทธิภาพของผลลัพธ์โดยพิจารณาจากผลการสอบ (E₂) หรือ

$$E = E_1 : E_2$$

E₁ หมายถึงการประเมินพฤติกรรมต่อเนื่องของการทำกิจกรรมหรือความรู้ที่เกิดขึ้นระหว่างการเรียนที่ได้รับมอบหมาย

E₂ หมายถึงการประเมินพฤติกรรมขั้นสุดท้ายโดยพิจารณาจากคะแนนสอบหลังการใช้แหล่งเรียนรู้

$$E_1 \text{ หาจากร้อยละของ } (\sum X / N) / A$$

$\sum X$ หมายถึง คะแนนรวมของแบบฝึกหัดของผู้เรียนแต่ละคนในกิจกรรมที่ผู้เรียนได้รับมอบหมาย

A หมายถึง ผลรวมของคะแนนเต็มของแบบฝึกหัดทุกชิ้น

N หมายถึง จำนวนผู้เรียน

$$E_2 \text{ หาจาก ร้อยละของ } (\sum F / N) / B$$

$\sum F$ หมายถึง คะแนนรวมของผลลัพธ์หลังเรียน

B หมายถึง คะแนนเต็มของการสอบหลังเรียน

N หมายถึง จำนวนผู้เรียน

5.5 ขั้นตอนการทดสอบประสิทธิภาพ

เมื่อผลิตสื่อหรือชุดการสอนขึ้น เป็นต้นแบบแล้ว ต้องนำสื่อหรือชุดการสอนไปหา ประสิทธิภาพตาม ขั้นตอนต่อไปนี้

ก. การทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว(1:1) เป็นการทดสอบประสิทธิภาพที่ผู้สอน 1 คน ทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอนกับผู้เรียน 1-3 คน โดยใช้เด็กอ่อน ปานกลาง และเด็กเก่ง ระหว่างทดสอบประสิทธิภาพให้จับเวลาในการประกอบกิจกรรม สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนว่า หงุดหงิด ทำหน้าฉงน หรือทำท่าทางไม่เข้าใจหรือไม่ ประเมินการเรียนรู้จากกระบวนการ คือกิจกรรม หรือภารกิจและงานที่มอบให้ทำและทดสอบหลังเรียน นำคะแนนมาคำนวณหาประสิทธิภาพ หากไม่ถึงเกณฑ์ต้องปรับปรุงเนื้อหาสาระ กิจกรรมระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนให้ดีขึ้น โดยปกติคะแนนที่ได้จากการทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยวนี้อาจได้คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์มาก แต่ไม่ต้องวิตกเมื่อปรับปรุงแล้วจะสูงขึ้นมาก ก่อนนำไปทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่ม ทั้งนี้ E1/E2 ที่ได้จะมี ค่าประมาณ 60/60

ข. การทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่ม(1:10) เป็นการทดสอบประสิทธิภาพที่ผู้สอน 1 คน ทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอนกับผู้เรียน 6-10 คน (คณะผู้เรียนที่เก่ง ปานกลางกับอ่อน) ระหว่างทดสอบประสิทธิภาพให้จับเวลาในการประกอบกิจกรรม สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนว่า หงุดหงิด ทำหน้าฉงน หรือทำท่าทางไม่เข้าใจหรือไม่ หลังจากทดสอบประสิทธิภาพให้ประเมินการเรียนรู้จากกระบวนการ คือกิจกรรมหรือภารกิจและงานที่มอบให้ทำและประเมินผลลัพธ์คือการ ทดสอบหลังเรียนและงานสุดท้ายที่มอบให้นักเรียนทำส่งก่อนสอบประจำหน่วยให้นำคะแนนมา คำนวณหาประสิทธิภาพหากไม่ถึงเกณฑ์ต้องปรับปรุงเนื้อหาสาระ กิจกรรมระหว่างเรียนและ แบบทดสอบหลังเรียนให้ดีขึ้นคำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุง ในคราวนี้คะแนนของผู้เรียน จะเพิ่มขึ้นอีกเกือบเท่าเกณฑ์โดยเฉลี่ยจะห่างจากเกณฑ์ประมาณ 10% นั่นคือ E1/E2 ที่ได้จะมี ค่าประมาณ 70/70

ค. การทดสอบประสิทธิภาพภาคสนาม(1:100) เป็นการทดสอบประสิทธิภาพที่ผู้สอน 1 คนทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอนกับผู้เรียนทั้งชั้น (ปกติให้ใช้กับผู้เรียน 30 คน แต่ใน โรงเรียนขนาดเล็กอนุโลมให้ใช้กับนักเรียน 15 คนขึ้นไป)ระหว่างทดสอบประสิทธิภาพให้จับเวลาใน การประกอบกิจกรรม สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนว่า หงุดหงิด ทำหน้าฉงน หรือทำท่าทางไม่เข้าใจ หรือไม่ หลังจากทดสอบประสิทธิภาพภาคสนามแล้วให้ประเมินการเรียนรู้จากกระบวนการ คือ กิจกรรมหรือภารกิจและงานที่มอบให้ทำและทดสอบหลังเรียนนำคะแนนมาคำนวณหา ประสิทธิภาพ หากไม่ถึงเกณฑ์ต้องปรับปรุงเนื้อหาสาระ กิจกรรมระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลัง

เรียนให้ดีขึ้น แล้วนำไปทดสอบประสิทธิภาพภาคสนามซ้ำกับนักเรียนต่างกลุ่ม อาจทดสอบประสิทธิภาพ 2-3 ครั้ง จนได้ค่าประสิทธิภาพถึงเกณฑ์ขั้นต่ำ ปกติไม่น่าจะทดสอบประสิทธิภาพเกินสามครั้ง ด้วยเหตุนี้ ขั้นตอนทดสอบประสิทธิภาพ

ภาคสนามจึงแทนด้วย 1:100

ผลลัพธ์ที่ได้จากการทดสอบประสิทธิภาพภาคสนามควรใกล้เคียงกัน เกณฑ์ที่ตั้งไว้ หากต่ำกว่าเกณฑ์ไม่เกิน 2.5% ก็ให้ยอมรับว่า สื่อหรือชุดการสอนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ หากค่าที่ได้ต่ำกว่าเกณฑ์มากกว่า -2.5 ให้ปรับปรุงและทดสอบประสิทธิภาพภาคสนามซ้ำ จนกว่าจะถึงเกณฑ์ จะหยุดปรับปรุงแล้วสรุปว่าชุดการสอนไม่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้หรือจะลดเกณฑ์ลงเพราะ "ถอดใจ" หรือยอมแพ้ไม่ได้หากสูงกว่าเกณฑ์ไม่เกิน +2.5 ก็ยอมรับว่า สื่อหรือชุดการสอนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ หากค่าที่ได้สูงกว่าเกณฑ์เกิน +2.5 ให้ปรับเกณฑ์ขึ้นไปอีกหนึ่งขั้น เช่น ตั้งไว้ 80/80 ก็ให้ปรับขึ้นเป็น 85/85 หรือ 90/90 ตามค่าประสิทธิภาพที่ทดสอบประสิทธิภาพได้

5.6 การเลือกนักเรียนมาทดสอบประสิทธิภาพ

สื่อหรือชุดการสอนนักเรียนที่ผู้สอนจะเลือกมาทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอนควรเป็นตัวแทนของนักเรียนที่เราจะนำสื่อหรือชุดการสอนนั้นไปใช้ ดังนั้น จึงควรพิจารณาประเด็นต่อไปนี้

5.6.1 สำหรับการทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว (1:1) เป็นการทดสอบประสิทธิภาพ ครู 1 คน ต่อเด็ก 1-3 คน ให้ทดสอบประสิทธิภาพกับเด็กอ่อนเสียก่อน ทำการปรับปรุงแล้วนำไปทดสอบประสิทธิภาพกับเด็กปานกลาง และนำไปทดสอบประสิทธิภาพกับเด็กเก่ง อย่างไรก็ตามหากเวลาไม่อำนวยและสภาพการณ์ไม่เหมาะสม ก็ให้ทดสอบประสิทธิภาพกับเด็กอ่อนหรือเด็กปานกลาง โดยไม่ต้องทดสอบประสิทธิภาพกับเด็กเก่งก็ได้ แต่การทดสอบประสิทธิภาพกับเด็กทั้งสามระดับจะเป็นการสะท้อนธรรมชาติการเรียนรู้ที่แท้จริง ที่เด็กเก่ง กลางอ่อนจะได้ช่วยเหลือกัน เพราะเด็กอ่อนบางคนอาจจะเก่งในเรื่องที่เด็กเก่งทำไม่ได้

5.6.2 สำหรับการทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่ม (1 : 10) เป็นการทดสอบประสิทธิภาพที่ครู 1 คนทดสอบประสิทธิภาพกับเด็ก 6-12 คนโดยให้มีผู้เรียนคละกันทั้งเด็กเก่งปานกลาง เด็กอ่อนห้ามทดสอบประสิทธิภาพกับเด็กอ่อนล้วน หรือเด็กเก่งล้วน ขณะทำการทดสอบประสิทธิภาพ ผู้สอนจะต้องจับเวลาด้วยว่า กิจกรรมแต่ละกลุ่มใช้เวลาเท่าไรทั้งนี้เพื่อให้ทุกกลุ่มกิจกรรมใช้เวลาใกล้เคียงกัน โดยเฉพาะการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ที่กำหนดให้ใช้เวลาเท่ากัน คือ 10-15 นาที สำหรับระดับประถมศึกษาและ 15-20 นาที สำหรับระดับมัธยมศึกษา

5.6.3 สำหรับการทดสอบประสิทธิภาพภาคสนาม (1 : 100) เป็นการทดสอบประสิทธิภาพที่ใช้ครู 1 คน กับนักเรียนทั้งชั้น กับนักเรียน 30-40 คน (หรือ 100 คน สำหรับสื่อหรือ

ชุดการสอนรายบุคคล) ชั้นเรียนที่เลือกมาทดสอบประสิทธิภาพจะต้องมีนักเรียนคละกันทั้งเก่งและอ่อน ไม่ควรเลือกห้องเรียนที่มีเด็กเก่งหรือเด็กอ่อนล้วน

สัดส่วนที่ถูกต้องในการกำหนดจำนวนผู้เรียนที่มีระดับความสามารถแตกต่างกัน ควรยึดจำนวนจากการแจกแจงปกติ ที่จำแนกนักเรียนเป็น 5 กลุ่ม คือนักเรียนเก่งมาก (เหรียญเพชร) ร้อยละ 1.37 (1 คน)นักเรียนเก่ง (เหรียญเงิน) ร้อยละ 14.63 (15 คน)นักเรียนปานกลาง (เหรียญเงิน) ร้อยละ 68 (68 คน)นักเรียนอ่อน (เหรียญทองแดง) ร้อยละ 14.63 (15 คน) และนักเรียนอ่อนมาก (เหรียญตะกั่ว) ร้อยละ 1.37 (1 คน)เมื่อยึดการแจกแจงปกติเป็นเกณฑ์กำหนดจำนวนนักเรียนที่จะนำมาทดสอบประสิทธิภาพสื่อและชุดการสอน ก็จะได้นักเรียนเก่งประมาณร้อยละ 16 นักเรียนปานกลางร้อยละ 68 และ นักเรียนอ่อนร้อยละ 16เนื่องจากการทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน ต้องใช้สถานที่ในการจัดกิจกรรมและใช้เวลามากกว่า สำหรับการทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยวและแบบกลุ่ม ควรใช้เวลานอกชั้นเรียนหรือแยกนักเรียนมาเรียนต่างหากจากห้องเรียนอาจเป็นห้องประชุมของโรงเรียน โรงอาหารหรือสนามได้ร่มไม้ก็ได้

ส่วนการทดสอบประสิทธิภาพแบบสนามควรใช้ห้องเรียนจริง แต่นักเรียนที่ใช้ทดสอบประสิทธิภาพต้องสุ่มนักเรียนแต่ละระดับมาจากหลายห้องเรียนในโรงเรียนเดียวกันหรือต่างโรงเรียน เพื่อให้ได้สัดส่วนจำนวนตามการแจกแจงปกติ

ในกรณีที่ไม่สามารถหานักเรียนตามสัดส่วนการแจกแจงปกติได้ ผู้ทดสอบประสิทธิภาพอาจสุ่มแบบเจาะจง โดยใช้ห้องเรียนใดห้องเรียนหนึ่งทำการทดสอบประสิทธิภาพ แต่จะต้องระบุไว้ในข้อจำกัดของการวิจัยในบทนำและนำไปอภิปรายผลในบทสุดท้ายเพราะค่าประสิทธิภาพที่ได้แม้จะถึงเกณฑ์ที่กำหนดก็ถึงอย่างมีเงื่อนไข เพราะกลุ่มตัวอย่างมิได้สะท้อนสัดส่วนที่แท้จริงตามการแจกแจงปกติ

6. ชุมชนสลกบาตร

6.1 ที่ตั้งอาณาเขต

ตำบลสลกบาตร ตั้งอยู่ที่ทิศใต้ของที่ว่าการอำเภอชาณุวรลักษบุรี เป็นระยะทางประมาณ 11 กิโลเมตร ห่างจากศูนย์ราชการจังหวัดประมาณ 80 กิโลเมตร พื้นที่ส่วนใหญ่ของตำบลสลกบาตรเป็นที่ราบลุ่มเหมาะสมในการทำการเกษตร มีเนื้อที่ประมาณ 34.72 ตารางกิโลเมตร / 21,700 ไร่

ทิศเหนือ ติดกับ ตำบลดอนแดง และ ตำบลแสนตอ อ.ชาณุวรลักษบุรี จ.กำแพงเพชร

ทิศใต้ ติดกับ ตำบลป่อถ้ำ อ.ชาณุวรลักษบุรี จ.กำแพงเพชร

ทิศตะวันออก ติดกับ ตำบลบางแก้ว อ.บรรพตพิสัย จ.นครสวรรค์

ทิศตะวันตก ติดกับ ตำบลวังชะพลู อ.ชาลนบุรี จ.กำแพงเพชร

6.2 อาชีพในชุมชน

อาชีพหลัก ทำนา , ทำสวน / ทำไร่ , ค้าขาย , รับจ้าง , รับราชการ , กรรมกร

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในต่างประเทศ

พาคำนิ่ง ทองดอนอ่อน (2555) ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาแหล่งเรียนรู้บนเครือข่าย อินเทอร์เน็ตเรื่อง พลังงานทดแทนที่ใช้ในโรงเรียนวัดเขาน้อยและชุมชนบ้านเขาน้อย อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดเขาน้อยและโรงเรียน วัดสมอสุวรรณาราม อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 20 คน โดยการคัดเลือกแบบ เจาะจง พบว่า (1)การหาประสิทธิภาพของ การสร้างแหล่งเรียนรู้บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเรื่อง พลังงานทดแทนที่ใช้ในโรงเรียนวัดเขาน้อยและชุมชนบ้านเขาน้อย อำเภอพรหมพิราม จังหวัด พิษณุโลกมีประสิทธิภาพ 80.50/81.75 (2)ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (3)ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแหล่งเรียนรู้ บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

มยุรี ขวบสันเทียะ และคณะ (2251) ทำการศึกษาเรื่องการสร้างแหล่งเรียนรู้บนเครือข่าย อินเทอร์เน็ต : การหล่อพระจังหวัดพิษณุโลกโดยมีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดดอนทองวิทยาอำเภอเมืองจังหวัดพิษณุโลกปีการศึกษา 2550 จำนวน 30 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยการ เลือกแบบเจาะจงผลการศึกษาพบว่า (1.)การสร้างแหล่งเรียนรู้บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเรื่องการ หล่อพระจังหวัดพิษณุโลกผลการวิเคราะห์คุณภาพโดนผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$) และมีประสิทธิภาพ 87.33/89.17 ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์ที่กำหนดผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนจาก แหล่งเรียนรู้บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับ .05 และ (2.)ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเรื่องการหล่อพระจังหวัด พิษณุโลกมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$)

นฤมล กัณฑ์ และคณะ (2551)ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาแหล่งเรียนรู้บนเครือข่าย อินเทอร์เน็ต พิพิธภัณฑ์เมืองพิจิตรโดยมีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 โรงเรียนเทศบาล 2 อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตรปีการศึกษา 2550 จำนวน 40 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างในการเลือกแบบเจาะจง ผลการศึกษาพบว่าผลการประเมินคุณภาพของแหล่งเรียนรู้บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตพิพิธภัณฑ์ เมืองพิจิตรด้านเนื้อหาและการดำเนินเรื่องมีความเหมาะสมมากที่สุดส่วนผลเฉลี่ยโดยรวมอยู่ใน

ระดับดี ($\bar{X} = 4.21, S.D = 0.47$) แหล่งการเรียนรู้บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตพิพิธภัณฑสถานเมืองพิจิตรมีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.78/81.63 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังเรียนโดยแหล่งเรียนรู้บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตพิพิธภัณฑสถานเมืองพิจิตรของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

คำรบ กาญจนพิษณุ และคณะ (2547) ทำการศึกษาเรื่อง การสร้างแหล่งเรียนรู้บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเรื่องเขาสมอแครงอำเภอวังทองจังหวัดพิษณุโลกสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดพิษณุโลกเขต 2 โรงเรียนพิณพลราษฎร์ตั้งตรงจิต 12 อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลกปีการศึกษา 2547 จำนวน 30 คนซึ่งได้มาด้วยการเลือกแบบเจาะจง ผลการศึกษาพบว่า (1.) การสร้างแหล่งเรียนรู้บนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเรื่องเขาสมอแครงอำเภอวังทองจังหวัดพิษณุโลกมีประสิทธิภาพ 89.33/90.22 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (2.) การวิเคราะห์คุณภาพของแหล่งการเรียนรู้บนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเรื่องเขาสมอแครงอำเภอวังทองจังหวัดพิษณุโลกโดยผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับดีมากจำนวน 2 รายการระดับดีจำนวน 19 รายการ ระดับปานกลางจำนวน 4 รายการ (3.) ผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนจากแหล่งเรียนรู้บนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเรื่องเขาสมอแครงสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับ .05 (4.) ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้บนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเรื่องเขาสมอแครงอำเภอวังทองจังหวัดพิษณุโลกโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก มีจำนวน 13 รายการระดับดีมีจำนวน 3 รายการ

จิราพร ภูสีม่วง และคณะ (2547) ทำการศึกษาเรื่อง การสร้างแหล่งเรียนรู้เสมือนจริง : วัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2546 โรงเรียนพิณพลราษฎร์ตั้งตรงจิต 12 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลกเขต 2 อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก 1 ห้องเรียน จำนวน 30 คน โดยการคัดเลือกแบบเจาะจงผลการศึกษาพบว่า การหาประสิทธิภาพของ การสร้างแหล่งเรียนรู้เสมือนจริง : วัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร มีความเหมาะสม ซึ่งมีดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของการพิจารณาความเหมาะสมอยู่ระหว่าง 0.75-1.00 พบว่า มีประสิทธิภาพระหว่างเรียน $E1 = 81.51$ และประสิทธิภาพหลังเรียน $E2 = 84.00$ การวัดความพึงพอใจการสร้างแหล่งเรียนรู้เสมือนจริง : วัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียน ด้านกิจกรรมในแหล่งเรียนรู้เสมือนจริงน่าสนใจอยู่ในระดับ มากที่สุด นอกจากนั้น ทุกรายการอยู่ในระดับ มาก ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ ค่าเฉลี่ยที่ระดับ 3.50 – 4.49

ชัยยุทธ กันทะยะ และคณะ (2547) ทำการศึกษาเรื่อง การสร้างแหล่งเรียนรู้เสมือนจริงบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เรื่อง อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนบ้านกลาง สังกัดศูนย์พัฒนาวิชาการกลุ่มท่าแดง – วังท่าดี อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 30 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง ผลการศึกษาพบว่าคุณภาพของแหล่งเรียนรู้เสมือนจริงบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เรื่อง อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ อยู่ในระดับความเหมาะสมมาก ประสิทธิภาพของแหล่งเรียนรู้เสมือนจริงบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เรื่อง อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ เท่ากับ 81.11/82.77 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด คิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อแหล่งเรียนรู้เสมือนจริงบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เรื่อง อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ อยู่ในระดับความเหมาะสมมาก

งานวิจัยต่างประเทศ

นาดาและลินดา (Nada and Linda. 2000) ได้ศึกษาถึงการออกแบบการพัฒนาการนำไปใช้ และการประเมินผล ระดับมัธยมศึกษาโดยใช้การสอนผ่านบทเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดเตรียมคำแนะนำ หลักการของบทเรียนช่วยสอนผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและบทบาทในการสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมสำหรับการเรียนรู้ ในการที่จะนำไปใช้ในการจัดการแหล่งทรัพยากรในระบบอินเทอร์เน็ต ผลการวิจัยพบว่ามีปัจจัยอยู่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนา การประเมิน การทดลองใช้ คือ ความสามารถของผู้เรียนในการบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้และประสิทธิภาพของสื่อการสอนจะส่งผลต่อจุดมุ่งหมายของการเรียน เคซี (Casey. 1994) ได้อธิบายถึงการการทอนไปกับโลกของข้อมูลของครูกับนักเรียนโดยระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ออกแบบโดยมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนียสเตท (California State University) สำหรับนักเรียนและครู จากการศึกษาของผู้เข้าร่วมโครงการ ปรากฏว่านักเรียนมีความกระตือรือร้น ที่จะเรียนรู้มากยิ่งขึ้น ทุกคนจะเสาะหาข้อมูลและใช้อินเทอร์เน็ตที่บ้านมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยหลายงาน พบว่า การจัดการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ ผู้เรียนมีความสนใจสืบค้นข้อมูลมากขึ้นผู้เรียนมีความเป็นส่วนตัวมากขึ้นแต่ก็ยังมีปัญหาอยู่บางประการ เช่น ความเร็วในการเชื่อมต่อข้อมูลเครือข่ายอินเทอร์เน็ตรูปแบบการเรียนของนักเรียนและวิธีการสอนของครูที่เปลี่ยนแปลงไป

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ จะเห็นได้ว่าการศึกษารูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีการนำกระบวนการการเรียนรู้บนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมาช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น ซึ่งเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัธยาศัย สอดคล้องกับ พ.ร.บ.การศึกษา พ.ศ.2542 มาตรา 15 และจากงานวิจัยที่ผู้ศึกษาได้ไปศึกษาค้นคว้า สามารถ

สรุปได้ว่า การสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตอย่างเป็นระบบขั้นตอน มีประสิทธิภาพสอดคล้องตามเกณฑ์กำหนด 80/80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแหล่งเรียนรู้บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ผลการใช้ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย เป็น การวิจัยเชิงทดลอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการใช้ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชน สลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัยโดยผู้ศึกษานำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับต่อไปนี้

เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย ซึ่งผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาประสิทธิภาพเครื่องมือ
4. วิธีการดำเนินการทดลอง
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนชุมชนบ้านสลกบาตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำนวน 9 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ประกอบด้วย

2.1 ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย

2.2 แบบประเมินคุณภาพของชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับ นักเรียนปฐมวัย

2.3 แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2

2.4 แบบประเมินผลการเรียนรู้สำหรับนักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2

3. การสร้างและหาประสิทธิภาพเครื่องมือ

การสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดการสอน เรื่องแหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร

ในการดำเนินการสร้างเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าผลการใช้ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย ได้นำหลักการออกแบบและพัฒนาตามรูปแบบหลักการออกแบบและพัฒนาตามรูปแบบของ Generic ID Model : ADDIE (Michale Tomas, Marlon Mitchell ,and Roberto Joseph, P 40-44) เป็นกรอบในการสร้างชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย ซึ่งมีลำดับขั้นตอนการพัฒนา 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นการวิเคราะห์ (Analysis)
2. ขั้นการออกแบบ (Design)
3. ขั้นการพัฒนา (Development)
4. ขั้นการนำไปใช้ (Implementation)
5. ขั้นการประเมินผล (Evaluation)

ขั้นการพัฒนาตามกรอบระบบ Generic ID Model : ADDIE ทั้ง 5 ขั้นตอนดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาขอเสนอรายละเอียดการดำเนินงานในแต่ละขั้น ดังนี้

1. ขั้นการวิเคราะห์

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย อำเภอชาดวนรลักษ์บุรี จังหวัดกำแพงเพชร โดยมีวิธีการดังนี้

1.1 วิเคราะห์ปัญหาและความต้องการ

ผู้ศึกษาค้นคว้าดำเนินการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องของแหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร อำเภอชาดวนรลักษ์บุรี จังหวัดกำแพงเพชร จากการสำรวจ พบว่า โรงเรียนชุมชนบ้านสลกบาตร มีสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นที่ต้องเพิ่มเติมในเรื่องการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ซึ่งเป็นสาระการเรียนรู้ในท้องถิ่นที่เพิ่มเติม ตามหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยโรงเรียนชุมชนบ้านสลกบาตร โดยให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงจากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน แต่ทางโรงเรียนยังขาดเอกสาร ตำรา ข้อมูล ซึ่งเป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ให้กับผู้ที่สนใจเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ได้เข้ามาศึกษาหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้

1.2 การวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อกำหนดการสร้างและพัฒนาชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปทุมวัย ได้วิเคราะห์ข้อมูลก่อนสร้างและพัฒนาชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปทุมวัย ดังนี้

1.2.1 วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาปทุมวัย ผู้ศึกษาค้นคว้า ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาปทุมวัย โรงเรียนชุมชนบ้านสลกบาตร ซึ่งได้กำหนดให้นักเรียนปทุมวัย ได้เรียนรู้เกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ ในท้องถิ่นเพิ่มเติมในเรื่อง การใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน และได้วิเคราะห์มาตรฐานคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อมาพัฒนาชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปทุมวัย ให้มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ ในท้องถิ่นที่เพิ่มเติม ตามหลักสูตรการศึกษาปทุมวัย พุทธศักราช 2546 โดยพบอุปสรรคในการเลือกใช้และค้นคว้าเนื้อหาสาระการเรียนรู้แหล่งเรียนรู้ ในท้องถิ่นที่จะถ่ายทอดให้กับผู้เรียน เนื่องจากยังไม่มีกรรวบรวมเนื้อหา เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร ที่แน่นอนทำให้ขาดแหล่งข้อมูล สำหรับแหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่พบสรุปได้ดังนี้คือ ความเป็นมาของหมู่บ้านสลกบาตร วัดหษ์ทอง วัดสลกบาตร วัดสิงคาราม ศาลเจ้าพ่อจอมทอง สวนสาธารณะหนองคลองวัว สวนกล้วย สวนผักสด การทำนา การทำเขากวียชากังราว การทำเห็ดนางฟ้า การทำกระยาสารท การปลูกมันสำปะหลัง การสานตะกร้า การเลี้ยงปลาตุก และการเลี้ยงไก่

1.2.2 วิเคราะห์ผู้เรียนผู้เรียนเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาในชั้นอนุบาลปีที่2 โรงเรียนชุมชนบ้านสลกบาตร มีคอมพิวเตอร์เพื่อการใช้งานในห้องเรียน จึงสามารถใช้แหล่งเรียนรู้เป็นสื่อในการเรียนการสอนได้และค้นคว้าหาข้อมูลได้ จากการสัมภาษณ์ผู้เรียน พบว่า นักเรียนขาดสื่อและแหล่งค้นคว้าในการหาความรู้ และชุดการสอน และการนำนักเรียนเดินทางไปศึกษาค้นคว้าจากสถานที่จริง เนื่องจากการศึกษาจากสถานที่จริงมีข้อจำกัดที่ไม่สามารถเอื้ออำนวยการศึกษาให้เสร็จสิ้นในช่วงระยะเวลาหนึ่งเพราะบางกระบวนการมีการจัดทำเป็นช่วงๆ และต้องใช้เวลาผลิตที่ยาวนาน จึงเป็นปัญหาและอุปสรรคหลายด้าน เช่น ระยะเวลาในการเดินทางใช้งบประมาณสูง ความปลอดภัย ซึ่งพอสรุปได้ว่า พบความต้องการให้ผลิตชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปทุมวัย มาประกอบการเรียนการสอน

1.2.3 วิเคราะห์งานและกิจกรรม ศึกษาค้นคว้าเอกสารตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อใช้ในการวิเคราะห์งานและกิจกรรม ดังนี้

(1) วิเคราะห์โครงสร้างและองค์ประกอบของชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปทุมวัย

(2) วิเคราะห์การออกแบบชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชน
 สลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย

(3) วิเคราะห์เนื้อหา ภาษาที่จะนำเสนอในชุดการสอน เรื่อง แหล่ง
 เรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย

(4) วิเคราะห์สื่อเกี่ยวกับชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลก
 บาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย ที่ได้สร้างขึ้น

2. ขั้นตอนการออกแบบ

เป็นการนำข้อมูลเกี่ยวกับชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียน
 ปฐมวัย อำเภอขามเฒ่าบุรี จังหวัดกำแพงเพชรมาออกแบบเป็นแหล่งเรียนรู้โดยมีขั้นตอน ดังนี้

2.1 กำหนดเนื้อหาที่จะนำเสนอให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่เพิ่มเติม
 ของสถานศึกษาโรงเรียนชุมชนบ้านสลกบาตร เพื่อใช้เป็นสื่อสำหรับนักเรียนระดับชั้นปฐมวัยของ
 โรงเรียนชุมชนบ้านสลกบาตร ใช้เป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์
 และสรุปในข้อ 1.2.1 มากำหนดเป็นเนื้อหาของชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร
 สำหรับนักเรียนปฐมวัย

2.2 คัดเลือกเนื้อหาจัดทำชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร
 สำหรับนักเรียนปฐมวัย โดยคัดเลือกเฉพาะเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับระดับชั้นปฐมวัย โดยศึกษาจาก
 สาระการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนด เพื่อกำหนดขอบเขตของเนื้อหาและแบบประเมินผลการ
 เรียนรู้ และขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ

2.3 ออกแบบโครงสร้างเนื้อหาของชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลก
 บาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย และจัดเรียงเนื้อหาในการนำเสนอประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ชุมชนของเรา

1.1 ความหมายของชุมชน

1.2 ประวัติของชุมชนสลกบาตร

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 สายใยชุมชน

2.1 ความเป็นมาของวัดหงษ์ทอง

2.2 ความเป็นมาของวัดสลกบาตรและวัดสังคาราม

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สวนสาธารณะ

3.1 ความเป็นมาของสวนสาธารณะ

3.3 ประโยชน์ของสวนสาธารณะหนองคลองแก้ว

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 กกล้วยจำ

4.1 ลักษณะของต้นกล้วย

4.2 ส่วนประกอบของต้นกล้วย

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ศาลเจ้าพ่อจอมทอง

5.1 ความเป็นมาของศาลเจ้าพ่อจอมทอง

5.2 สถานที่ตั้งของศาลเจ้าพ่อจอมทอง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 ชื่นชมอาชีพ

6.1 การทำแจก๊วยชากังราว

6.2 การทำเห็ดนางฟ้า

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 อาชีพนาไร่

7.1 การปลูกมันสำปะหลัง

7.2 การเลี้ยงปลา

หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 ผักสด

8.1 มารูจักผัก

8.2 ประโยชน์ของผัก

3. ชั้นการพัฒนา

การพัฒนาชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย มีวิธีการสำคัญ ดังนี้

3.1 สร้างชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัยผู้ศึกษาค้นคว้าได้ใช้เครื่องมือและโปรแกรมในการพัฒนาชุดการสอน ได้แก่

3.1.1 เครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีซีพียู dual-core ความเร็ว 2.0 Ghz. ขึ้นไป

3.1.2 หน่วยความจำ (RAM) อย่างน้อย 2 GB

3.1.3 จอภาพแบบ LCD มีความละเอียดอย่างน้อย 800x600 จุด สามารถแสดงสีได้อย่างน้อย 256 สีขึ้นไป

3.1.4 เครื่องซีดีรอม (CD ROM)

3.1.5 มีการ์ดเสียง และอุปกรณ์ติดตั้งที่ใช้เสียงได้

3.2 โปรแกรมที่ใช้ในการสร้างชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย ได้แก่

3.2.1 โปรแกรมประยุกต์สำหรับสร้างเว็บไซต์ใช้ในการสร้างชุดการสอน

3.2.2 โปรแกรมประยุกต์สำหรับสร้างภาพเคลื่อนไหวในการสร้างภาพ

เคลื่อนไหว

3.2.3 โปรแกรมประยุกต์สำหรับสร้างภาพกราฟฟิกใช้ในการสร้างภาพกราฟฟิกสามารถสร้างตัวอักษรตัวเลขสัญลักษณ์ต่างๆ ได้

3.2.4 โปรแกรมประยุกต์สำหรับตกแต่งภาพใช้ในการตกแต่งภาพและสร้างภาพกราฟฟิกสามารถสร้างตัวอักษรตัวเลขสัญลักษณ์ต่างๆ ได้

3.2.5 โปรแกรมประยุกต์สำหรับการตัดต่อวิดีโอใช้ในการตกแต่งวิดีโอและตัดต่อคลิปวิดีโอ

3.2.6 โปรแกรมประยุกต์สำหรับเสียงใช้ในการบันทึกเสียงแต่งเสียงได้

3.3 การสร้างแบบประเมินคุณภาพของชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชน สลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย ผู้ศึกษาค้นคว้าได้สร้างแบบประเมินคุณภาพของชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชน สลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย โดยการนำแบบประเมินของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และเครื่องมือประเมินจากการศึกษาเอกสารของนักวิชาการอื่นๆ มาประยุกต์ให้เหมาะสมกับการใช้งานจากเอกสารหลายเล่มมาประยุกต์ใช้ร่วมกัน เพื่อให้ได้สื่อที่เกิดจากการออกแบบในลักษณะการเรียนการสอนจริงโดยยึดหลักการนำเสนอเนื้อหาและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์ตามแนวคิดของโรเบิร์ต กาเย่ (Robert Gagne) 9 ประการซึ่งเป็นมโนคติที่กว้างๆ แต่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ทั้งบทเรียนสำหรับการเรียนการสอนปกติในชั้นเรียน และการสร้างชุดการสอน

3.4. นำแบบประเมินคุณภาพของชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชน สลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย ไปประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและแบบประเมิน จำนวน 4 คน ด้านสื่อ จำนวน 5 คน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 2 ด้าน ประกอบด้วย ด้านเนื้อหาของแหล่งเรียนรู้ ด้านการออกแบบและนำเสนอข้อมูล แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.5 นำแบบประเมินคุณภาพของชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชน สลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัยที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญแต่ละที่มาปรับแก้ในจุดที่ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านกำหนด และนำกลับไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินได้ตรวจสอบอีกครั้ง

3.6 สร้างแผนการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชน สลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัยและแบบประเมิน ผลการเรียนรู้สำหรับนักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 จากชุดการสอนเป็นแบบประเมินที่ผู้ศึกษาค้นคว้าได้สร้างขึ้นเพื่อใช้วัดผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยทำเป็นแบบประเมินผลการเรียนรู้ก่อนเรียน 10 ข้อ หลังเรียน 10 ข้อ

3.7 นำแผนการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัยและแบบประเมินผลการเรียนรู้สำหรับนักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 จากชุดการสอนไปประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ

4. ขั้นตอนการนำไปใช้

4.1 ผู้ศึกษาค้นคว้าได้นำชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย ประกอบไปด้วย สื่อแหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร แผนการจัดประสบการณ์ และแบบประเมินผลการเรียนรู้ ที่สร้างเสร็จแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและด้านสื่อ ตรวจสอบและรับรองก่อนนำไปใช้จริง

4.2 นำชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย สื่อแหล่งเรียนรู้ ที่ผ่านการรับรองจากข้อ 1 แล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ครั้งที่ 1 ทดลองแบบเดี่ยว (One to One Test, 1:1) โดยทดลองกับนักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านรังแถว อำเภอขามเฒ่าศรีสุรินทร์ จังหวัดกำแพงเพชร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 แบ่งเป็นนักเรียน เก่ง ปานกลาง อ่อน ระดับละ 1 คน เพื่อตรวจสอบข้อผิดพลาดเบื้องต้น

ครั้งที่ 2 ทดลองแบบกลุ่มเล็ก (Small Group Testing, 1:3) โดยทดลองกับนักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนนวมวิทิตศึกษา อำเภอขามเฒ่าศรีสุรินทร์ จังหวัดกำแพงเพชร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 9 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 แบ่งเป็นนักเรียนเก่ง ปานกลาง อ่อน ระดับละ 3 คน เพื่อหาประสิทธิภาพให้เป็นไปตามเกณฑ์ 70/70 โดยกลุ่มทดลองเรียนจบในแต่ละครั้งแล้ว ต้องทำการประเมินหลังเรียน เพื่อทำการประเมินความรู้ระหว่างเรียน นำผลมาหาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1) และเมื่อกลุ่มทดลองศึกษาเนื้อหาทั้งหมดเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว ได้ทำการประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อนำผลมาหาประสิทธิภาพตามกระบวนการ (E2)

ครั้งที่ 3 ทดลองแบบกลุ่มใหญ่ โดยทดลองกับนักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านใหม่หนองยาง อำเภอขามเฒ่าศรีสุรินทร์ จังหวัดกำแพงเพชร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 แบ่งเป็นนักเรียนเก่ง ปานกลาง อ่อน เท่า ๆ กัน เพื่อหาประสิทธิภาพให้เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 โดยกลุ่มทดลองเรียนจบในแต่ละครั้งแล้ว ต้องทำการประเมินหลังเรียน เพื่อทำการประเมินความรู้ระหว่างเรียน นำผลมาหาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1) และเมื่อกลุ่มทดลองศึกษาเนื้อหาทั้งหมดเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว ได้ทำการประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อนำผลมาหาประสิทธิภาพตามกระบวนการ (E2)

4.3 นำชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย ที่ผ่านการรับรองจากผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนชุมชนบ้านสลกบาตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำนวน 9 คน

5. ขั้นตอนการประเมินผล

5.1 การประเมินชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบสื่อและผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาของชุดการสอน เพื่อนำไปสู่ขั้นตอนการสร้างชุดการสอนให้มีความสอดคล้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

5.2 การนำชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย ที่ผ่านการสร้างแล้วทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนชุมชนบ้านสลกบาตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำนวน 9 คน เพื่อประเมินประสิทธิภาพของชุดการสอน

5.3 รายงานการประเมินด้านการสร้างและด้านความรู้ที่ผ่านการศึกษาข้อมูลจากชุดการสอนพร้อมทั้งดำเนินการสรุปผลและอภิปรายผลเพื่อรายงานผู้ที่เกี่ยวข้องในรูปแบบของการศึกษาค้นคว้า

4. วิธีดำเนินการทดลอง

วิธีดำเนินการทดลอง ผู้ศึกษาได้ดำเนินการทดลอง ดังนี้

4.1 นำชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย ที่ผ่านการหาประสิทธิภาพแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนชุมชนบ้านสลกบาตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำนวน 9 คน

4.2 นำแบบประเมินผลการเรียนรู้ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนชุมชนบ้านสลกบาตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำนวน 9 คน ก่อนและหลังจากที่นักเรียนกลุ่มตัวอย่างได้เข้าไปค้นคว้าหาข้อมูลจากชุดการสอน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้า ได้วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

5.1 วิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80 / 80 โดยเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากแบบสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียนและคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากแบบประเมิน ผลการเรียนรู้กับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80 / 80

5.2 วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนโดยใช้ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผลชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย โดยการใช้โปรแกรม Excel ซึ่งเป็นโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูปเพื่อหาค่าทางสถิติ ด้วยวิธีการทางสถิติ ดังนี้

1. ประเมินคุณภาพชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย โดยแบบประเมินคุณภาพ วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)
2. ประเมินประสิทธิภาพของชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย โดยใช้สูตร E1/E2
3. เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียนปฐมวัย ก่อนและหลังการเรียนโดยโปรแกรม SPSS ในการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที (t-test dependent)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าเพื่อศึกษาผลการชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัยผู้ศึกษานำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์การสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย
2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียนปฐมวัย ก่อนและหลังการเรียน โดยใช้ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการดำเนินการสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลวิเคราะห์การสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย โดยประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ สามารถสรุปเป็นตารางดังนี้

ตาราง 1 แสดงผลประเมินคุณภาพของชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	รายการ	n=5		ระดับคุณภาพ
		$\bar{X}$	S.D.	
	ด้านเนื้อหาของแหล่งเรียนรู้			
1	โครงสร้างเนื้อหาชัดเจน	4.20	0.84	ดี
2	เนื้อหาที่นำเสนอตรงและครอบคลุมตัวชี้วัดของสาระการเรียนรู้	4.00	0.71	ดี

ข้อที่	รายการ	n=5		ระดับ คุณภาพ
		$\bar{X}$	S.D.	
3	รูปแบบตัวอักษร สีและขนาดมีความเหมาะสม	4.00	0.71	ดี
4	เนื้อหาที่น่าสนใจมีความเหมาะสมกับผู้เรียนและ กลุ่มเป้าหมาย	4.00	0.71	ดี
5	ความน่าสนใจของเนื้อหา ด้านการออกแบบและการนำเสนอข้อมูล	4.20	0.45	ดี
6	ดึงดูดความสนใจ	4.00	0.71	ดี
7	การออกแบบ เนื้อหามีความสัมพันธ์ ต่อเนื่อง	4.40	0.55	ดี
8	ความยาวของการนำเสนอเนื้อหาในแต่ละเรื่อง เหมาะสม	4.20	0.45	ดี
9	วิธีการถ่ายทอดเนื้อหาน่าสนใจ	4.60	0.55	ดีมาก
10	เนื้อหามีความยืดหยุ่น สนองแตกต่างระหว่างบุคคล	4.40	0.89	ดี
11	มีความเหมาะสมของการใช้ภาพเคลื่อนไหว และ มัลติมีเดีย	4.60	0.55	ดีมาก
12	มีความเหมาะสมของการใช้เสียงประกอบ	4.40	0.55	ดี
	รวม	4.25	0.14	ดี

จากตารางที่ 6 พบว่า ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียน
ปฐมวัย โดยรวมมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดี ($\bar{X} = 4.25$) สามารถนำไปใช้ได้ และเมื่อพิจารณาเป็น
รายข้อพบว่า เนื้อหาที่น่าสนใจมีความเหมาะสมกับผู้เรียนและกลุ่มเป้าหมายอยู่ในระดับดี

ตาราง 7 แสดงผลการหาประสิทธิภาพของชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย จำนวน 20 คน ตามเกณฑ์ 80/80

กลุ่ม ตัวอย่าง	จำนวน นักเรียน	ค่าเฉลี่ย E1 คะแนนจาก การสังเกตระหว่างเรียน		ค่าเฉลี่ย E2 คะแนน จากการประเมินหลังเรียน	
		ระหว่างเรียน (96 คะแนน)		หลังเรียน (90 คะแนน)	
		คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ	คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ
นักเรียน	20	76.85	80.05	73.90	82.11

จากตาราง 7 แสดงให้เห็นว่า คะแนนเฉลี่ยจากการสังเกตระหว่างเรียนเท่ากับ 76.85 คิดเป็นร้อยละ 80.05 และคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบหลังเรียนเท่ากับ 73.90 คิดเป็นร้อยละ 82.11 ดังนั้น ประสิทธิภาพของชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.05/82.11 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80

2.ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียนปฐมวัยก่อนและหลังเรียนโดยใช้ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย

ตาราง 8 แสดงผลการเรียนรู้ของนักเรียนปฐมวัย ก่อนเรียนและหลังเรียนของการใช้ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t*	Sig
ก่อนเรียน	9	90	37			0.000
หลังเรียน	9	90	68.66	3.354	14.907*	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 8 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของการประเมินก่อนเรียนของนักเรียน เท่ากับ 37 และคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบหลังเรียนของนักเรียน เท่ากับ 68.66 ค่า t เท่ากับ 14.907* แสดงว่าผล

บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาผลการใช้ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสกลบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัยสามารถสรุปผลอภิปรายผล และข้อเสนอแนะได้ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

จากการดำเนินการศึกษาค้นคว้าผลการใช้ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสกลบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย สรุปผลการศึกษาค้นคว้าได้ดังนี้

1. ผลการประเมินคุณภาพของชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสกลบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย จากผู้เชี่ยวชาญมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดี และผลการสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสกลบาตร เท่ากับ 80.05/82.11 ซึ่งสอดคล้องตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80

1.1 ผลการประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับของชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสกลบาตร อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย = 4.25 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์คุณภาพระดับดี

1.2 ผลการหาประสิทธิภาพของชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสกลบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย ในขั้นทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่ม 9 คน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 70/72.71 ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 70/70 และกลุ่ม 20 คน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.05/82.11 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80/80 แสดงว่าชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสกลบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย สามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอนได้

2. เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียนปฐมวัย ก่อนและหลังการเรียนโดยใช้ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสกลบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เรียนด้วยชุดการ

สอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย มีผลการเรียนรู้ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

ผลการใช้ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย ผลจากการศึกษาค้นคว้าอภิปรายผลได้ดังนี้

1.การสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย

1.1 การสร้างและประเมินคุณภาพชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย โดยผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อเทคโนโลยี ให้ความเห็นว่าชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากการสร้างชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย ตามขั้นตอนการวิจัยและพัฒนาซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำโดยนำข้อบกพร่องต่างๆที่ผู้เชี่ยวชาญได้แนะนำไว้มาปรับปรุงพัฒนา จนได้ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย ที่มีคุณภาพเหมาะสมที่จะนำไปใช้ป็นสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ คำรพ กาญจนพิษณุ และคณะ(2547) ที่ทำการศึกษาเรื่อง การสร้างแหล่งเรียนรู้บนเครือข่ายอินเตอร์เน็ต เรื่อง เขาสมอแครง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก, จิราพร ภูสีม่วง และคณะ(2547) ทำการศึกษาเรื่อง การสร้างแหล่งเรียนรู้เสมือนจริง : วัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหารและชัยยุทธกันทะยะ และคณะ (2547) เรื่องการสร้างแหล่งเรียนรู้เสมือนจริงบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์ เรื่องอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

1.2 การหาประสิทธิภาพชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย พบว่ามีประสิทธิภาพ เท่ากับ 80.05/82.11 ซึ่งสอดคล้องตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 และผลการประเมินชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย จากผู้เชี่ยวชาญมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดี ทั้งนี้เนื่องจากชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย ที่สร้างขึ้นได้ผ่านกระบวนการขั้นตอนการสร้างอย่างมีระบบและวิธีการที่

เหมาะสม โดยใช้รูปแบบการพัฒนาตามกรอบของ Generic ID Model : ADDIE (วารินทร์ รัศมีพรหม ,2541 หน้า47 อ้างอิงมาจาก Seels,1990) คือ วิเคราะห์เนื้อหา ดำเนินการออกแบบ สร้างและพัฒนา นำไปทดลองใช้ใช้เพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องที่ค้นพบ รวมทั้งการประเมินผล อีกทั้งก่อนที่จะนำไปจัดการเรียนการสอน ได้ผ่านการทดลองหาประสิทธิภาพ คือ ทดลอง กลุ่ม 3 คน กลุ่ม 9 คน และกลุ่ม 20 คนตามลำดับโดยแบ่งเป็นกลุ่มเก่ง ปานกลาง และอ่อน เพื่อตรวจสอบและหาข้อบกพร่องของชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข จึงทำให้ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์สามารถนำไปใช้ได้

2. ผลการเรียนรู้ของนักเรียนปฐมวัย ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย พบว่า ผลการเรียนรู้ของนักเรียนปฐมวัย หลังเรียนสูงกว่าผลการเรียนรู้ของนักเรียนปฐมวัยก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ เนื่องจากชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย มีทั้งข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหวและเสียงบรรยาย ได้รับความสนใจ มีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติได้ด้วยตนเอง สามารถเรียนรู้ได้ตามศักยภาพและความพร้อม นอกจากนี้ผู้ศึกษาค้นคว้าได้สร้างและพัฒนาแบบทดสอบตามขั้นตอนของการวัดผลประเมินผล สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และมีเกณฑ์การประเมินผลที่ชัดเจน เป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพ ส่งผลต่อการพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักเรียนปฐมวัย สอดคล้องกับผลการศึกษาค้นคว้าของพาคำนี้่งทองดอนอ่อน (2555) ซึ่งได้พัฒนาแหล่งเรียนรู้บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เรื่องพลังงานทดแทนที่ใช้ในโรงเรียนวัดเขาน้อยและชุมชนบ้านเขาน้อย อำเภอ พรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนการค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เรื่องพลังงานทดแทนที่ใช้ในโรงเรียนวัดเขาน้อยและชุมชนบ้านเขาน้อย อำเภอ พรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยผลการใช้ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย มีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ความเร็วของอินเทอร์เน็ตเป็นปัจจัยสำคัญในการเข้าถึงในการใช้ชุดการสอน
2. ครูจะต้องคอยเอาใจใส่ ดูแลอย่างใกล้ชิดเพื่อคอยช่วยเหลือ ชี้แนะ เวลาที่นักเรียนเรียนรู้
3. สถานศึกษาควรจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีสมรรถภาพเพียงพอ ในการเรียน
4. เสียงบรรยายในวิดีโอคลิปในชุดการสอนควรตรวจสอบการออกเสียงให้ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย ในรูปแบบอื่นๆ
2. ควรพัฒนาตัวแปรที่จะส่งผลต่อการเรียนรู้ จากชุดการสอน เช่น การคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น
3. ควรศึกษาเปรียบเทียบสื่อ ชุดการสอน กับนวัตกรรมอื่นๆ

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยพระเชตุвр

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2544). **ความรู้เกี่ยวกับมัลติมีเดียเพื่อการศึกษา**. กรุงเทพฯ :
 โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546**.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ
 : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**.
 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กรุงเทพฯ**.
 : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กิดานันท์ มลิทอง.(2543).**เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม**. กรุงเทพมหานคร.
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2548). **เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม 2**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่ง
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกษม สหรัยทิพย์. (2542). **ระเบียบวิธีวิจัย**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). พิษณุโลก: รัตนสุวรรณ.
- ชนิษฐา ชานนท์. (2532). **“เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์กับการเรียนการสอน”**. วารสาร เทคโนโลยี
 ทางการศึกษา 1 (เมษายน – มิถุนายน): 25.
- ชนิษฐา รุจิโรจน์. (1 มีนาคม 2540) .**เทคโนโลยีกับการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย**. สืบค้น

จาก (http://aruroong.blogspot.com/2010/11/blog-post_01.html)

คำพร กาญจนพิษณุ และคณะ (2547). การสร้างแหล่งเรียนรู้บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เรื่อง
เขาสมอแครงอำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร

จิราพร ภูสีม่วง และคณะ.(2547) การสร้างแหล่งเรียนรู้เสมือนจริง : วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ
วรมหาวิหาร.พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ชัยยุทธ กันทะยะ และคณะ (2547). การสร้างแหล่งเรียนรู้เสมือนจริงบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์
เรื่อง อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ อำเภอศรีเทพ จังหวัด เพชรบูรณ์.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2535). เทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ:ชุมนุมการเกษตรแห่ง
ประเทศไทย

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2520). ระบบสื่อการสอน. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2533).เทคโนโลยีการสอน การออกแบบและพัฒนา (พิมพ์ครั้งที่3).
กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์ไอดีเอ็นเอสไตร์

ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2533). เทคโนโลยีการศึกษา. กรุงเทพฯ: ไอดีเอ็นเอสไตร์.

ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2553). เทคโนโลยีการศึกษา: ทฤษฎีและการวิจัย. กรุงเทพฯ:
ไอดีเอ็นเอสไตร์.

นฤมล กันหา และคณะ (2551). การสร้างแหล่งเรียนรู้บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต : พิพิธภัณฑ์
เมืองพิจิตร.พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร

นฤมล เนียนหอม. (2540). การศึกษาสภาพและปัญหาการสอนภาษาแบบธรรมชาติใน
โรงเรียนอนุบาลกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

บุญเกื้อ คอวหาเวช. (2543). นวัตกรรมการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: เอสอาร์
พริ้นติ้ง.

บุญชม ศรีสะอาด. (2537). การพัฒนาการสอน. กรุงเทพมหานคร: ชมรมเด็ก.

บุญชม ศรีสะอาด. (2541). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ: สุริยสาสน์.

บุญชม ศรีสะอาด. (2543). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: สุริยสาสน์.

บุญชม ศรีสะอาด, สมนึก ภัททิยธนี, นุชวนา เหลืองอังกูร, อรรนุช ศรีสะอาด, สมบัติ ทำยเรือคำ,
ประวิต เอราวรรณ์, ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน และสุนทรพจน์ ดำรงค์พานิช. (2552)
พื้นฐานการวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กอฬสินธุ์: ประสานการพิมพ์.

บุญชม ศรีสะอาด. (2544). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ : สุริยสาสน์.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุริยสาสน์.

พรณิดา ผุสดี. (2556) . พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย. สืบค้น

จาก (<http://www.oknation.net/blog/print.php?id=845068>)

มนต์ชัย เทียนทอง. (2545). การออกแบบคอร์สแวร์สำหรับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน.
กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

มยุรี ขวบสันเทียะ และคณะ (2251). การสร้างแหล่งเรียนรู้บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต:
การหล่อพระจังหวัดพิษณุโลก. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

เยาวภา เตชะคุปต์. (2542). การศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ : เอเชียกราฟิกส์ ดีไซน์

วรรณิ โสมประยูร. (2544). การสอนภาษาไทยระดับปฐมวัย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

สุนทร สุนันท์ชัย. (2540). การพัฒนาและการใช้แหล่งวิทยากรในชุมชน. เอกสารสอนชุดเซย

วิชาหน่วยที่ 1-8. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

สุภาวดี ศรีวรรณะ.(2542). พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยและวิธีการส่งเสริม.

นครสวรรค์ : เจ. กรุป แอดเวอร์ไทซิ่ง/อินทนนท์การพิมพ์.

สุภาษิต ศรีกกโพธิ์.(2553).งานวิจัยการจัดการศึกษาปฐมวัย สืบค้น

จาก (<https://sites.google.com/site/deakthai3d/home>)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.(2522).รายงานผลการวิจัย : การจัดศูนย์เด็กปฐมวัย
ในประเทศไทย.กรุงเทพฯ : เจริญผล.

๒๕๓๕

มหาวิทยาลัยนครพนม

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ผศ.ดร.ดิเรก ธีระภูธร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
2. ผศ.ดร.รุจโรจน์ แก้วอุไร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หัวหน้าภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
3. ดร.สุจิตรา เขียวศรี อาจารย์ประจำสาขาเทคโนโลยีการให้ความช่วยเหลือ วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล
4. นายคนวัศ ภาชนะพรรณ หัวหน้างานบริการคอมพิวเตอร์และสื่อการสอน กองบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
5. นายกิตติ คุ่มชาติ ผู้อำนวยการโรงเรียนนวิธสารศึกษา ตำบลสลกบาตร อำเภอขามเฒ่า จังหวัดบุรีรัมย์
6. นายสมชาย บัญญาสุ ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านสลกบาตร ตำบลสลกบาตร อำเภอขามเฒ่า จังหวัดบุรีรัมย์
7. นายอำนาจ สังข์ระวีศรี ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านช่องลม ตำบลสลกบาตร อำเภอขามเฒ่า จังหวัดบุรีรัมย์
8. นางกฤษณา สังข์ระวีศรี ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนชุมชนบ้านสลกบาตร ตำบลสลกบาตร อำเภอขามเฒ่า จังหวัดบุรีรัมย์
9. นางถาวร บัวสด ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนชุมชนบ้านสลกบาตร ตำบลสลกบาตร อำเภอขามเฒ่า จังหวัดบุรีรัมย์

ສູນຄຳສອນພາສາໄທ ສູນຄຳສອນພາສາອັງກິດ
ສູນຄຳສອນພາສາຍີ່ປຸ່ນ ສູນຄຳສອນພາສາກຳມະເຮັດ ສູນຄຳສອນພາສາສາສາ
ສູນຄຳສອນພາສາອື່ນໆ

໒໐໑໗

แบบประเมินคุณภาพของชุดการสอน เรื่องแหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียน
ปฐมวัย (สำหรับผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ)

หัวข้อ ผลการใช้ชุดการสอน เรื่องแหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย

ผู้วิจัย นายพาทิศ บัวคง นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา

ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.ดร.สุภาณี เสงศรี

คำชี้แจง

แบบประเมินฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อชุดการสอน เรื่อง
แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย

แบบประเมินคุณภาพของชุดการสอน เรื่องแหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียน
ปฐมวัยแบ่งออกเป็นสองตอนดังนี้

ตอนที่ 1 รายการประเมินคุณภาพของชุดการสอน เรื่องแหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร
สำหรับนักเรียนปฐมวัย

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ตอนที่ 1 โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นต่อชุดการสอน เรื่องแหล่งเรียนรู้ในชุมชน
สลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย

ระดับค่าประเมิน 5 หมายถึง ดีมาก

ระดับค่าประเมิน 4 หมายถึง ดี

ระดับค่าประเมิน 3 หมายถึง ปานกลาง

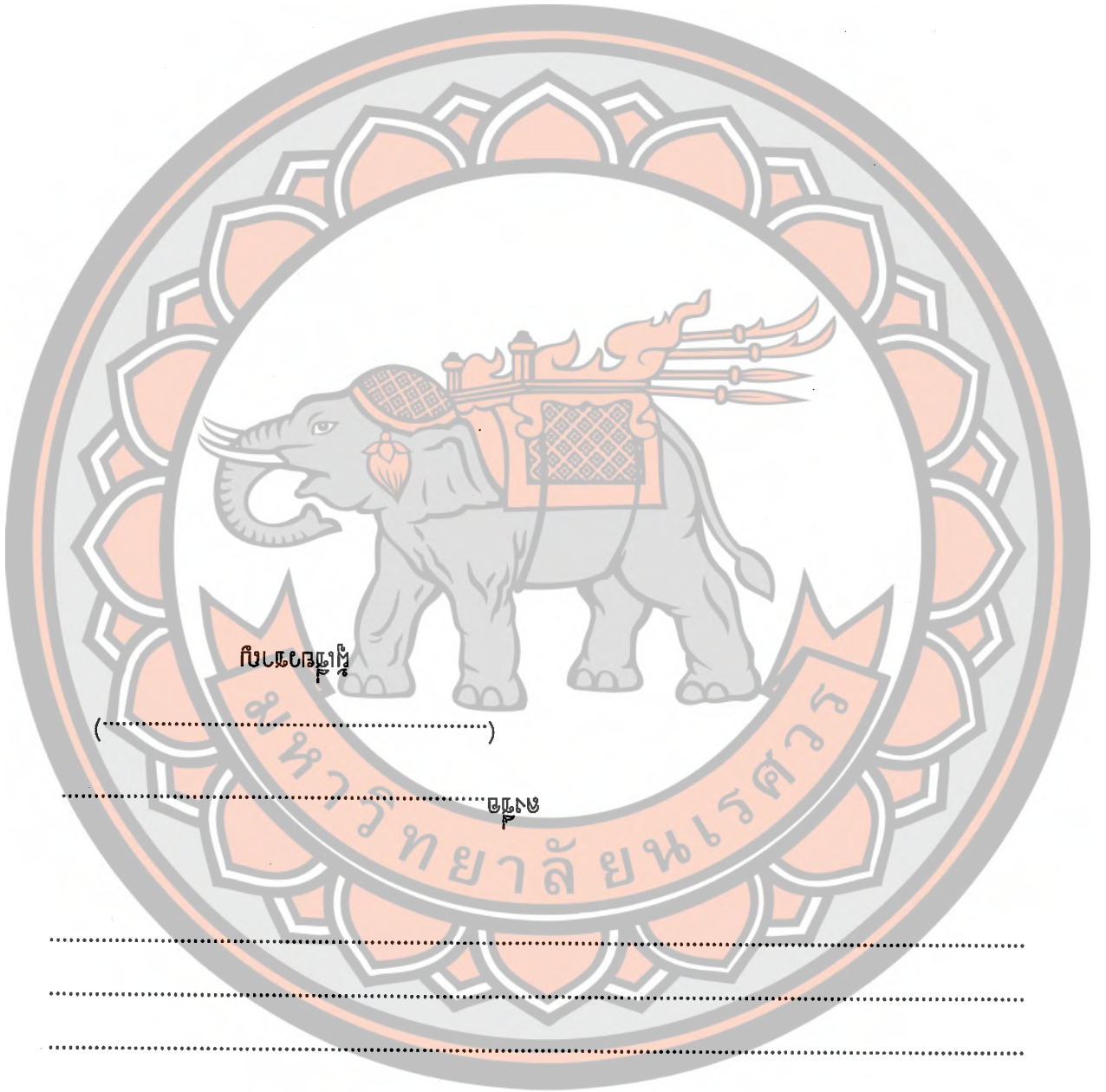
ระดับค่าประเมิน 2 หมายถึง พอใช้

ระดับค่าประเมิน 1 หมายถึง ปรับปรุง

ตอนที่ 1 รายการประเมินคุณภาพของชุดการสอน เรื่องแหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร
สำหรับนักเรียนปฐมวัย

ข้อที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
	ด้านเนื้อหาของแหล่งเรียนรู้					
1	โครงสร้างเนื้อหาชัดเจน					
2	เนื้อหาที่น่าสนใจตรงและครอบคลุมตัวชี้วัดของสาระการเรียนรู้					
3	รูปแบบตัวอักษร สีและขนาดมีความเหมาะสม					
4	เนื้อหาที่น่าสนใจมีความเหมาะสมกับผู้เรียนและกลุ่มเป้าหมาย					
5	ความน่าสนใจของเนื้อหา การออกแบบและการนำเสนอ					
6	ดึงดูดความสนใจ					
7	การออกแบบ เนื้อหามีความสัมพันธ์ ต่อเนื่อง					
8	ความยาวของการนำเสนอเนื้อหาในแต่ละเรื่องเหมาะสม					
9	วิธีการถ่ายทอดเนื้อหาที่น่าสนใจ					
10	เนื้อหาที่มีความยืดหยุ่น สนองแตกต่างระหว่างบุคคล					
11	มีความเหมาะสมของการใช้ภาพเคลื่อนไหว และ มัลติมีเดีย					
12	มีความเหมาะสมของการใช้เสียงประกอบ					

ปีระดาประไพ

(.....)

๒๕๖๒

มหาวิทยาลัยนเรศวร

นเรศวร

แบบประเมินความสอดคล้องของแบบประเมินคุณภาพของผลการใช้ชุดการสอน เรื่องแหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย

หัวข้อ ผลการใช้ชุดการสอน เรื่องแหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย

ผู้วิจัย นายพาทิศ บัวคง นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา

ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.ดร.สุภาณี เสงศรี

คำชี้แจง

แบบประเมินฉบับนี้ ต้องการสอบถามความสอดคล้องของแบบประเมินคุณภาพของชุดการสอน เรื่องแหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย ขอความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญโปรดพิจารณาข้อคำถามของแบบประเมินคุณภาพของชุดการสอน เรื่องแหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัยและให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุง ข้อคำถามของแบบประเมินคุณภาพของชุดการสอน เรื่องแหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย ให้มีคุณภาพมากขึ้น

กรุณาลงความเห็นว่ามีเหมาะสมและสอดคล้องหรือไม่ โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่องความคิดเห็น ดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อคำถามมีความเหมาะสมและสอดคล้อง

0 เมื่อไม่แน่ใจว่า ข้อคำถามมีความเหมาะสมและสอดคล้อง

-1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อคำถามไม่มีความเหมาะสมและสอดคล้อง

ขอพระคุณอย่างสูง

ข้อที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	ด้านเนื้อหาของแหล่งเรียนรู้				
1	โครงสร้างเนื้อหาชัดเจน				
2	เนื้อหาที่นำเสนอตรงและครอบคลุมตัวชี้วัดของสาระการเรียนรู้				
3	รูปแบบตัวอักษร สี และขนาดมีความเหมาะสม				
4	เนื้อหาที่นำเสนอมีความเหมาะสมกับผู้เรียนและกลุ่มเป้าหมาย				
5	ความน่าสนใจของเนื้อหา				
	ด้านการออกแบบและการนำเสนอ				
6	ดึงดูดความสนใจ				
7	การออกแบบ เนื้อหามีความสัมพันธ์ ต่อเนื่อง				
8	ความยาวของการนำเสนอเนื้อหาในแต่ละเรื่องเหมาะสม				
9	วิธีการถ่ายทอดเนื้อหาที่น่าสนใจ				
10	เนื้อหาที่มีความยืดหยุ่น สนองแตกต่างระหว่างบุคคล				
11	มีความเหมาะสมของการใช้ภาพเคลื่อนไหว และมัลติมีเดีย				
12	มีความเหมาะสมของการใช้เสียงประกอบ				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้เชี่ยวชาญ

แบบประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ของนักเรียนปฐมวัย เรื่อง
แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย (สำหรับผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพ
ของเครื่องมือ)

หัวข้อ ผลการใช้ชุดการสอน เรื่องแหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย

ผู้วิจัย นายพาทิศ บัวดวง นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา

ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.ดร.สุภาณี เล็งศรี

คำชี้แจง

แบบประเมินฉบับนี้ ต้องการสอบถามความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ของ
นักเรียนปฐมวัย เรื่องแหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย ขอความอนุเคราะห์จาก
ผู้เชี่ยวชาญโปรดพิจารณาข้อความคำถามของแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ของนักเรียนปฐมวัย เรื่องแหล่ง
เรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย และให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุง ข้อ
คำถามของแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ของนักเรียนปฐมวัย เรื่องแหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร
สำหรับนักเรียนปฐมวัย ให้มีคุณภาพมากขึ้น

กรุณาลงความเห็นว่ามีเหมาะสมและสอดคล้องหรือไม่ โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่อง
ความคิดเห็น ดังนี้

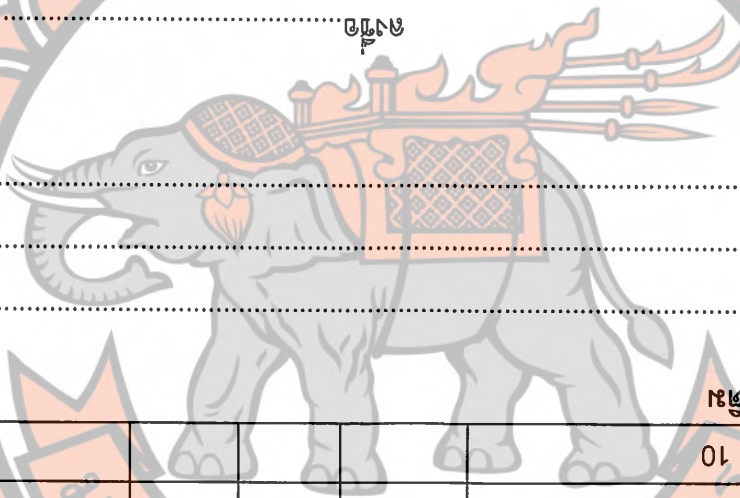
- +1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อคำถามมีความเหมาะสมและสอดคล้อง
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่า ข้อคำถามมีความเหมาะสมและสอดคล้อง
- 1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อคำถามไม่มีความเหมาะสมและสอดคล้อง

ขอบพระคุณอย่างสูง

វិបសនាប្រាសាទ

(.....)

ច្បាប់

ឆ្នាំរដ្ឋបាល

				10
				9
				8
				7
				6
				5
				4
				3
				2
				1
ឆ្នាំរដ្ឋបាល	-1	0	+1	ឆ្នាំ
	សរុប			

แบบประเมินของผู้เชี่ยวชาญด้านแผนการจัดประสบการณ์ของชุดการสอน เรื่องแหล่งเรียนรู้
ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย (สำหรับผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพของเครื่องมือ)

หัวข้อ ผลการใช้ชุดการสอน เรื่องแหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย

ผู้วิจัย นายพาทิศ บัวคง นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา

ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.ดร.สุภาณี เสงศรี

คำชี้แจง

1. แบบประเมินฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านแผนการจัดประสบการณ์ ของชุดการสอน เรื่องแหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย

2. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

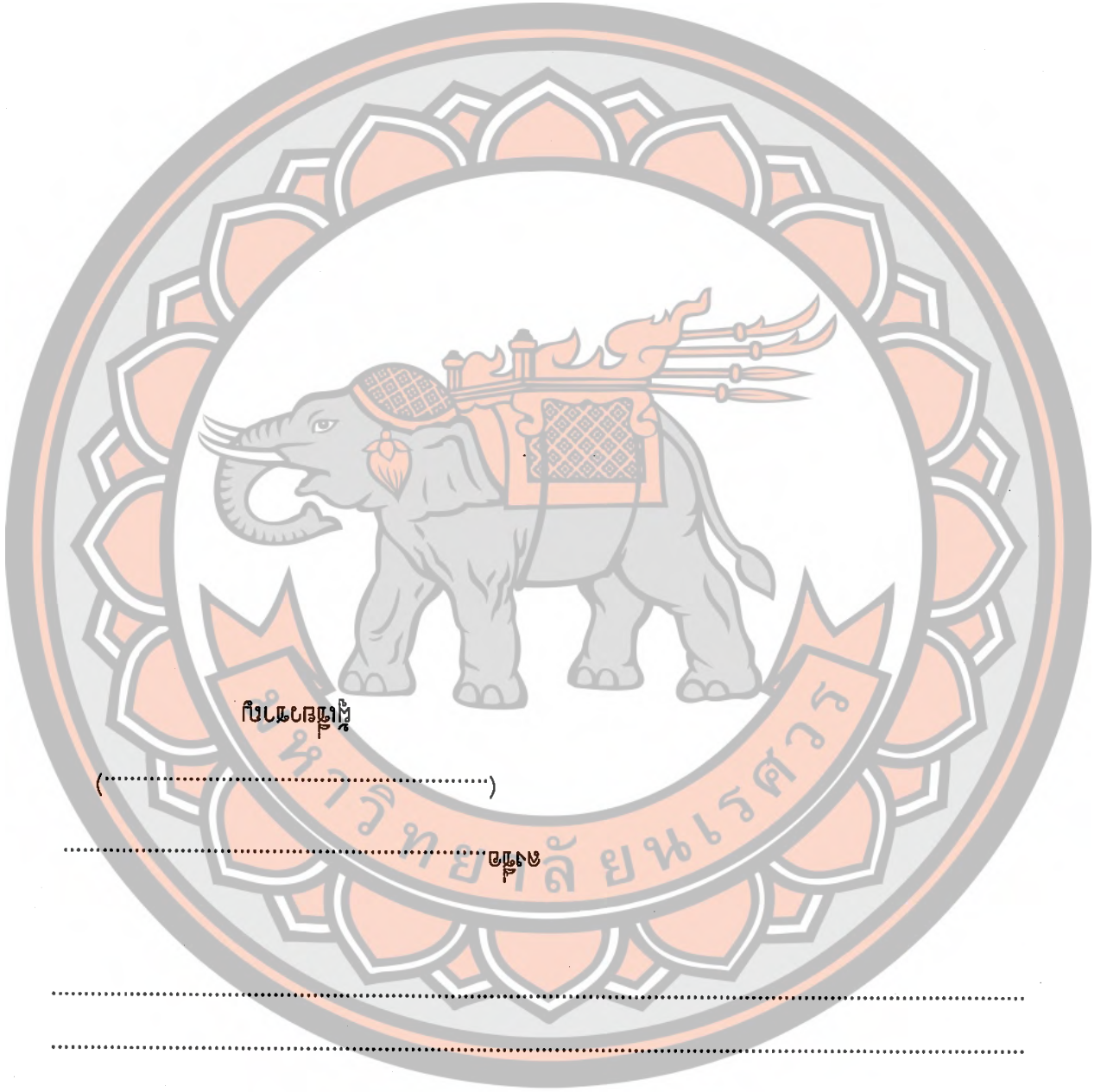
ส่วนที่ 1 รายการประเมินแผนการจัดประสบการณ์ของชุดการสอน เรื่องแหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย แบ่งระดับคุณภาพออกเป็น 5 ระดับคือ

5	หมายถึง	ดีมาก
4	หมายถึง	ดี
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	พอใช้
1	หมายถึง	ต้องปรับปรุง

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญ กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับตามความคิดเห็นของท่านหากมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมกรุณาเขียนลงในช่องว่างที่กำหนด

ที่	ประเด็นประเมิน	ระดับคุณภาพ					ข้อควรปรับปรุง/ ข้อเสนอแนะ
		1	2	3	4	5	
1	สาระสำคัญ 1.1 มีความถูกต้องเหมาะสม						
2	เนื้อหา 2.1 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ 2.3 เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน						
3	ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน 3.1 เรียงลำดับขั้นตอนได้เหมาะสม 3.2 ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความเหมาะสม 3.3 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม						
4	ด้านสื่อ/อุปกรณ์ 4.1 สามารถใช้งานได้จริง						
5	ด้านการประเมินผล 5.1 ใช้เครื่องมือวัดผลได้เหมาะสม						

กรมศิลปากร

(.....)

๒๕๖๒

.....
.....
.....
.....

กรมศิลปากร

**แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านแผนการจัดประสบการณ์ของชุดการสอน
เรื่องแหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย**

หัวข้อ ผลการใช้ชุดการสอน เรื่องแหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย

ผู้วิจัย นายพาทิศ บัวคง นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา

ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.ดร.สุภาณี เสงศรี

คำชี้แจง

1. แบบประเมินนี้จัดทำขึ้นเพื่อเสนอผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องข้อคำถามของแผนการจัดประสบการณ์ของชุดการสอน เรื่องแหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย ซึ่งผู้ศึกษาค้นคว้าจะได้นำผลการประเมินไปวิเคราะห์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาแบบประเมินคุณภาพของแผนการจัดประสบการณ์ของชุดการสอน เรื่องแหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย

2. แบบประเมินความสอดคล้องข้อคำถามของแบบประเมินของผู้เชี่ยวชาญด้านแผนการจัดประสบการณ์ของชุดการสอน เรื่องแหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 รายการประเมินความสอดคล้องข้อคำถามของแบบประเมินคุณภาพแผนการจัดประสบการณ์ของชุดการสอน เรื่องแหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัยโดยแบ่งระดับคุณภาพออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

+1	หมายถึง	มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของการประเมิน
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจในความสอดคล้อง
-1	หมายถึง	ไม่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของการประเมิน

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญ กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามระดับความคิดเห็นของท่าน หากมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมกรุณาเขียนลงในช่องว่างของส่วนที่ 2

ข้อที่	ประเด็นประเมิน	ความเหมาะสม			ข้อควรปรับปรุง/ ข้อเสนอแนะ
		เหมาะสม (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เหมาะสม (-1)	
1	สาระสำคัญ 1.1 มีความถูกต้องเหมาะสม				
2	เนื้อหา 2.1 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์				
	2.2 เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน				
3	ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน 3.1 เรียงลำดับขั้นตอนได้เหมาะสม				
	3.2 ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความเหมาะสม				

	3.3 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม				
4	ด้านสื่อ/อุปกรณ์ 4.1 สามารถใช้งานได้จริง				
5	ด้านการประเมินผล 5.1 ใช้เครื่องมือวัดผลได้เหมาะสม				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ลงชื่อ

(.....)

ผู้เขียนงาน

พระบรมราชโองการ
พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

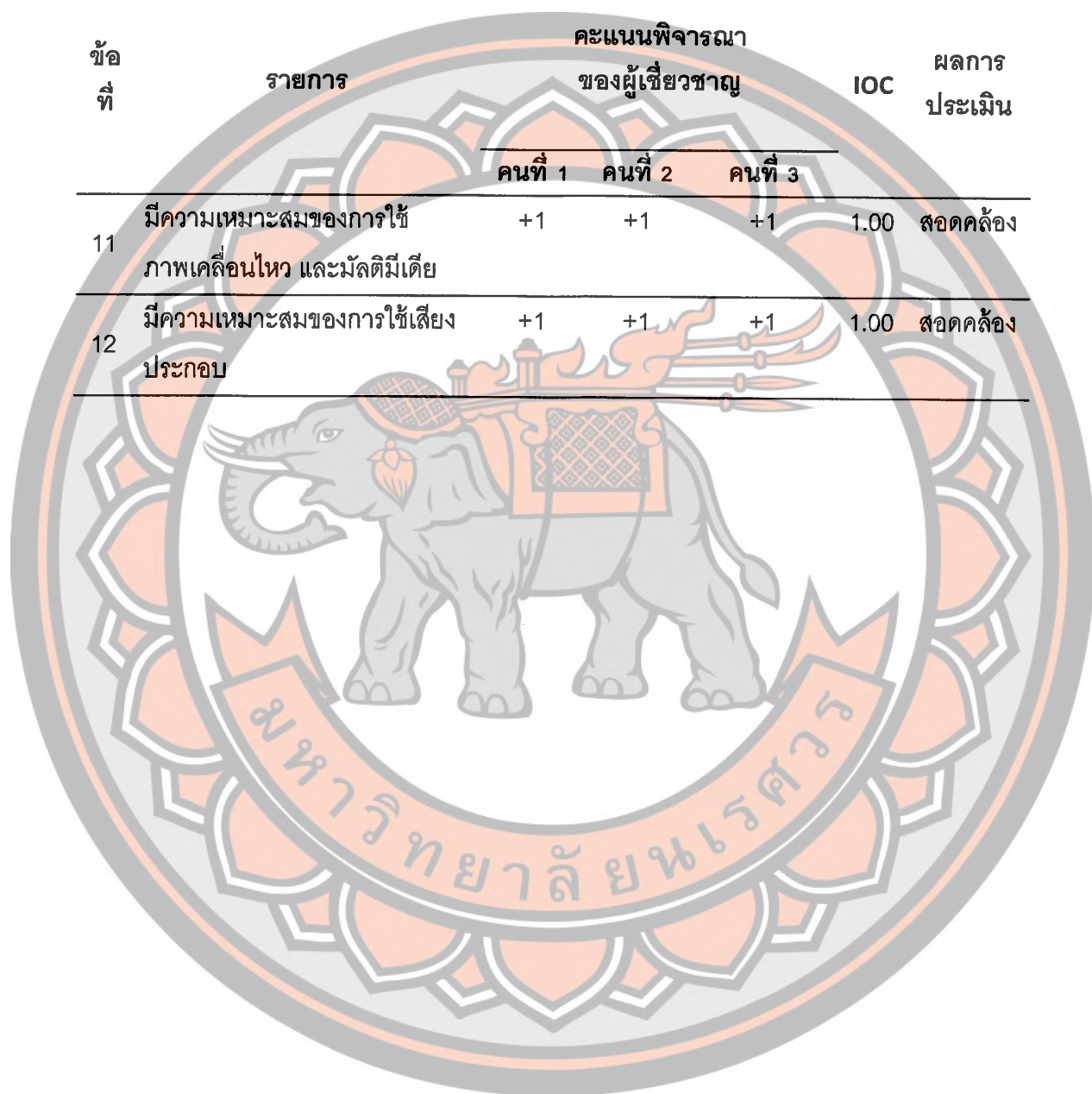
๒ ๒๕๓๒

มหาวิทยาลัยพระนคร

ผลการพิจารณาความสอดคล้องของแบบประเมินคุณภาพของผลการใช้ชุดการสอน เรื่องแหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน

ข้อ ที่	รายการ	คะแนนพิจารณา ของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ผลการ ประเมิน
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ด้านเนื้อหาของแหล่งเรียนรู้						
1	โครงสร้างเนื้อหาชัดเจน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2	เนื้อหาที่น่าสนใจตรงและ ครอบคลุมตัวชี้วัดของสาระการ เรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3	รูปแบบตัวอักษร สีและขนาดมี ความเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4	เนื้อหาที่น่าสนใจมีความ เหมาะสมกับผู้เรียนและ กลุ่มเป้าหมาย	+1	0	+1	0.66	สอดคล้อง
5	ความน่าสนใจของเนื้อหา การออกแบบและการนำเสนอ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6	ดึงดูดความสนใจ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
7	การออกแบบ เนื้อหามี ความสัมพันธ์ ต่อเนื่อง	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
8	ความยาวของการนำเสนอเนื้อหา ในแต่ละเรื่องเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
9	วิธีการถ่ายทอดเนื้อหาน่าสนใจ	+1	+1	0	0.66	สอดคล้อง
10	เนื้อหามีความยืดหยุ่น สอน แตกต่างระหว่างบุคคล	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ข้อ ที่	รายการ	คะแนนพิจารณา ของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ผลการ ประเมิน
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
11	มีความเหมาะสมของการใช้ ภาพเคลื่อนไหว และมัลติมีเดีย	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
12	มีความเหมาะสมของการใช้เสียง ประกอบ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

លេខ	កម្រិត	កម្រិត 1	កម្រិត 2	កម្រិត 3	ឈ្មោះ
1	+1	+1	+1	+1	1.00 ឥណទាន
2	+1	+1	+1	+1	1.00 ឥណទាន
3	+1	+1	+1	+1	1.00 ឥណទាន
4	+1	+1	+1	+1	1.00 ឥណទាន
5	+1	+1	+1	+1	1.00 ឥណទាន
6	+1	+1	+1	+1	1.00 ឥណទាន
7	+1	+1	+1	+1	1.00 ឥណទាន
8	+1	+1	+1	+1	1.00 ឥណទាន
9	+1	+1	+1	+1	1.00 ឥណទាន
10	+1	+1	+1	+1	1.00 ឥណទាន

កម្រិត 10 ឥណទាន
 ឈ្មោះ ឥណទាន កម្រិត 1 កម្រិត 2 កម្រិត 3 ឈ្មោះ ឥណទាន
 ឈ្មោះ ឥណទាន កម្រិត 1 កម្រិត 2 កម្រិត 3 ឈ្មោះ ឥណទាន

ผลการประเมินคุณภาพของชุดการสอน เรื่องแหล่งเรียนรู้ในชุมชนสกลนคร สำหรับนักเรียน
ปฐมวัยของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน)

ข้อ ที่	รายการ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ					n=5		ระดับ คุณภาพ
		1	2	3	4	5	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านเนื้อหาของแหล่งเรียนรู้									
1	โครงสร้างเนื้อหาชัดเจน	5	4	3	5	4	4.20	0.84	ดี
2	เนื้อหาที่น่าสนใจตรงและ ครอบคลุมตัวชี้วัดของสาระการ เรียนรู้	4	5	4	3	4	4.00	0.71	ดี
3	รูปแบบตัวอักษร สีและขนาดมี ความเหมาะสม	4	4	3	5	4	4.00	0.71	ดี
4	เนื้อหาที่น่าสนใจมีความ เหมาะสมกับผู้เรียนและ กลุ่มเป้าหมาย	4	5	4	4	3	4.00	0.71	ดี
5	ความน่าสนใจของเนื้อหา การออกแบบและการ นำเสนอ	4	4	4	4	5	4.20	0.45	ดี
6	ดึงดูดความสนใจ	3	4	4	4	5	4.00	0.71	ดี
7	การออกแบบดี เนื้อหามี ความสัมพันธ์ ต่อเนื่อง	4	5	4	4	5	4.40	0.55	ดี
8	ความยาวของการนำเสนอ เนื้อหาในแต่ละเรื่องเหมาะสม	4	4	5	4	4	4.20	0.45	ดี
9	วิธีการถ่ายทอดเนื้อหาที่น่าสนใจ	5	5	4	4	5	4.60	0.55	ดีมาก
10	เนื้อหามีความยืดหยุ่น สมอง แตกต่างระหว่างบุคคล	5	3	4	5	5	4.40	0.89	ดี
11	มีความเหมาะสมของการใช้ ภาพเคลื่อนไหว และมัลติมีเดีย	4	4	5	5	5	4.60	0.55	ดีมาก

ข้อ	รายการ	1	2	3	4	5	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับ
12	มีความเหมาะสมของงานวิจัย	4	5	4	4	5	4.40	0.55	ดี
ประกอบ									
	รวม						4.25	0.14	ดี

ผลแสดงความสอดคล้องข้อคำถามของแผนการจัดประสบการณ์ของชุดการสอน เรื่องแหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย

รายการประเมิน	คะแนนพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญคนที่			ioc	ผล
	1 2 3				
	1	2	3		
สาระสำคัญ					สอดคล้อง
1.1 มีความถูกต้องเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
เนื้อหา					
2.1 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.2 เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน					
3.1 เรียงลำดับขั้นตอนได้เหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.2 ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.3 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ด้านสื่อ/อุปกรณ์					
4.1 สามารถใช้งานได้จริง	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ด้านการประเมินผล					
5.1 ใช้เครื่องมือวัดผลได้เหมาะสม	+1	+1	0	0.66	สอดคล้อง
รวมเฉลี่ย				0.95	สอดคล้อง

ผลแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมแผนการจัดประสบการณ์
ของชุดการสอน เรื่องแหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			n = 3		ระดับความ เหมาะสม
	คนที่			$\bar{x}$	SD	
	1	2	3	$\bar{x}$	SD	
สาระสำคัญ						
1.1 มีความถูกต้องเหมาะสม	5	4	5	4.67	0.58	ดีมาก
เนื้อหา						
2.1 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4	5	4	4.33	0.58	ดี
2.2 เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน	5	4	4	4.33	0.58	ดี
ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน						
3.1 เรียงลำดับขั้นตอนได้เหมาะสม	5	4	5	4.67	0.58	ดีมาก
3.2 ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความเหมาะสม	4	4	4	4.00	0.58	ดี
3.3 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม	5	4	5	4.67	0.00	ดีมาก
ด้านสื่อ/อุปกรณ์						
4.1 สามารถใช้งานได้จริง	5	4	5	4.33	0.58	ดี
ด้านการประเมินผล						
5.1 ใช้เครื่องมือวัดผลได้เหมาะสม	4	4	5	4.33	0.58	ดี
รวมเฉลี่ย				4.42	0.51	ดี

ผลการหาประสิทธิภาพของชุดการสอน เรื่องแหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียน
ปฐมวัย ของนักเรียนจำนวน 9 คน

คนที่	ค่าเฉลี่ย E1 คะแนนจากการทดสอบระหว่างเรียน (96 คะแนน)	ค่าเฉลี่ย E2 คะแนนจากการทดสอบหลังเรียน (90 คะแนน)
1	66	70
2	72	63
3	69	70
4	66	62
5	65	69
6	64	64
7	70	61
8	65	65
9	68	65
คะแนน เฉลี่ย	67.22	65.44
คะแนน เฉลี่ยร้อยละ	70.02	72.71

ผลการหาประสิทธิภาพของชุดการสอน เรื่องแหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียน
ปทุมวัย ของนักเรียนจำนวน 20 คน

คนที่	ค่าเฉลี่ย E1 คะแนนจากการทดสอบระหว่างเรียน (96 คะแนน)	ค่าเฉลี่ย E2 คะแนนจากการทดสอบหลังเรียน (90 คะแนน)
1	74	67
2	81	68
3	81	69
4	80	68
5	77	70
6	73	80
7	75	75
8	81	78
9	75	80
10	78	73
11	78	67
12	78	79
13	79	78
14	74	76
15	74	80
16	74	76
17	77	79
18	77	70
19	76	70
20	75	75
คะแนน เฉลี่ย	76.85	73.90

คน	คะแนน	คะแนน	คะแนน
9	41	41	68
8	36	36	63
7	42	42	66
6	35	35	72
5	34	34	66
4	37	37	69
3	35	35	66
2	36	36	71
1	37	37	77
คะแนนก่อนเริ่ม		(90 คะแนน)	
คะแนนหลังเริ่ม		(90 คะแนน)	

ผลการประเมินแบบสอบถามการยอมรับการเปลี่ยนแปลงของรัฐธรรมนูญก่อนและหลังการ
 9 คน

คะแนน	ร้อยละ
80.05	82.11

ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียนปฐมวัย ก่อนและหลังการเรียน
โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน สำหรับนักเรียนปฐมวัย : กรณีศึกษาชุมชนสลกบาตร

Paired Samples Statistics

		Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	Pretest	37.00	9	2.739	.913
	Posttest	68.67	9	4.183	1.394

Paired Samples Test

		Paired Differences				t*	df	Sig. (2-tailed)	
		Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference				
					Lower				Upper
Pair 1	Pretest - Posttest	16.667	3.354	1.118	19.245	14.088	14.907*	8	.000

ស្ថាប័នសិក្សាបណ្ឌិតស្ថានស្រី ៥៧៤៤ រាជធានីភ្នំពេញ ក្រសួងស្ថាប័នសិក្សាស្រាវជ្រាវ កម្ពុជា

ស្ថាប័នសិក្សាបណ្ឌិតស្ថានស្រី ៥៧៤៤ រាជធានីភ្នំពេញ ក្រសួងស្ថាប័នសិក្សាស្រាវជ្រាវ កម្ពុជា

សាកលវិទ្យាល័យជ្រុងស្រះ

ข้อที่ 1 แบบประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนปฐมวัย ก่อนเรียน/หลังเรียน

ให้นักเรียนดูภาพแหล่งเรียนรู้ แล้วพูดสนทนา แสดงความคิดเห็นและเล่าเรื่องจากภาพ

ที่	พูดสนทนา	พูดสนทนา	พูดแสดง	พูดเล่าเรื่อง	รวม	ผลการประเมิน	
	จากภาพ	จากภาพ	ความ คิดเห็น	จากภาพ		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							

เกณฑ์การประเมิน

- 1 หมายถึง พุดได้อย่างล่งเลไม่แน่ใจ
- 2 หมายถึง พุดได้ด้วยตนเองแต่ยังไม่คล่อง
- 3 หมายถึง พุดได้ด้วยตนเองอย่างคล่องแคล่ว

ข้อที่ 2 แบบประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนปฐมวัย ก่อนเรียน/ หลังเรียน

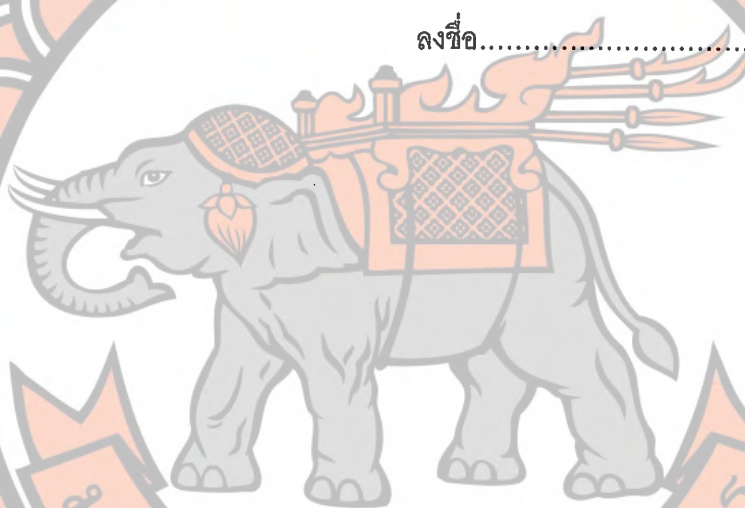
ให้นักเรียนดูภาพแหล่งเรียนรู้ แล้วพูดสนทนา แสดงความคิดเห็นและเล่าเรื่องจากภาพ

ที่	พูดสนทนา	พูดแสดง	พูดเล่าเรื่อง	ผลการประเมิน		
	จากภาพ	ความคิดเห็น	จากภาพ	รวม	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						

เกณฑ์การประเมิน

- 1 หมายถึง พุดได้อย่างล่งเล ไม่แนใจ
- 2 หมายถึง พุดได้ด้วยตนเองแต่ยังไม่คล่อง
- 3 หมายถึง พุดได้ด้วยตนเองอย่างคล่องแคล่ว

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

มหาวิทยาลัยพระเวศวรร

ข้อที่ 3 แบบประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนปฐมวัย ก่อนเรียน/ หลังเรียน

ให้นักเรียนดูภาพแหล่งเรียนรู้ แล้วพูดสนทนา แสดงความคิดเห็นและเล่าเรื่องจากภาพ

ที่	พูดสนทนา	พูดแสดง	พูดเล่าเรื่อง		ผลการประเมิน	
	จากภาพ	ความคิดเห็น	จากภาพ	รวม	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						

เกณฑ์การประเมิน

- 1 หมายถึง พุดได้อย่างลื่นไหล ไม่เนิ่นช้า
- 2 หมายถึง พุดได้ด้วยตนเองแต่ยังไม่คล่อง
- 3 หมายถึง พุดได้ด้วยตนเองอย่างคล่องแคล่ว

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

ข้อที่ 4 แบบประเมินการเขียนรู้ตนเองนักเรียนปทุมวัย ก่อนเรียน/ หลังเรียน

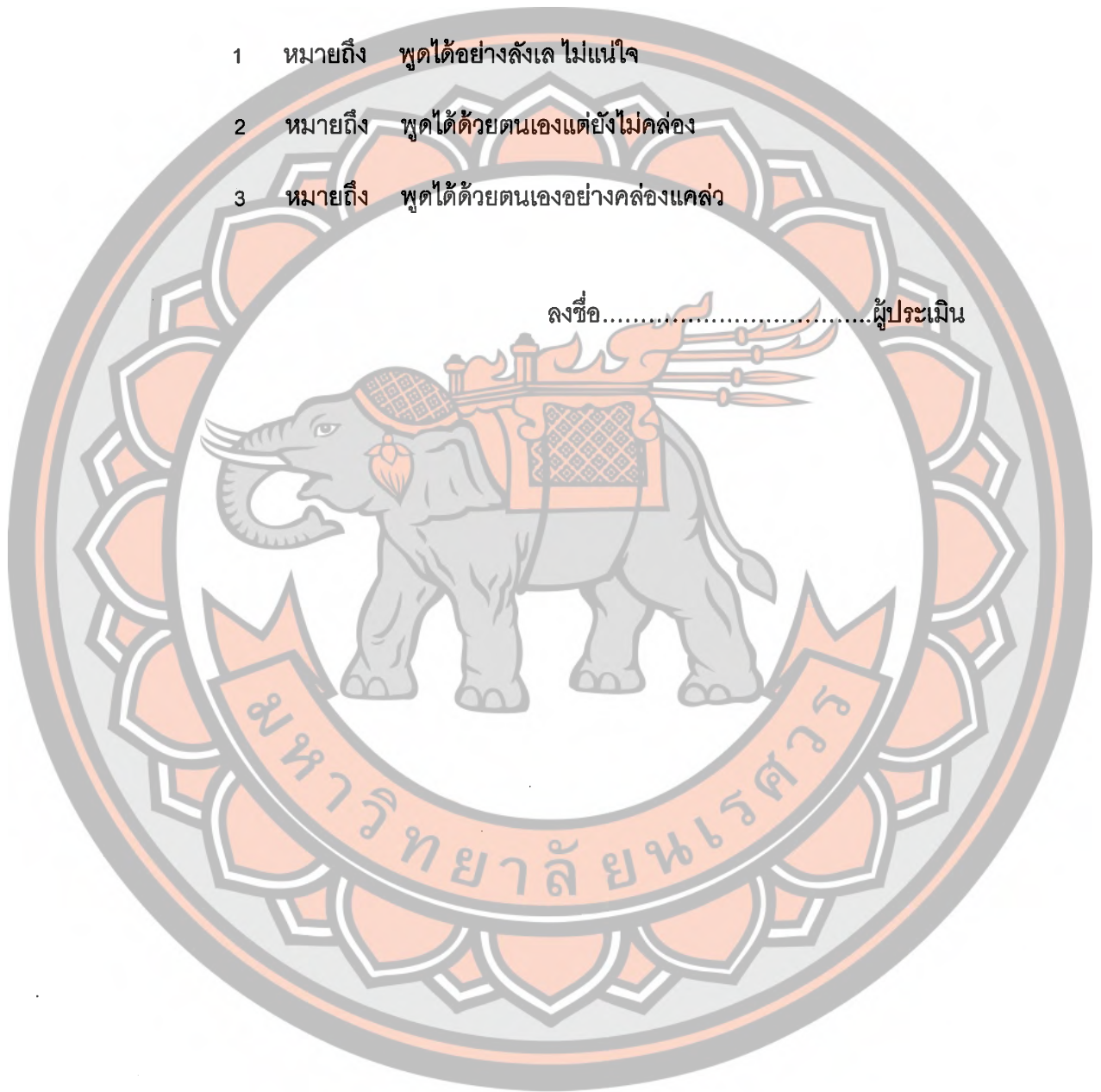

ให้นักเรียนดูภาพแหล่งเรียนรู้ แล้วพูดสนทนา แสดงความคิดเห็นและเล่าเรื่องจากภาพ

ที่	พูดสนทนา จากภาพ	พูดแสดง ความคิดเห็น	พูดเล่าเรื่อง จากภาพ	ผลการประเมิน	
				รวม	ผ่าน / ไม่ผ่าน
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					

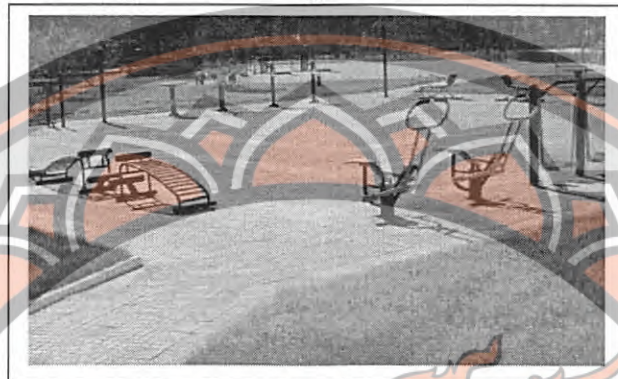
เกณฑ์การประเมิน

- 1 หมายถึง พุดได้อย่างล่งเล ไม่แน่ใจ
- 2 หมายถึง พุดได้ด้วยตนเองแต่ยังไม่คล่อง
- 3 หมายถึง พุดได้ด้วยตนเองอย่างคล่องแคล่ว

ข้อที่ 5 แบบประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนปฐมวัย ก่อนเรียน/ หลังเรียน

ให้นักเรียนดูภาพแหล่งเรียนรู้ แล้วพูดสนทนา แสดงความคิดเห็นและเล่าเรื่องจากภาพ

ที่	พูดสนทนา จากภาพ	พูดแสดง ความคิดเห็น	พูดเล่าเรื่อง จากภาพ	รวม	ผลการประเมิน	
					ผ่าน	ไม่ผ่าน
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						

เกณฑ์การประเมิน

- 1 หมายถึง พุดได้อย่างล่งเล ไม่แนใจ
- 2 หมายถึง พุดได้ด้วยตนเองแต่ยังไม่คล่อง
- 3 หมายถึง พุดได้ด้วยตนเองอย่างคล่องแคล่ว

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

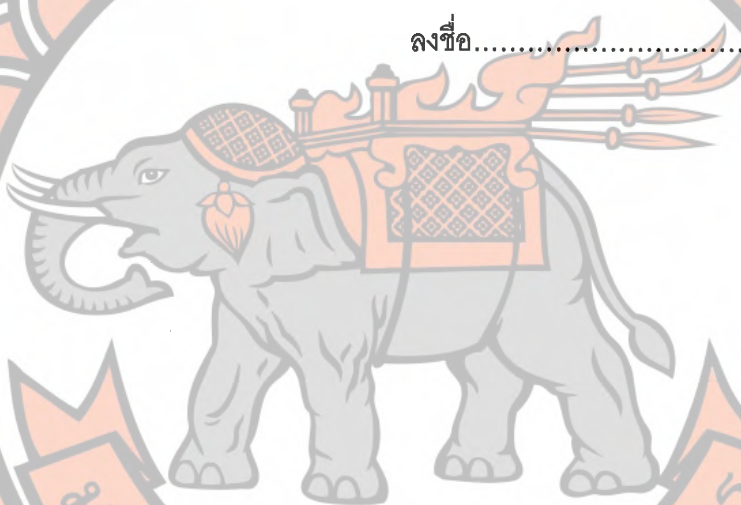

เกณฑ์การประเมิน

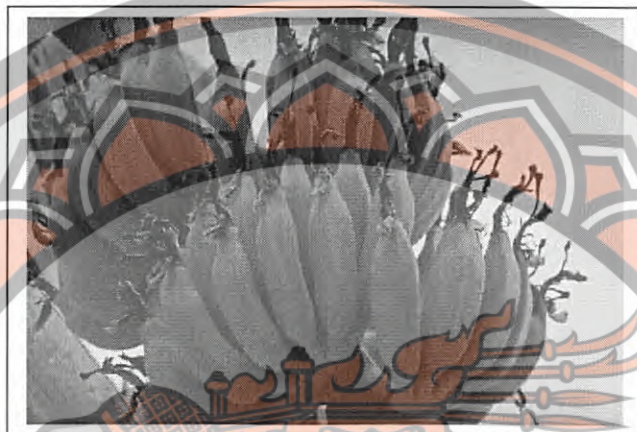
- 1 หมายถึง พุดได้อย่างลื่นไหล ไม่เนิ่นใจ
- 2 หมายถึง พุดได้ด้วยตนเองแต่ยังไม่คล่อง
- 3 หมายถึง พุดได้ด้วยตนเองอย่างคล่องแคล่ว

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

มหาวิทยาลัยพระเชตุвр

ข้อที่ 7 แบบประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนปฐมวัย ก่อนเรียน/ หลังเรียน

ให้นักเรียนดูภาพแหล่งเรียนรู้ แล้วพูดสนทนา แสดงความคิดเห็นและเล่าเรื่องจากภาพ

ที่	พูดสนทนา	พูดแสดง	พูดเล่าเรื่อง	ผลการประเมิน		
	จากภาพ	ความคิดเห็น	จากภาพ	รวม	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						

เกณฑ์การประเมิน

- 1 หมายถึง พุดได้อย่างลึกลับไม่แน่ใจ
- 2 หมายถึง พุดได้ด้วยตนเองแต่ยังไม่คล่อง
- 3 หมายถึง พุดได้ด้วยตนเองอย่างคล่องแคล่ว

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

เกณฑ์การประเมิน

- 1 หมายถึง พุดได้อย่างล่งเล ไม่แน่ใจ
- 2 หมายถึง พุดได้ด้วยตนเองแต่ยังไม่คล่อง
- 3 หมายถึง พุดได้ด้วยตนเองอย่างคล่องแคล่ว

						6
						8
						7
						9
						5
						4
						3
						2
						1
ក្រណាត់	ក្រណាត់	ក្រណាត់	ក្រណាត់	ក្រណាត់	ក្រណាត់	ក្រណាត់
ក្រណាត់	ក្រណាត់	ក្រណាត់	ក្រណាត់	ក្រណាត់	ក្រណាត់	ក្រណាត់

ក្រណាត់ក្រណាត់ក្រណាត់ក្រណាត់ក្រណាត់ ក្រណាត់ក្រណាត់ ក្រណាត់ក្រណាត់ក្រណាត់ក្រណាត់ក្រណាត់

ក្រណាត់ / ក្រណាត់ ក្រណាត់ក្រណាត់ក្រណាត់ក្រណាត់ក្រណាត់ ក្រណាត់ ក្រណាត់

พระประทีป.....องค์

3 หนวยถึง พุทธโศลกของสมเด็จพระสังฆราช

2 หนวยถึง พุทธโศลกของสมเด็จพระสังฆราช

1 หนวยถึง พุทธโศลกของสมเด็จพระสังฆราช

กรมการศาสนา

						9
						8
						7
						6
						5
						4
						3
						2
						1
ព្រះមាត់	ព្រះមុខ	ព្រះទ័ព	ព្រះព្រះវរាហ	ព្រះព្រះរាជគ្រឿង	ព្រះព្រះមាត់	ព្រះ
ព្រះមាត់	ព្រះមុខ	ព្រះទ័ព	ព្រះព្រះវរាហ	ព្រះព្រះរាជគ្រឿង	ព្រះព្រះមាត់	ព្រះ

ព្រះព្រះមាត់ ព្រះព្រះមុខ ព្រះព្រះទ័ព ព្រះព្រះវរាហ ព្រះព្រះរាជគ្រឿង ព្រះព្រះមាត់ ព្រះព្រះមុខ ព្រះព្រះទ័ព ព្រះព្រះវរាហ ព្រះព្រះរាជគ្រឿង ព្រះព្រះមាត់

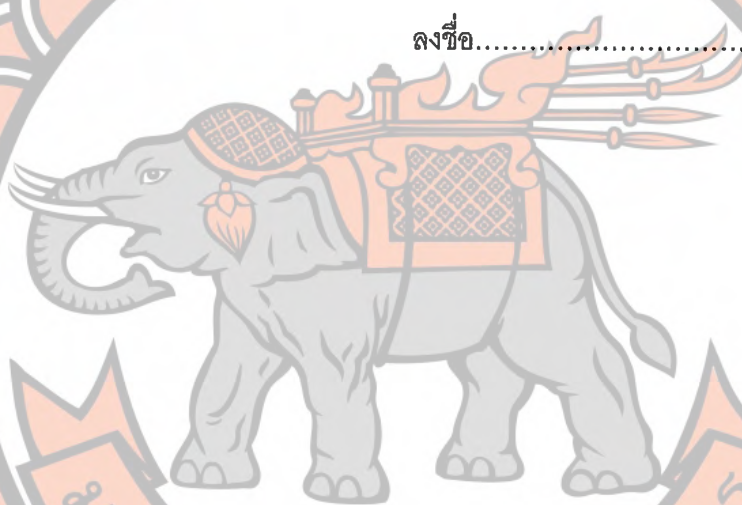

រូបភាពស្រទាប់/ស្រទាប់ របស់ព្រះបាទជ័យវរ្ម័នទី៧ ក្នុងប្រាសាទជ័យវរ្ម័នទី៧ រចនាសម្ព័ន្ធនៃប្រាសាទជ័យវរ្ម័នទី៧ ទំហំ ១០ ម៉ែត្រ

เกณฑ์การประเมิน

- 1 หมายถึง พุดได้อย่างลึกลับ ไม่แน่ใจ
- 2 หมายถึง พุดได้ด้วยตนเองแต่ยังไม่คล่อง
- 3 หมายถึง พุดได้ด้วยตนเองอย่างคล่องแคล่ว

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

มหาวิทยาลัยพระนคร

ภาคผนวก ง
แผนการจัดประสบการณ์

มหาวิทยาลัยพระเชตุвр

แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการสอนเรื่องแหล่งเรียนรู้ชุมชนสลกบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย

1. หน่วย ชุมชนของเรา
  - แผนการจัดประสบการณ์ที่ 1 เรื่อง ความหมายของชุมชน
  - แผนการจัดประสบการณ์ที่ 2 เรื่อง ประวัติของชุมชนสลกบาตร
2. หน่วย สายใยชุมชน
  - แผนการจัดประสบการณ์ที่ 3 เรื่อง ความเป็นมาของวัดหงษ์ทอง
  - แผนการจัดประสบการณ์ที่ 4 เรื่อง ความเป็นมาของวัดสลกบาตรและวัดสิงคาราม
3. หน่วย สวนสาธารณะ
  - แผนการจัดประสบการณ์ที่ 5 เรื่อง ความเป็นมาของสวนสาธารณะ
  - แผนการจัดประสบการณ์ที่ 6 เรื่อง ประโยชน์ของสวนสาธารณะหนองคลองจิว
4. หน่วย กล้วยจ๋า
  - แผนการจัดประสบการณ์ที่ 7 เรื่อง ลักษณะของต้นกล้วย
  - แผนการจัดประสบการณ์ที่ 8 เรื่อง ส่วนประกอบของต้นกล้วย
5. หน่วย ศาลเจ้าจอมทอง
  - แผนการจัดประสบการณ์ที่ 9 เรื่อง ความเป็นมาของศาลเจ้าจอมทอง
  - แผนการจัดประสบการณ์ที่ 10 เรื่อง สถานที่ตั้งของศาลเจ้าจอมทอง
6. หน่วย ชื่นชมอาชีพ
  - แผนการจัดประสบการณ์ที่ 11 เรื่อง การทำเจาก๊วยซากังราว
  - แผนการจัดประสบการณ์ที่ 12 เรื่อง การทำเห็ดนางฟ้า
7. หน่วย อาชีพน่ารู้
  - แผนการจัดประสบการณ์ที่ 13 เรื่อง การปลูกมันสำปะหลัง
  - แผนการจัดประสบการณ์ที่ 14 เรื่อง การเลี้ยงปลาอุก
8. หน่วย ผักสด
  - แผนการจัดประสบการณ์ที่ 15 เรื่อง มารูจักผัก
  - แผนการจัดประสบการณ์ที่ 16 เรื่อง ประโยชน์ของผัก

แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ชุมชนสลกบาตร
สำหรับนักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

หน่วย ชุมชนของเรา

ครั้งที่ 1

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 1

เรื่อง ความหมายของชุมชน

เวลา 40 นาที

สาระสำคัญ

คนหลายครอบครัว มาอยู่ร่วมกันเป็นครอบครัวใหญ่ เรียกว่า ชุมชน

จุดประสงค์

1. บอกความหมายของชุมชนได้
2. บอกลักษณะของชุมชนได้
3. สนทนาและตอบคำถามเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ในชุมชนได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรเรียนรู้
ชุมชน หมายถึง สถานที่ที่มีคนจำนวนมากอยู่รวมกัน ปลูกบ้านบริเวณใกล้กัน
2. ประสบการณ์สำคัญ
  - การแสดงความรู้สึกด้วยคำพูด
  - การฟังเรื่องราวต่าง ๆ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. เด็กและครูสนทนาซักถามร่วมกัน เกี่ยวกับ ชุมชนของเรา
2. กำหนดวงกลม 2 วง ให้เด็กเลือกยืนในวงกลมใดวงกลมหนึ่ง ที่สนใจ
3. เด็กทุกคนสังเกตและเปรียบเทียบว่า วงกลมใดมีเด็กยืนมากกว่า และน้อยกว่า

โดยการจับคู่เด็กทั้งสองวงกลม 1 ต่อ 1 คนแล้วนั่งลง วงกลมใดมีเด็กยืนเหลืออยู่ แสดงว่าวงกลมนั้นมีจำนวนเด็กมากกว่า วงกลมใดไม่มีเหลืออยู่แสดงว่าวงกลมนั้นมีจำนวนเด็กน้อยกว่า
เปรียบเทียบว่า

- วงกลมที่มีจำนวนเด็กมากกว่า เปรียบเหมือนชุมชน
- วงกลมใดที่มีจำนวนเด็กน้อยกว่า เปรียบเทียบเหมือนครอบครัว

4. เด็กดูวีดีโอคลิปหน่วยชุมชนของเรา แล้วสนทนาซักถามร่วมกันเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ในชุมชนสลกบาตรและสนทนาเกี่ยวกับประเภทของบ้าน จำนวนบ้าน ประโยชน์ของบ้าน
5. ให้เด็กบอกชื่อสถานที่แหล่งเรียนรู้ที่เด็กรู้จัก และสร้างข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับการไปใช้แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ในชุมชนสลกบาตร

6. เด็กสนทนาและสรุปร่วมกันเกี่ยวกับความหมายของชุมชน และให้เด็กบอก ความหมายของชุมชน ลักษณะของชุมชน สถานที่ในชุมชน บุคคลที่ทำงานอยู่ในชุมชน การ ปฏิบัติตนต่อชุมชน และการรักษาสมบัติของชุมชน

7. เด็กวาดภาพระบายสีชุมชนของตนเอง

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. วีดีโอคลิปหน่วยชุมชนของเรา

2. กระดาษวาดภาพ

3. สีเทียน

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตการบอกความหมายของชุมชน

2. สังเกตการบอกลักษณะของชุมชน

3. สังเกตการสนทนาตอบคำถามเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

เกณฑ์การประเมิน

ระดับ 2 หมายถึง เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้ด้วยตนเอง

ระดับ 1 หมายถึง เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้โดยมีครูหรือเพื่อนชี้แนะ

ระดับ 0 หมายถึง เด็กปฏิบัติกิจกรรมไม่ได้

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

คนที่	บอก			บอก			สนใจ			สรุปผล	
	ความหมาย	ของชุมชน	ของชุมชน	ลักษณะ	ของชุมชน	ของชุมชน	ตอบคำถาม	เกี่ยวกับแหล่ง	เรียนรู้		
1.	2	1	0	2	1	0	2	1	0	ผ่าน	ไม่ผ่าน
2.											
3.											
4.											
5.											
6.											
7.											
8.											
9.											

เกณฑ์การประเมิน

- 2 = เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้ด้วยตนเอง
- 1 = เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้โดยมีครูหรือเพื่อนช่วย
- 0 = เด็กปฏิบัติกิจกรรมไม่ได้

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
 (.....)

แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ชุมชนสกลบาตร
สำหรับนักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2

กิจกรรมเสริมประสบการณ์ หน่วย ชุมชนของเรา

ครั้งที่ 2

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 2 เรื่อง ประวัติของชุมชนสกลบาตร เวลา 40 นาที

สาระสำคัญ

การศึกษาชุมชนของเรา จำเป็นจะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของชุมชนสกลบาตรก่อน จึงจะสามารถเรียนรู้ความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ในชุมชนได้ดี

จุดประสงค์

1. บอกชื่อแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญได้
2. บอกความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ได้
3. บอกประวัติของชุมชนสกลบาตรได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรเรียนรู้
ประวัติความเป็นมาของชุมชนสกลบาตร
2. ประสบการณ์สำคัญ
  - การแสดงความรู้สึกร่วมด้วยคำพูด
  - การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ
  - การฟังเรื่องราวต่าง ๆ

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. เด็กทุกคนร้องเพลง “ชุมชนดี” และใช้มือจับหัวเข่าหมุนตามจังหวะการร้องเพลง โดยครูร้องนำก่อนและให้เด็กร้องตาม
2. เด็กและครูร่วมกันสนทนาและสรุปจากเนื้อเพลง เกี่ยวกับสถานที่ในชุมชนมีอะไรบ้าง
3. เด็กดูวีดีโอคลิปหน่วยชุมชนของเรา และสนทนาซักถามเกี่ยวกับประวัติของชุมชนสกลบาตร
4. ให้เด็กบอกชื่อแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญและบอกความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ
5. ให้เด็กเล่าเรื่องเกี่ยวกับประวัติของชุมชนสกลบาตรตามความเข้าใจของเด็ก
6. เด็กและครูร่วมกันสรุปเกี่ยวกับประวัติของชุมชนสกลบาตร

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. วีดีโอคลิปหน่วยชุมชนของเรา
2. เพลง “ชุมชนดี”

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตการบอกชื่อแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญ
2. สังเกตการบอกความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ
3. สังเกตการบอกประวัติของชุมชนสลกบาตร

เกณฑ์การประเมิน

ระดับ 2	หมายถึง	เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้ด้วยตนเอง
ระดับ 1	หมายถึง	เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้โดยมีครูหรือเพื่อนชี้แนะ
ระดับ 0	หมายถึง	เด็กปฏิบัติกิจกรรมไม่ได้

សាលាសិក្សាស្រីសុវត្ថិ

២៧៧៧៧៧៧៧

២៧៧៧៧៧

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

คนที่	บอกชื่อ แหล่งเรียนรู้ ที่สำคัญ			บอกความสำคัญ ของแหล่งเรียนรู้ ต่าง ๆ			บอกประวัติ ของชุมชน สถาปัตยกรรม			สรุปผล การประเมิน	
	2	1	0	2	1	0	2	1	0	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1.											
2.											
3.											
4.											
5.											
6.											
7.											
8.											
9.											

เกณฑ์การประเมิน

- 2 = เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้ด้วยตนเอง
 1 = เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้โดยมีครูหรือเพื่อนชี้แนะ
 0 = เด็กปฏิบัติกิจกรรมไม่ได้

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
 (.....)

แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ชุมชนสลกบาตร
สำหรับนักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

หน่วย สายใยชุมชน

ครั้งที่ 3

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 3

เรื่อง ความเป็นมาของวัดหงษ์ทอง เวลา 40 นาที

สาระสำคัญ

การศึกษาวัดหงษ์ทองจำเป็นจะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับความเป็นมาของวัดหงษ์ทองก่อน จึงจะสามารถเรียนรู้ความสำคัญของวัดหงษ์ทองได้ดี

จุดประสงค์

1. บอกชื่อสถานที่สำคัญได้
2. บอกความสำคัญของสถานที่ต่าง ๆ ได้
3. เล่าความเป็นมาเกี่ยวกับวัดหงษ์ทองได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรเรียนรู้
ความเป็นมาของวัดหงษ์ทอง
2. ประสบการณ์สำคัญ
  - การแสดงความรู้สึกด้วยคำพูด
  - การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ
  - การฟังเรื่องราวต่าง ๆ

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. เด็กทุกคนร้องเพลง “ชุมชนดี” และให้มือจับหัวเข่าหมุนตามจังหวะการร้องเพลง โดยครูร้องนำให้เด็กร้องตาม
2. เด็กดูวีดีโอคลิปหน่วยสายใยชุมชน แล้วสนทนาซักถามเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้คือ วัดหงษ์ทอง
3. พาเด็กไปดูวัดหงษ์ทอง พาเด็กกราบพระสงฆ์ที่วัด ฟังเทศน์ และเดินทางกลับโรงเรียน
4. เด็กเล่าความเป็นมาเกี่ยวกับวัดหงษ์ทอง แล้วสนทนาซักถามเกี่ยวกับสถานที่สำคัญ ความสำคัญของสถานที่ต่าง ๆ และการปฏิบัติกิจกรรมของวัดหลังจากที่ศึกษานอกห้องเรียนแล้ว
5. เด็กและครูร่วมกันสรุปเกี่ยวกับสถานที่สำคัญ ความสำคัญของสถานที่ต่าง ๆ และ ความเป็นมาของวัดหงษ์ทอง

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. วีดีโอคลิปหน่วยสหายไยชุมชน
2. วัดหงษ์ทอง
3. เพลง "ชุมชนดี"

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตการบอกชื่อสถานที่สำคัญ
2. สังเกตการบอกความสำคัญของสถานที่ต่าง ๆ
3. สังเกตการเล่าความเป็นมาเกี่ยวกับวัดหงษ์ทอง

เกณฑ์การประเมิน

ระดับ 2 หมายถึง เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้ด้วยตนเอง

ระดับ 1 หมายถึง เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้โดยมีครูหรือเพื่อนชี้แนะ

ระดับ 0 หมายถึง เด็กปฏิบัติกิจกรรมไม่ได้

มหาวิทยาลัยนเรศวร

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

คนที่	บอกชื่อสถานที่สำคัญ			บอกความสำคัญของสถานที่ต่าง ๆ			เล่าความเป็นมาเกี่ยวกับวัดห่งษ์ทอง			สรุปผลการประเมิน	
	2	1	0	2	1	0	2	1	0	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1.											
2.											
3.											
4.											
5.											
6.											
7.											
8.											
9.											

เกณฑ์การประเมิน

- 2 = เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้ด้วยตนเอง
 1 = เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้โดยมีครูหรือเพื่อนชี้แนะ
 0 = เด็กปฏิบัติกิจกรรมไม่ได้

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
 (.....)

แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ชุมชนสลกบาตร
สำหรับนักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2

กิจกรรมเสริมประสบการณ์ หน่วย สายใยชุมชน ครั้งที่ 4

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 4 เรื่องความเป็นมาของวัดสลกบาตร วัดสิงคาราม เวลา 40 นาที

สาระสำคัญ

การศึกษาวัดสลกบาตรและวัดสิงคาราม จำเป็นจะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับความเป็นมาของวัดสลกบาตรและวัดสิงคารามก่อน จึงจะสามารถเรียนรู้ความสำคัญของวัดสลกบาตรและวัดสิงคารามได้ดี

จุดประสงค์

1. บอกชื่อสถานที่สำคัญได้
2. เล่าความเป็นมาเกี่ยวกับวัดสลกบาตรได้
3. เล่าความเป็นมาเกี่ยวกับวัดสิงคารามได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรเรียนรู้
ความเป็นมาของวัดวัดสลกบาตรและวัดสิงคาราม

2. ประสบการณ์สำคัญ

- การแสดงความรู้สึกด้วยคำพูด
- การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ
- การฟังเรื่องราวต่าง ๆ

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. เด็กทุกคนร้องเพลง "ชุมชนดี" และใช้มือจับหัวเข่าหมุนตามจังหวะการร้องเพลง โดยครูร้องนำให้เด็กร้องตาม
2. เด็กดูวีดีโอคลิปหน่วยสายใยชุมชน แล้วสนทนาซักถามเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้คือวัดสลกบาตรและวัดสิงคาราม
3. พาเด็กไปคู่วัดสลกบาตรและวัดสิงคาราม พาเด็กกราบพระสงฆ์ที่วัด ฟังเทศน์ และเดินทางกลับโรงเรียน
4. เด็กเล่าความเป็นมาเกี่ยวกับสถานที่ของวัดสลกบาตรและวัดสิงคาราม แล้วสนทนาซักถามเกี่ยวกับสถานที่สำคัญของวัด และการปฏิบัติกิจกรรมของวัดหลังจากที่ศึกษานอกห้องเรียนแล้ว

5. เด็กและครูร่วมกันสรุปเกี่ยวกับ สถานที่สำคัญ ความสำคัญของสถานที่ต่าง ๆ
ความเป็นมาของวัดสลกบาตรและวัดสังคาราม

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. วีดีโอคลิปหน่วยสายใยชุมชน
2. วัดสลกบาตร, วัดสังคาราม
3. เพลง "ชุมชนดี"

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตการบอกชื่อสถานที่สำคัญ
2. สังเกตการเล่าความเป็นมาเกี่ยวกับวัดสลกบาตร
3. สังเกตการเล่าความเป็นมาเกี่ยวกับวัดสังคาราม

เกณฑ์การประเมิน

ระดับ 2 หมายถึง เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้ด้วยตนเอง

ระดับ 1 หมายถึง เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้โดยมีครูหรือเพื่อนชี้แนะ

ระดับ 0 หมายถึง เด็กปฏิบัติกิจกรรมไม่ได้

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

คนที่	บอกชื่อสถานที่สำคัญ			เล่าความเป็นมาเกี่ยวกับวัดสลกบาตร			เล่าความเป็นมาเกี่ยวกับวัดสังคาราม			สรุปผลการประเมิน	
	2	1	0	2	1	0	2	1	0	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1.											
2.											
3.											
4.											
5.											
6.											
7.											
8.											
9.											

เกณฑ์การประเมิน

- 2 = เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้ด้วยตนเอง
 1 = เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้โดยมีครูหรือเพื่อนชี้แนะ
 0 = เด็กปฏิบัติกิจกรรมไม่ได้

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
 (.....)

แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ชุมชนสลกบาตร
สำหรับนักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2

กิจกรรมเสริมประสบการณ์ หน่วย สวนสาธารณะ ครั้งที่ 5

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 5 เรื่อง ความเป็นมาของสวนสาธารณะ เวลา 40 นาที

สาระสำคัญ

สวนสาธารณะหนองคลองวัวเป็นสถานที่สำคัญในชุมชนสลกบาตรจำเป็นจะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับความเป็นมาของสวนสาธารณะก่อนจึงจะสามารถเรียนรู้ความสำคัญของสวนสาธารณะได้

จุดประสงค์

1. บอกชื่อสถานที่สำคัญได้
2. บอกความสำคัญของสถานที่ต่าง ๆ ได้
3. บอกความเป็นมาของสวนสาธารณะหนองคลองวัวได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรเรียนรู้

ความเป็นมาของสวนสาธารณะหนองคลองวัว

2. ประสบการณ์สำคัญ

- การแสดงความรู้สึกด้วยคำพูด
- การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ
- การฟังเรื่องราวต่าง ๆ

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. เด็กและครูสนทนาเกี่ยวกับสวนสาธารณะและให้เด็กบอกชื่อสถานที่สำคัญ
2. เด็กดูวีดีโอคลิปหน่วยสวนสาธารณะ แล้วสนทนาซักถามเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้คือ

สวนสาธารณะหนองคลองวัว

3. เด็กบอกหรือเล่าความเป็นมาเกี่ยวกับสวนสาธารณะที่เด็ก ๆ รู้จัก แล้วสนทนาซักถามเกี่ยวกับสถานที่สำคัญ ความสำคัญของสถานที่ต่าง ๆ และสถานที่สวนสาธารณะหนองคลองวัว
4. เด็กวาดภาพเกี่ยวกับสวนสาธารณะที่ชอบและนำเสนอผลงาน
5. เด็กและครูร่วมกันสรุปเกี่ยวกับสถานที่สำคัญ ความสำคัญของสถานที่และบอกความเป็นมาของสวนสาธารณะหนองคลองวัว

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. วีดีโอคลิปหน่วยสวนสาธารณะ
2. สวนสาธารณะหนองคลองจัว

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตการบอกชื่อสถานที่สำคัญ
2. สังเกตการบอกความสำคัญของสถานที่ต่าง ๆ
3. สังเกตการบอกความเป็นมาสวนสาธารณะหนองคลองจัว

เกณฑ์การประเมิน

- ระดับ 2 หมายถึง เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้ด้วยตนเอง
- ระดับ 1 หมายถึง เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้โดยมีครูหรือเพื่อนชี้แนะ
- ระดับ 0 หมายถึง เด็กปฏิบัติกิจกรรมไม่ได้

มหาวิทยาลัยนเรศวร

แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ชุมชนสลกบาตร
สำหรับนักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2

กิจกรรมเสริมประสบการณ์ หน่วย สวนสาธารณะ ครั้งที่ 6

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 6 เรื่อง ประโยชน์ของสวนสาธารณะหนองคลองวัว เวลา
40 นาที

สาระสำคัญ

สวนสาธารณะหนองคลองวัวเป็นสถานที่สำคัญในชุมชนสลกบาตรและเป็นสถานที่
ที่ให้ทุกคนได้ออกกำลังกาย

จุดประสงค์

1. บอกชื่อสถานที่สำคัญได้
2. สนทนาและตอบคำถามเกี่ยวกับสวนสาธารณะหนองคลองวัวได้
3. วาดภาพประโยชน์สวนสาธารณะหนองคลองวัวได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรเรียนรู้
ประโยชน์ของสวนสาธารณะหนองคลองวัว
2. ประสบการณ์สำคัญ
  - การแสดงความรู้สึกด้วยคำพูด
  - การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ
  - การฟังเรื่องราวต่าง ๆ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. เด็กและครูสนทนา เกี่ยวกับวีดีโอคลิปหน่วยสวนสาธารณะและให้เด็กบอกชื่อสถานที่
สำคัญ
2. พาเด็กไปดูสวนสาธารณะหนองคลองวัว พาเด็กเดินดูรอบ ๆ สวนและสนทนาซักถาม
เกี่ยวกับประโยชน์ของสวนสาธารณะหนองคลองวัว และเดินทางกลับโรงเรียน
3. เด็กวาดภาพระบายสีเกี่ยวกับประโยชน์ของสวนสาธารณะหนองคลองวัวแล้วสนทนา
ซักถาม หลังจากที่ได้ศึกษานอกห้องเรียนแล้ว
4. เด็กและครุร่วมกันสรุปเกี่ยวกับสถานที่สำคัญ ความสำคัญของสถานที่ต่าง ๆ
และประโยชน์ของสวนสาธารณะหนองคลองวัว

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. วีดีโอคลิปหน่วยสวนสาธารณะ
2. สวนสาธารณะหนองคลองขี้วัว
3. กระดาษ
4. สีเทียน

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตการบอกชื่อสถานที่สำคัญ
2. สังเกตการสนทนาและตอบคำถามเกี่ยวกับสวนสาธารณะหนองคลองขี้วัว
3. สังเกตการวาดภาพประโยชน์ของสวนสาธารณะหนองคลองขี้วัว

เกณฑ์การประเมิน

ระดับ 2 หมายถึง เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้ด้วยตนเอง

ระดับ 1 หมายถึง เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้โดยมีครูหรือเพื่อนชี้แนะ

ระดับ 0 หมายถึง เด็กปฏิบัติกิจกรรมไม่ได้

มหาวิทยาลัยนเรศวร

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

คนที่	บอกรับชื่อ สถานที่			สนทนาและตอบ คำถามเกี่ยวกับ			วาดภาพ ประโยชน์			สรุปผล การประเมิน	
	สำคัญ			ความสามารถ			ความสามารถ			ผ่าน	ไม่ผ่าน
1.	2	1	0	2	1	0	2	1	0	ผ่าน	ไม่ผ่าน
2.											
3.											
4.											
5.											
6.											
7.											
8.											
9.											

เกณฑ์การประเมิน

2 = เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้ด้วยตนเอง

1 = เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้โดยมีครูหรือเพื่อนที่นำ

0 = เด็กปฏิบัติกิจกรรมไม่ได้

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ชุมชนสลกบาตร
สำหรับนักเรียนปฐมวัย

ชั้นอนุบาลปีที่ 2

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

หน่วย กล้วยจำ

ครั้งที่ 7

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 7

เรื่อง ลักษณะของต้นกล้วย

เวลา 40 นาที

สาระสำคัญ

กล้วยเป็นพืชยืนต้น ที่มีลำต้นตรง มีใบยาวและใหญ่ ปลูง่าย

จุดประสงค์

1. บอกลักษณะของต้นกล้วยได้
2. สนทนาและตอบคำถามได้
3. บอกชื่อแหล่งเรียนรู้ของต้นกล้วยภายในโรงเรียนได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรเรียนรู้
กล้วยเป็นพืชที่มีลำต้นตรง มีใบยาวและใหญ่ ต้นกล้วยมีขนาดสูง – ต่ำ ไม่เท่ากัน
2. ประสบการณ์สำคัญ
  - การสำรวจและอธิบายความเหมือน ความต่างของสิ่งต่าง ๆ
  - การแสดงความรู้สึกรักด้วยคำพูด

กิจกรรมการเรียนรู้

1. เด็กและครูช่วยกันร้องเพลง “ ต้นกล้วย ” พร้อมใช้มือแตะไหล่และกางแขนสลับกัน
2. เด็กดูวีดีโอคลิปหน่วยกล้วยจำ แล้วสนทนาร่วมกันเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ของต้นกล้วยทั้งภายในโรงเรียนและในหมู่บ้านหรือชุมชนสลกบาตร
3. ให้เด็กบอกชื่อสถานที่แหล่งเรียนรู้ของต้นกล้วยที่เด็กรู้จักและสร้างข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับการไปใช้แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ในชุมชนสลกบาตร
4. แบ่งกลุ่มเด็ก 3 กลุ่ม ๆ ละเท่า ๆ กัน และพาเด็กไปศึกษาต้นกล้วยจากแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนด้านหลังของโรงอาหารเพื่อสังเกตลักษณะและขนาดของต้นกล้วย กลุ่มละ 1 ต้น
5. ให้เด็กนั่งใต้ต้นไม้ เพื่อสรุปผลการสังเกต โดยให้ตัวแทนกลุ่มบอกลักษณะของ ต้นกล้วยให้เพื่อน ๆ ฟัง
6. เด็กและครูสนทนาและสรุปร่วมกันว่า กล้วยแต่ละต้นมีลักษณะเหมือนกันแต่มีขนาดไม่เท่ากันบางต้นมีขนาดต่ำ และบางต้นมีขนาดสูง
7. เด็กทุกคนเปรียบเทียบขนาด สูง – ต่ำ ของต้นกล้วยโดยการสังเกตและใช้ไม้ชี้

ต้นกล้วยแต่ละต้น

8. ให้เด็กวาดภาพพระบายสีต้นกล้วยที่ได้จากการสังเกต หรือปั้นต้นกล้วยด้วยดินน้ำมัน

9. เด็กและครูสนทนาและสรุปร่วมกัน เกี่ยวกับลักษณะของต้นกล้วย ชนิดของกล้วย ส่วนประกอบของต้นกล้วย ประโยชน์ของส่วนประกอบต้นกล้วย ขนมที่ทำจากผลกล้วย
สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. วีดิโอคลิปหน่วยกล้วยจำ
2. แหล่งเรียนรู้สวนกล้วย
3. เพลง "ต้นกล้วย"
4. สีเทียน
5. ดินน้ำมัน

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตการบอกลักษณะของต้นกล้วย
2. สังเกตการสนทนาและตอบคำถาม
3. สังเกตการบอกชื่อแหล่งเรียนรู้ของต้นกล้วยภายในโรงเรียน

เกณฑ์การประเมิน

ระดับ 2 หมายถึง เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้ด้วยตนเอง

ระดับ 1 หมายถึง เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้โดยมีครูหรือเพื่อนชี้แนะ

ระดับ 0 หมายถึง เด็กปฏิบัติกิจกรรมไม่ได้

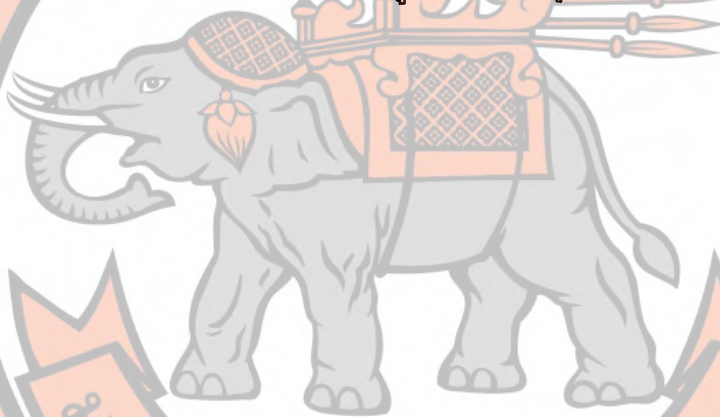
ภาคผนวก

เพลงต้นกล้วย

ไม่ทราบชื่อผู้แต่ง

หนู หนูจำ
มีลำต้นตั้งตรงนั้น
เราเรียกว่าอะไรจ๊ะหนู

เรามาดูอะไรกัน
นั้นใบยาวใหญ่หน้าดู
ดูแล้วเรียกว่าต้นกล้วย

มหาวิทยาลัยนเรศวร

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

คนที่	บอกลักษณะ ของ			สนทนา และ			บอกชื่อแหล่ง เรียนรู้ของ			สรุปผล การประเมิน	
	ต้นกล้วย			ตอบคำถาม			ต้นกล้วย			ผ่าน	ไม่ผ่าน
	2	1	0	2	1	0	2	1	0		
1.											
2.											
3.											
4.											
5.											
6.											
7.											
8.											
9.											

เกณฑ์การประเมิน

- 2 = เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้ด้วยตนเอง
 1 = เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้โดยมีครูหรือเพื่อนชี้แนะ
 0 = เด็กปฏิบัติกิจกรรมไม่ได้

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ชุมชนสลกบาตร
สำหรับนักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

หน่วย กกล้วยเจ้า

ครั้งที่ 8

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 8

เรื่อง ส่วนประกอบของต้นกล้วย

เวลา 40 นาที

สาระสำคัญ

กล้วยเป็นพืชยืนต้น มีส่วนประกอบที่เรียกชื่อแตกต่างกันตามลักษณะ

จุดประสงค์

1. บอกและชี้ส่วนประกอบของต้นกล้วยได้
2. สนทนากับครูและเพื่อนได้
3. บอกชื่อแหล่งเรียนรู้ของต้นกล้วยในชุมชนได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรเรียนรู้

กล้วยเป็นพืชยืนต้นชนิดหนึ่ง มีลำต้นตรง มีส่วนประกอบของลำต้น เช่น ก้าน ใบ ผล และดอก ซึ่งดอกของต้นกล้วยเรียกว่าปลี ใบของกล้วย เรียกว่า ใบตอง

2. ประสบการณ์สำคัญ

- การสำรวจและอธิบายความเหมือนความต่างของสิ่งต่าง ๆ
- การแสดงความรู้สึกด้วยคำพูด

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. เด็กและครูสนทนาเกี่ยวกับวีดิทัศน์แหล่งเรียนรู้ของต้นกล้วยในชุมชนสลกบาตร ลักษณะของต้นกล้วยและข้อตกลงในการไปแหล่งเรียนรู้ เพื่อทบทวน
2. แบ่งเด็กเป็นกลุ่ม 3 กลุ่ม (กลุ่มเดิม) พาเด็กไปแหล่งเรียนรู้ของต้นกล้วยสถานที่จริงในชุมชนสลกบาตร เพื่อดูต้นกล้วยโดยเดินเป็นแถวอย่างมีระเบียบเพื่อสังเกตว่า ต้นกล้วยมีส่วนประกอบอะไรบ้าง
3. ให้แต่ละกลุ่มสังเกตต้นกล้วยของจริงว่า มีส่วนประกอบอะไรบ้าง
4. ตัวแทนกลุ่มแต่ละกลุ่ม ออกมาใช้ไม้ชี้และบอกส่วนประกอบของต้นกล้วยให้เพื่อน ๆ ฟัง และให้เด็กทุกคนพูดชื่อส่วนประกอบของต้นกล้วยพร้อมกัน
5. เด็กสังเกตและเปรียบเทียบว่าใบกล้วยมีขนาดเล็กหรือใหญ่ พร้อมทำมือแสดงขนาดเล็กและใหญ่ด้วย
6. กลับเข้าห้องเรียน ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอส่วนประกอบของต้นกล้วย กลุ่มละ 1 ชนิด เมื่อ

บ้านเสร็จแล้ว ให้แต่ละกลุ่มนำส่วนประกอบที่ปั้นได้มาประกอบรวมกันให้เป็นต้นกล้วย หรือวาดภาพระบายสีต้นกล้วย แสดงไว้ที่แสดงผลงาน

7. เด็กและครูร่วมกันสรุปเกี่ยวกับส่วนประกอบของต้นกล้วย และให้เด็กบอกชื่อแหล่งเรียนรู้ของต้นกล้วยในชุมชนอีกครั้ง

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. วีดีโอคลิปหน่วยกล้วยจำ
2. แหล่งเรียนรู้ของต้นกล้วย
3. ดินน้ำมัน
4. กระดาษ
5. สีเทียน

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตการบอกและชี้ส่วนประกอบของต้นกล้วยได้
2. สังเกตการสนทนากับครูและเพื่อนได้
3. สังเกตการบอกชื่อแหล่งเรียนรู้ของต้นกล้วยในชุมชนได้

เกณฑ์การประเมิน

ระดับ 2	หมายถึง	เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้ด้วยตนเอง
ระดับ 1	หมายถึง	เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้โดยมีครูหรือเพื่อนชี้แนะ
ระดับ 0	หมายถึง	เด็กปฏิบัติกิจกรรมไม่ได้

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

คนที่	บอกและชี้ ส่วนประกอบของ ต้นกล้วย			สนทนา กับครู และเพื่อน			บอกชื่อ แหล่งเรียนรู้ ของต้นกล้วย			สรุปผล การประเมิน	
	2	1	0	2	1	0	2	1	0	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1.											
2.											
3.											
4.											
5.											
6.											
7.											
8.											
9.											

เกณฑ์การประเมิน

- 2 = เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้ด้วยตนเอง
 1 = เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้โดยมีครูหรือเพื่อนชี้แนะ
 0 = เด็กปฏิบัติกิจกรรมไม่ได้

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
 (.....)

แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ชุมชนสลกบาตร
สำหรับนักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2

กิจกรรมเสริมประสบการณ์ หน่วย ศาลเจ้าจอมทอง ครั้งที่ 9

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 9 เรื่อง ความเป็นมาของศาลเจ้าจอมทอง เวลา 40 นาที

สาระสำคัญ

ศาลเจ้าจอมทองเป็นสถานที่สำคัญในชุมชนจำเป็นจะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับความเป็นมาของศาลเจ้าจอมทองก่อนจึงจะสามารถเรียนรู้ความสำคัญของศาลเจ้าจอมทองได้ดี

จุดประสงค์

1. บอกชื่อสถานที่สำคัญได้
2. บอกความสำคัญของสถานที่ต่าง ๆ ได้
3. บอกความเป็นมาของศาลเจ้าจอมทองได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรเรียนรู้
ความเป็นมาของศาลเจ้าจอมทอง
2. ประสบการณ์สำคัญ
  - การแสดงความรู้สึกด้วยคำพูด
  - การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ
  - การฟังเรื่องราวต่าง ๆ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. เด็กและครูสนทนาเกี่ยวกับศาลเจ้าจอมทองและให้เด็กบอกชื่อสถานที่สำคัญ
2. เด็กดูวีดีโอคลิปหน่วยศาลเจ้าจอมทอง แล้วสนทนาซักถามเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้คือศาลเจ้าจอมทอง
3. เด็กบอกหรือเล่าความเป็นมาเกี่ยวกับศาลเจ้าจอมทอง แล้วสนทนาซักถามเกี่ยวกับสถานที่สำคัญ ความสำคัญของสถานที่ต่าง ๆ และความเป็นมาของศาลเจ้าจอมทอง
4. เด็กวาดภาพเกี่ยวกับศาลเจ้าจอมทองและนำเสนอผลงาน
5. เด็กและครูร่วมกันสรุปเกี่ยวกับสถานที่สำคัญ ความสำคัญของสถานที่และบอกความเป็นมาของศาลเจ้าจอมทอง

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. วีดิโอคลิปหน่วยศาลเจ้าจอมทอง
2. ศาลเจ้าจอมทอง

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตการบอกชื่อสถานที่สำคัญ
2. สังเกตการบอกความสำคัญของสถานที่ต่าง ๆ
3. สังเกตการบอกความเป็นมาของศาลเจ้าจอมทอง

เกณฑ์การประเมิน

- ระดับ 2 หมายถึง เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้ด้วยตนเอง
- ระดับ 1 หมายถึง เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้โดยมีครูหรือเพื่อนชี้แนะ
- ระดับ 0 หมายถึง เด็กปฏิบัติกิจกรรมไม่ได้

มหาวิทยาลัยนเรศวร

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

คนที่	บอกชื่อสถานที่สำคัญ			บอกความสำคัญของสถานที่ต่าง ๆ			บอกความเป็นมาของศาลเจ้าจอมทอง			สรุปผลการประเมิน	
	2	1	0	2	1	0	2	1	0	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1.											
2.											
3.											
4.											
5.											
6.											
7.											
8.											
9.											

เกณฑ์การประเมิน

- 2 = เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้ด้วยตนเอง
 1 = เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้โดยมีครูหรือเพื่อนชี้แนะ
 0 = เด็กปฏิบัติกิจกรรมไม่ได้

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ชุมชนสลกบาตร
สำหรับนักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

หน่วย ศาลเจ้าจอมทอง

ครั้งที่ 10

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 10 เรื่อง สถานที่ตั้งของศาลเจ้าจอมทอง เวลา 40 นาที

สาระสำคัญ

ศาลเจ้าจอมทองเป็นสถานที่สำคัญในชุมชนสลกบาตรและเป็นสถานที่ที่ทุกคนได้เคารพกราบไหว้

จุดประสงค์

1. บอกชื่อสถานที่สำคัญได้
2. สนทนาและตอบคำถามเกี่ยวกับศาลเจ้าจอมทองได้
3. บอกสถานที่ตั้งของศาลเจ้าจอมทองได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรเรียนรู้

สถานที่ตั้งของศาลเจ้าจอมทอง

2. ประสบการณ์สำคัญ

- การแสดงความรู้สึกด้วยคำพูด
- การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ
- การฟังเรื่องราวต่าง ๆ

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. เด็กและครูสนทนา เกี่ยวกับวีดีโอคลิปหน่วยศาลเจ้าจอมทองและให้เด็กบอกชื่อสถานที่สำคัญ สถานที่ตั้ง
2. พาเด็กไปดูศาลเจ้าจอมทอง พาเด็กเดินดูรอบ ๆ สวนและสนทนาซักถามเกี่ยวกับสถานที่ตั้ง ประโยชน์ของศาลเจ้าจอมทองและเดินทางกลับโรงเรียน
3. เด็กวาดภาพสถานที่ตั้งและบอกประโยชน์ของศาลเจ้าจอมทองแล้วสนทนาซักถามหลังจากที่ได้ศึกษานอกห้องเรียนแล้ว
4. เด็กและครูร่วมกันสรุปเกี่ยวกับสถานที่สำคัญ ความสำคัญของสถานที่ต่าง ๆ สถานที่ตั้งและประโยชน์ของศาลเจ้าจอมทอง

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. วีดีโอคลิปหน่วยศาลเจ้าจอมทอง
2. ศาลเจ้าจอมทอง
3. กระดาษ
4. สีเทียน

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตการบอกชื่อสถานที่สำคัญ
2. สังเกตการสนทนาและตอบคำถามเกี่ยวกับศาลเจ้าจอมทอง
3. สังเกตการบอกสถานที่ตั้งและวาดภาพประโยชน์ของศาลเจ้าจอมทอง

เกณฑ์การประเมิน

ระดับ 2 หมายถึง เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้ด้วยตนเอง

ระดับ 1 หมายถึง เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้โดยมีครูหรือเพื่อนชี้นำ

ระดับ 0 หมายถึง เด็กปฏิบัติกิจกรรมไม่ได้

มหาวิทยาลัยนเรศวร

(.....)
 ๑๒๓.....๑๒๓

๐ = ๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐

๑ = ๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐

๒ = ๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐

๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐

๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐	๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐	๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐	๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐	๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐	๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐	๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐	๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐	๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐	๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐	๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐	๑
											๒
											๓
											๔
											๕
											๖
											๗
											๘
											๙
											๐
๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐	๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐	๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐	๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐	๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐	๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐	๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐	๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐	๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐	๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐	๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐	

๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐

แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ชุมชนสลกบาตร
สำหรับนักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

หน่วย ชื่นชมอาชีพ

ครั้งที่ 11

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 11

เรื่อง การทำแจ็กวียชากังราว

เวลา 40 นาที

สาระสำคัญ

การทำแจ็กวียชากังราว เป็นอาชีพหนึ่งของคนในชุมชนสลกบาตร

จุดประสงค์

1. บอกความเป็นมาของการทำแจ็กวียชากังราวได้
2. บอกความสำคัญของอาชีพต่าง ๆ ได้
3. บอกประโยชน์ของแจ็กวียชากังราวได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรเรียนรู้

ความเป็นมาของการทำแจ็กวียชากังราว

2. ประสบการณ์สำคัญ

- การแสดงความรู้สึกรักด้วยคำพูด
- การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ
- การฟังเรื่องราวต่าง ๆ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. เด็กและครูสนทนาเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ ในชุมชนสลกบาตรและให้เด็กบอกชื่อสถานที่สำคัญหรือแหล่งเรียนรู้ของอาชีพต่าง ๆ
2. เด็กดูวีดีโอคลิปหน่วยชื่นชมอาชีพ แล้วสนทนาซักถามเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้อาชีพที่เด็ก ๆ รู้จักและแหล่งเรียนรู้ของการทำแจ็กวียชากังราว
3. พาเด็กไปดูแหล่งเรียนรู้การทำแจ็กวียชากังราวของจริงให้เด็กสอบถามวิทยากรที่ทำแจ็กวียชากังราวและสนทนาซักถามเกี่ยวกับความเป็นมา ความสำคัญและประโยชน์ของแจ็กวียชากังราว และเดินทางกลับโรงเรียน
4. ให้เด็กบอกหรือเล่าความเป็นมาเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ของการทำแจ็กวียชากังราว แล้วสนทนาซักถามเกี่ยวกับความสำคัญของอาชีพต่าง ๆ และประโยชน์ของแจ็กวียชากังราว
5. เด็กและครูร่วมกันสรุปเกี่ยวกับความเป็นมาแหล่งเรียนรู้ของการทำแจ็กวียชากังราว ความสำคัญของอาชีพและประโยชน์ของแจ็กวียชากังราว

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. วีดิโอคลิปหน่วยขึ้นชมอาชีพ
2. แหล่งเรียนรู้เจ้าแก้วชากังราว

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตการบอกความเป็นมาของเจ้าแก้วชากังราว
2. สังเกตการบอกความสำคัญของอาชีพต่าง ๆ
3. สังเกตการบอกประโยชน์ของเจ้าแก้วชากังราว

เกณฑ์การประเมิน

- ระดับ 2 หมายถึง เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้ด้วยตนเอง
- ระดับ 1 หมายถึง เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้โดยมีครูหรือเพื่อนชี้แนะ
- ระดับ 0 หมายถึง เด็กปฏิบัติกิจกรรมไม่ได้

มหาวิทยาลัยนเรศวร

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

คนที่	บอกความเป็นมาของ เจาก็วยซากังราว			บอกความสำคัญของ ของอาชีพ ต่าง ๆ			บอกประโยชน์ของ เจาก็วย ซากังราว			สรุปผล การประเมิน	
	2	1	0	2	1	0	2	1	0	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1.											
2.											
3.											
4.											
5.											
6.											
7.											
8.											
9.											

เกณฑ์การประเมิน

2 = เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้ด้วยตนเอง

1 = เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้โดยมีครูหรือเพื่อนชี้แนะ

0 = เด็กปฏิบัติกิจกรรมไม่ได้

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ชุมชนสลกบาตร
สำหรับนักเรียนปฐมวัย

ชั้นอนุบาลปีที่ 2

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

หน่วย ชื่นชมอาชีพ

ครั้งที่ 12

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 12

เรื่อง การทำเห็ดนางฟ้า

เวลา 40 นาที

สาระสำคัญ

การทำเห็ดนางฟ้า เป็นอาชีพหนึ่งของคนในชุมชนสลกบาตร

จุดประสงค์

1. บอกที่มาของการทำเห็ดนางฟ้าได้
2. บอกความสำคัญของอาชีพต่าง ๆ ได้
3. บอกประโยชน์ของการทำเห็ดนางฟ้าได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรเรียนรู้
ที่มาของการทำเห็ดนางฟ้า
2. ประสบการณ์สำคัญ
  - การแสดงความรู้สึกด้วยคำพูด
  - การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ
  - การฟังเรื่องราวต่าง ๆ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. เด็กและครูสนทนาเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ ในชุมชนสลกบาตรและให้เด็กบอกชื่อสถานที่สำคัญหรือแหล่งเรียนรู้ของอาชีพต่าง ๆ
2. เด็กดูวีดีโอคลิปหน่วยชื่นชมอาชีพ แล้วสนทนาซักถามเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้อาชีพที่เด็ก ๆ รู้จักและแหล่งเรียนรู้ของการทำเห็ดนางฟ้า
3. พาเด็กไปดูแหล่งเรียนรู้การทำเห็ดนางฟ้าของจริง ให้เด็กสอบถามวิทยากรที่ทำเห็ดนางฟ้าและสนทนาซักถามเกี่ยวกับความเป็นมา ความสำคัญและประโยชน์ของอาชีพการทำเห็ดนางฟ้า และเดินทางกลับโรงเรียน
4. ให้เด็กบอกหรือเล่าที่มาเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ของการทำเห็ดนางฟ้า แล้วสนทนาซักถามเกี่ยวกับความสำคัญของอาชีพต่าง ๆ และประโยชน์ของการทำเห็ดนางฟ้า
5. เด็กและครูร่วมกันสรุปเกี่ยวกับความเป็นมาแหล่งเรียนรู้ของการทำเห็ดนางฟ้า ความสำคัญของอาชีพและประโยชน์ของการทำเห็ดนางฟ้า

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. วีดีโอคลิปหน่วยขึ้นชมอาชีพ
2. แหล่งเรียนรู้การทำเห็ดนางฟ้า

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตการบอกความเป็นมาของการทำเห็ดนางฟ้า
2. สังเกตการบอกความสำคัญของอาชีพต่าง ๆ
3. สังเกตการบอกประโยชน์ของการทำเห็ดนางฟ้า

เกณฑ์การประเมิน

ระดับ 2 หมายถึง เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้ด้วยตนเอง

ระดับ 1 หมายถึง เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้โดยมีครูหรือเพื่อนชี้แนะ

ระดับ 0 หมายถึง เด็กปฏิบัติกิจกรรมไม่ได้

มหาวิทยาลัยพระพรหม

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

คนที่	บอกที่มา ของการทำ ผิดนางฟ้า			บอกความสำคัญ ของอาชีพ ต่าง ๆ			บอกประโยชน์ ของการทำผิด นางฟ้า			สรุปผล การประเมิน	
	2	1	0	2	1	0	2	1	0	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1.											
2.											
3.											
4.											
5.											
6.											
7.											
8.											
9.											

เกณฑ์การประเมิน

2 = เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้ด้วยตนเอง

1 = เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้โดยมีครูหรือเพื่อนชี้แนะ

0 = เด็กปฏิบัติกิจกรรมไม่ได้

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ชุมชนสลกบาตร
สำหรับนักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

หน่วย อาชีพน้าวัว

ครั้งที่ 13

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 13 เรื่อง การปลูกมันสำปะหลัง

เวลา 40 นาที

สาระสำคัญ

การปลูกมันสำปะหลัง เป็นอาชีพหนึ่งของคนในชุมชนสลกบาตร

จุดประสงค์

1. บอกที่มาของการปลูกมันสำปะหลังได้
2. บอกความสำคัญของอาชีพต่าง ๆ ได้
3. บอกประโยชน์ของการปลูกมันสำปะหลังได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรเรียนรู้
ที่มาของการปลูกมันสำปะหลัง
2. ประสบการณ์สำคัญ
  - การแสดงความรู้สึกด้วยคำพูด
  - การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ
  - การฟังเรื่องราวต่าง ๆ

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. เด็กและครูสนทนาเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ ในชุมชนสลกบาตรและให้เด็กบอกชื่อสถานที่สำคัญหรือแหล่งเรียนรู้ของอาชีพต่าง ๆ
2. เด็กดูวีดีโอคลิปหน่วยอาชีพน้าวัว แล้วสนทนาซักถามเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้อาชีพที่ เด็ก ๆ รู้จักและแหล่งเรียนรู้ของการปลูกมันสำปะหลัง
3. พาเด็กไปดูแหล่งเรียนรู้การปลูกมันสำปะหลัง ของจริงให้เด็กสังเกตสถานที่จริงและสนทนาซักถามเกี่ยวกับที่มา ความสำคัญและประโยชน์ของอาชีพการปลูกมันสำปะหลัง และเดินทางกลับโรงเรียน
4. ให้เด็กบอกหรือเล่าความเป็นมาเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ของการปลูกมันสำปะหลัง แล้วสนทนาซักถามเกี่ยวกับความสำคัญของอาชีพต่าง ๆ และประโยชน์ของการปลูกมันสำปะหลัง
5. เด็กและครูร่วมกันสรุปเกี่ยวกับความเป็นมาแหล่งเรียนรู้ของการปลูกมันสำปะหลัง ความสำคัญของอาชีพและประโยชน์ของการปลูกมันสำปะหลัง

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. วีดิโอคลิปหน่วยอาชีพน่ารู้
2. แหล่งเรียนรู้การปลูกมันสำปะหลัง

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตการบอกความเป็นมาของการปลูกมันสำปะหลัง
2. สังเกตการบอกความสำคัญของอาชีพต่าง ๆ
3. สังเกตการบอกประโยชน์ของการปลูกมันสำปะหลัง

เกณฑ์การประเมิน

ระดับ 2 หมายถึง เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้ด้วยตนเอง

ระดับ 1 หมายถึง เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้โดยมีครูหรือเพื่อนชี้แนะ

ระดับ 0 หมายถึง เด็กปฏิบัติกิจกรรมไม่ได้

มหาวิทยาลัยพระพรหม

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

คนที่	บอกที่มา ของการปลูก มันสำปะหลัง			บอกความสำคัญ ของอาชีพ ต่าง ๆ			บอกประโยชน์ ของการปลูกมัน สำปะหลัง			สรุปผล การประเมิน	
	2	1	0	2	1	0	2	1	0	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1.											
2.											
3.											
4.											
5.											
6.											
7.											
8.											
9.											

เกณฑ์การประเมิน

2 = เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้ด้วยตนเอง

1 = เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้โดยมีครูหรือเพื่อนชี้แนะ

0 = เด็กปฏิบัติกิจกรรมไม่ได้

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ชุมชนสลกบาตร

สำหรับนักเรียนปฐมวัย

ชั้นอนุบาลปีที่ 2

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

หน่วย อาชีพน่ารู้

ครั้งที่ 14

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 14

เรื่อง การเลี้ยงปลา

เวลา 40 นาที

สาระสำคัญ

การเลี้ยงปลา เป็นอาชีพหนึ่งของคนในชุมชนสลกบาตร

จุดประสงค์

1. บอกที่มาของการเลี้ยงปลาได้
2. บอกความสำคัญของอาชีพต่าง ๆ ได้
3. บอกประโยชน์ของการเลี้ยงปลาได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรเรียนรู้
ที่มาของการเลี้ยงปลา
2. ประสบการณ์สำคัญ
  - การแสดงความรู้สึกร่วมด้วยคำพูด
  - การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ
  - การฟังเรื่องราวต่าง ๆ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. เด็กและครูสนทนาเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ ในชุมชนสลกบาตรและให้เด็กบอกชื่อสถานที่สำคัญหรือแหล่งเรียนรู้ของอาชีพต่าง ๆ
2. เด็กดูวีดีโอคลิปหน่วยอาชีพน่ารู้ แล้วสนทนาซักถามเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้อาชีพที่ เด็ก ๆ รู้จักและแหล่งเรียนรู้ของการเลี้ยงปลา
3. พาเด็กไปดูแหล่งเรียนรู้การเลี้ยงปลาของจริง ให้เด็กสอบถามวิทยากรที่เลี้ยงปลา และสนทนาซักถามเกี่ยวกับความเป็นมา ความสำคัญและประโยชน์ของอาชีพการเลี้ยงปลา และเดินทางกลับโรงเรียน
4. ให้เด็กบอกหรือเล่าที่มาเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ของการเลี้ยงปลา แล้วสนทนาซักถามเกี่ยวกับความสำคัญของอาชีพต่าง ๆ และประโยชน์ของการเลี้ยงปลา
5. เด็กและครูก่อรูปเกี่ยวกับที่มาแหล่งเรียนรู้ของการเลี้ยงปลา ความสำคัญของอาชีพและประโยชน์ของการเลี้ยงปลา

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. วีดีโอคลิปหน่วยอาชีพนักรู้
2. แหล่งเรียนรู้การเลี้ยงปลาตุ๊ก

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตการบอกความเป็นมาของการเลี้ยงปลาตุ๊ก
2. สังเกตการบอกความสำคัญของอาชีพต่าง ๆ
3. สังเกตการบอกประโยชน์ของการเลี้ยงปลาตุ๊ก

เกณฑ์การประเมิน

ระดับ 2	หมายถึง	เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้ด้วยตนเอง
ระดับ 1	หมายถึง	เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้โดยมีครูหรือเพื่อนชี้แนะ
ระดับ 0	หมายถึง	เด็กปฏิบัติกิจกรรมไม่ได้

มหาวิทยาลัยนเรศวร

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

คนที่	บอกความเป็นมาของการเลี้ยงปลา			บอกความสำคัญของอาชีพต่าง ๆ			บอกประโยชน์ของการเลี้ยงปลา			สรุปผลการประเมิน	
	2	1	0	2	1	0	2	1	0	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1.											
2.											
3.											
4.											
5.											
6.											
7.											
8.											
9.											

เกณฑ์การประเมิน

- 2 = เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้ด้วยตนเอง
 1 = เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้โดยมีครูหรือเพื่อนชี้แนะ
 0 = เด็กปฏิบัติกิจกรรมไม่ได้

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
 (.....)

แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ชุมชนสลกบาตร
สำหรับนักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

หน่วย ผักสด

ครั้งที่ 15

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 15

เรื่อง มารูจักผัก

เวลา 40 นาที

สาระสำคัญ

ผักมีหลายชนิดและมีลักษณะแตกต่างกัน

จุดประสงค์

1. บอกชื่อผักที่ใช้เป็นอาหารได้
2. สนทนาและตอบคำถามเกี่ยวกับผักได้
3. จำแนกลักษณะของผักชนิดต่าง ๆ ได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรเรียนรู้
  - ผักคือพืชที่นำส่วนของใบ ก้าน ลำต้น ผล ดอก และราก มารับประทาน
  - ผักมีหลายชนิดและมีลักษณะแตกต่างกัน
2. ประสบการณ์สำคัญ
  - การแสดงความรู้สึกร่วมด้วยคำพูด
  - การฟังเรื่องราวต่าง ๆ
  - การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ให้เด็กตอบปริศนาคำทาย ดังนี้
“อะไรเอ๋ย บ้างสีเขียว บ้างสีขาว บ้างสีแดง นำมาผัก นำมาแกง อร่อยดี”
2. ให้เด็กช่วยกันบอกชื่อผักที่รู้จักหรือผักที่ใช้เป็นอาหาร
3. ให้เด็กดูวีดีโอคลิปหน่วยผักสด และสนทนาซักถามเกี่ยวกับผักชนิดต่าง ๆ
4. ให้เด็กสังเกตและจำแนกลักษณะของผักชนิดต่าง ๆ เช่น ดูจากรูปร่าง สี ขนาด น้ำหนัก รสและกลิ่น
5. เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงส่วนต่าง ๆ ของผักที่รับประทาน เช่น ส่วนลำต้น ใบ ดอก ผล ราก ฯลฯ (ครูนำของจริงมาประกอบการสนทนา)
6. เด็กและครูช่วยกันสรุปประเภทต่าง ๆ ของผักพร้อมทั้งบอกชื่อผักที่เด็กรู้จัก

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. ปริศนาคำทายเกี่ยวกับผัก
2. วีดีโอคลิปหน่วยผักสด
3. ผักของจริง (ที่มีในท้องถิ่น)

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตการบอกชื่อผักที่ใช้เป็นอาหาร
2. สังเกตการสนทนาและตอบคำถามเกี่ยวกับผัก
3. สังเกตการจำแนกลักษณะของผักชนิดต่าง ๆ

เกณฑ์การประเมิน

- ระดับ 2 หมายถึง เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้ด้วยตนเอง
- ระดับ 1 หมายถึง เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้โดยมีครูหรือเพื่อนชี้แนะ
- ระดับ 0 หมายถึง เด็กปฏิบัติกิจกรรมไม่ได้

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

คนที่	บอกชื่อผัก ที่ใช้			จำแนก ลักษณะของผัก ชนิดต่าง ๆ			สนทนา ตอบคำถาม เกี่ยวกับผัก			สรุปผล การประเมิน	
	เป็นอาหาร			2	1	0	2	1	0	ผ่าน	ไม่ผ่าน
	2	1	0								
1.											
2.											
3.											
4.											
5.											
6.											
7.											
8.											
9.											

เกณฑ์การประเมิน

2 = เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้ด้วยตนเอง

1 = เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้โดยมีครูหรือเพื่อนชี้แนะ

0 = เด็กปฏิบัติกิจกรรมไม่ได้

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ชุมชนสกลบาตร
สำหรับนักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

หน่วย ผักสด

ครั้งที่ 16

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 16

เรื่อง ประโยชน์ของผัก

เวลา 40 นาที

สาระสำคัญ

ผักมีประโยชน์และมีคุณค่ามาก ทำให้ร่างกายแข็งแรง บำรุงสายตาและผิวพรรณ ช่วยในการขับถ่าย ผักสดในผักจะมีน้ำและจะคายน้ำออกตลอดเวลา ถ้าเก็บไม่ดีผักจะเหี่ยวสูญเสียคุณค่าทางอาหาร เราควรเก็บผักให้สดอยู่เสมอ

จุดประสงค์

1. บอกประโยชน์ของผักได้
2. สนทนาและตอบคำถามได้
3. บอกวิธีเก็บผักสดอย่างง่าย ๆ ได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรเรียนรู้

ผักที่เรารับประทานทำให้ร่างกายแข็งแรง บำรุงสายตาและผิวพรรณ ช่วยในการขับถ่าย

2. ประสบการณ์สำคัญ

- การฟังเรื่องราวต่าง ๆ
- การสำรวจและอธิบายความเหมือนความต่าง ของสิ่งต่าง ๆ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. เด็กและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับวิถีชีวิตในหน่วยผักสด และประโยชน์ของผักสด
2. ให้เด็กไปดูแหล่งเรียนรู้ผักสดของจริง และให้เด็กได้สังเกตผักของจริงและเปรียบเทียบผักสดกับผักไม่สด โดยครูสนทนาแล้วซักถาม แล้วเดินทางกลับโรงเรียน
3. เด็กและครูร่วมกันทดลองว่าในผักมีน้ำ โดยให้ลองขยำหรือตำ ครูอธิบายว่าถ้าปล่อยให้ทิ้งไว้ผักจะคายน้ำออกตลอดเวลา
4. ให้เด็กได้สังเกตการเปรียบเทียบวิธีเก็บผักสดอย่างง่าย ๆ โดยครูเป็นผู้สาธิต ดังนี้
  - งานที่ 1 วางผักไว้ 1 ต้น
  - งานที่ 2 วางแก้วที่มีน้ำและผักแช่ไว้
  - งานที่ 3 วางผักที่พรมน้ำแล้วใช้ผ้าขาวบางชุบน้ำคลุมไว้
5. เด็กคอยสังเกตติดตามผลการทดลองที่จัดไว้ ณ มุมวิทยาศาสตร์

6. เด็กและครูช่วยกันสรุปประโยชน์และวิธีการเก็บผักให้สดอยู่เสมอ และให้เด็กบอกประโยชน์ของผักและบอกวิธีเก็บผักสดอย่างง่าย ๆ อีกครั้ง

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. วีดีโอคลิปหน่วยผักสด
2. แหล่งเรียนรู้สวนผัก
3. ผักต่าง ๆ ของจริง
4. จาน 3 ใบ, แก้วน้ำ

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตการบอกประโยชน์ของผัก
2. สังเกตการสนทนาและตอบคำถาม
3. สังเกตการบอกวิธีเก็บผักสดอย่างง่าย ๆ

เกณฑ์การประเมิน

ระดับ 2 หมายถึง เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้ด้วยตนเอง

ระดับ 1 หมายถึง เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้โดยมีครูหรือเพื่อนชี้แนะ

ระดับ 0 หมายถึง เด็กปฏิบัติกิจกรรมไม่ได้

มหาวิทยาลัยนเรศวร

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

คนที่	บอก ประโยชน์ ของผัก			บอกวิธี เก็บผักสด อย่างง่าย ๆ			สนทนา และ ตอบคำถาม			สรุปผล การประเมิน	
	2	1	0	2	1	0	2	1	0	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1.											
2.											
3.											
4.											
5.											
6.											
7.											
8.											
9.											

เกณฑ์การประเมิน

- 2 = เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้ด้วยตนเอง
 1 = เด็กปฏิบัติกิจกรรมได้โดยมีครูหรือเพื่อนชี้แนะ
 0 = เด็กปฏิบัติกิจกรรมไม่ได้

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

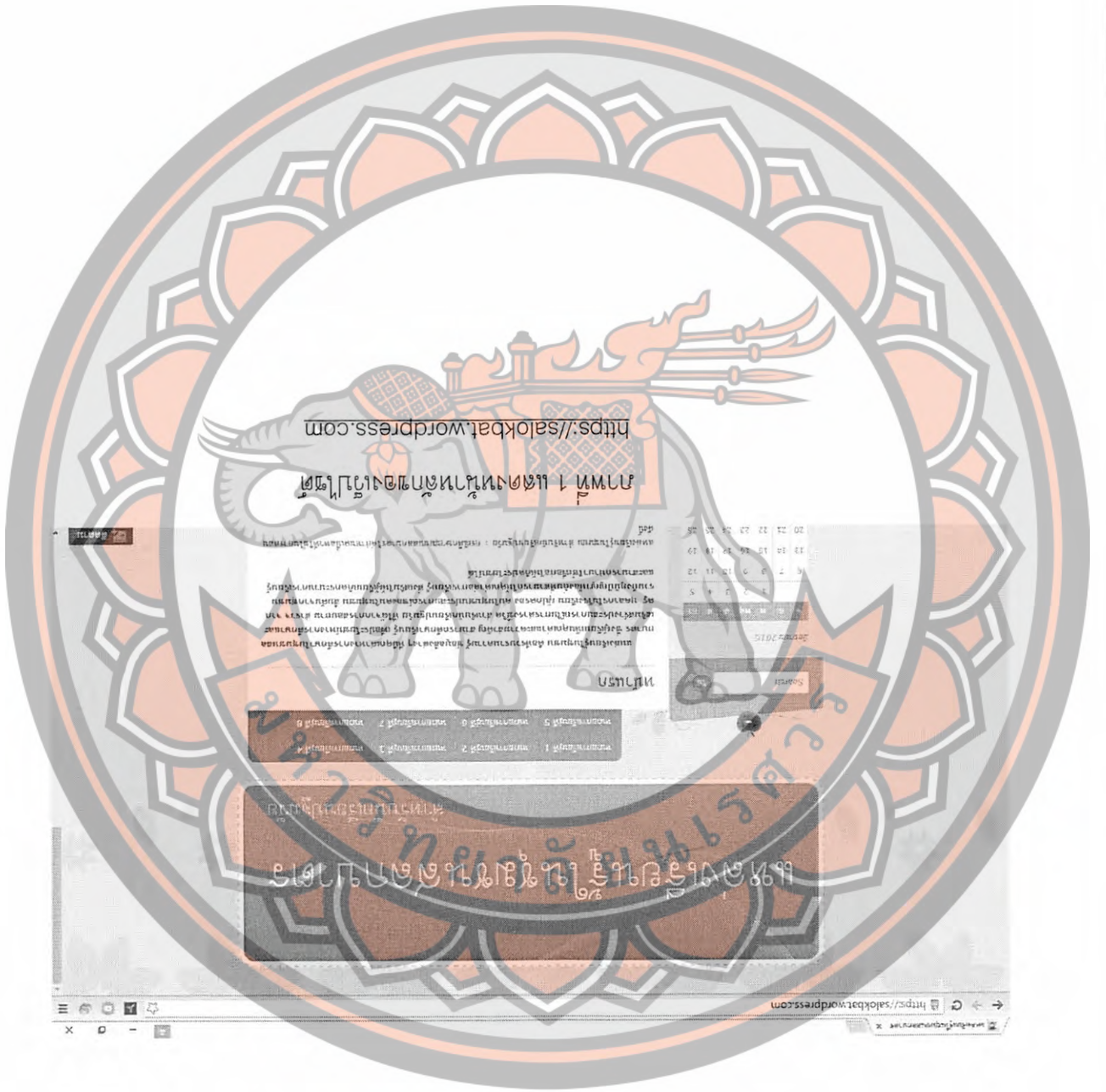

คำแนะนำการใช้ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสกลบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย
การเตรียมอุปกรณ์

ฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ เพื่อใช้ชุดการสอน เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสกลบาตร สำหรับนักเรียนปฐมวัย โดยจัดเตรียมเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีคุณสมบัติอย่างต่ำ ดังนี้

1. เครื่อง CPU 1 GHz หรือสูงกว่า
2. หน่วยความจำชั่วคราว (RAM) 512 MB หรือสูงกว่า
3. Monitor VGA ปรับความละเอียดของหน้าจอให้เป็นขนาด 1024x768 Pixels ขึ้นไป
4. ติดตั้งการ์ดเสียง (Sound Card) และลำโพงหรือหูฟัง
5. ติดตั้งระบบปฏิบัติการ Windows 7 ขึ้นไป
6. ติดตั้งโมเด็ม (Modem) สำหรับเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต (Internet System)
7. ติดตั้งโปรแกรมเว็บเบราว์เซอร์ (Web Browser)

https://goo.gl/s9X0cR

ภาพที่ 3 แสดงหน้าจอเว็บไซต์ของ 1.2 ปริญญาโทของคณะศึกษาศาสตร์

https://goo.gl/w2TjV

ภาพที่ 2 แสดงหน้าจอเว็บไซต์ของ 1.1 ศึกษานิเทศก์ของคณะศึกษาศาสตร์

https://goo.gl/O9J5x3

ภาพที่ 5 แสดงหน้าจอเว็บไซต์ของหน่วยงานวัฒนธรรมและกีฬาของจังหวัดสงขลา

ภาพที่ 6 แสดงหน้าเว็บไซต์ในเรื่อง 3.1 ความเป็นมาของสวนสาธารณะ

<https://goo.gl/kfCx8b>

ภาพที่ 7 แสดงหน้าเว็บไซต์ในเรื่อง 3.2 ประโยชน์ของสวนสาธารณะหนองคลองวัว

<https://goo.gl/q39R4w>

ภาพที่ 8 แสดงหน้าเว็บไซต์ในเรื่อง 4.1 ลักษณะของต้นกล้วย

<https://goo.gl/d5KMGU>

ภาพที่ 9 แสดงหน้าเว็บไซต์ในเรื่อง 4.2 ส่วนประกอบของต้นกล้วย

<https://goo.gl/OMfquM>

ภาพที่ 10 แสดงหน้าเว็บไซต์ในเรื่อง 5.1 ความเป็นมาของศาลเจ้าจอมทอง

<https://goo.gl/2bL6XJ>

ภาพที่ 11 แสดงหน้าเว็บไซต์ในเรื่อง 5.2 สถานที่ตั้งของศาลเจ้าจอมทอง

<https://goo.gl/uJitjD>

https://goo.gl/Ctg6vC

ภาพที่ 13 แสดงหน้าเว็บไซต์ในเรื่อง 6.2 การทำเหมืองแร่ทองคำ

https://goo.gl/D7JKLF

ภาพที่ 12 แสดงหน้าเว็บไซต์ในเรื่อง 6.1 การทำอาชีพการเกษตร

ภาพที่ 14 แสดงหน้าเว็บไซต์ในเรื่อง 7.1 การปลูกมันสำปะหลัง

<https://goo.gl/94zSTw>

ภาพที่ 15 แสดงหน้าเว็บไซต์ในเรื่อง 7.2 การเลี้ยงปลาตก

<https://goo.gl/TRD9Gm>

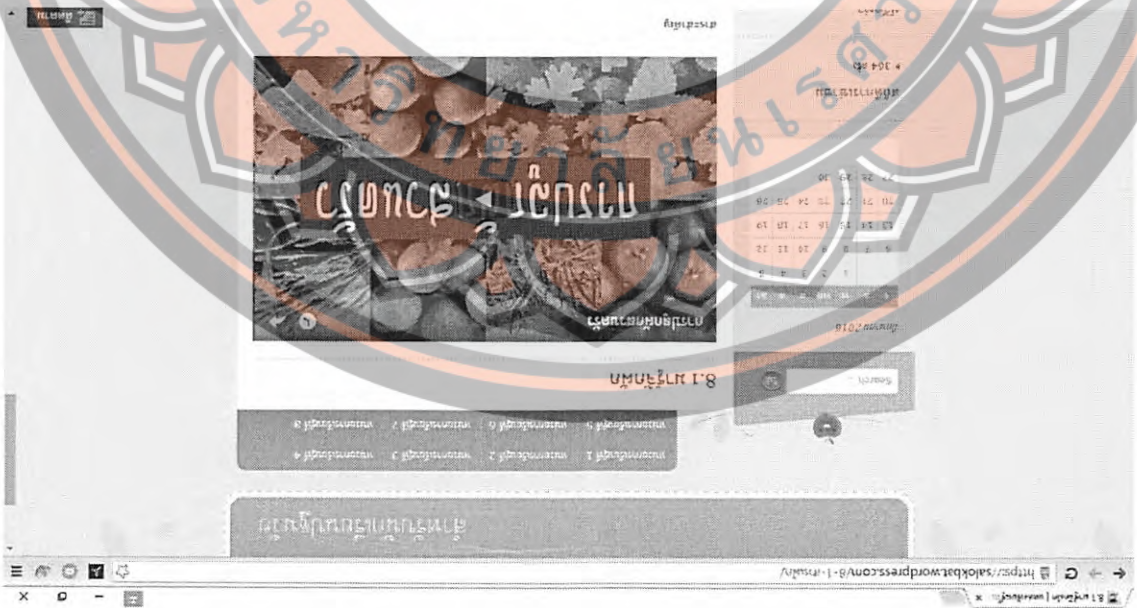
https://goo.gl/uz0bp

ภาพที่ 17 แสดงหน้าเว็บไซต์ในเครื่อง 8.2 ปลายปีงบประมาณ

https://goo.gl/hcbog

ภาพที่ 16 แสดงหน้าเว็บไซต์ในเครื่อง 8.1 มกราคม

ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

ชื่อ - ชื่อสกุล	พาทิศ บัวคง
วัน เดือน ปี เกิด	6 พฤษภาคม 2531
ที่อยู่ปัจจุบัน	139/1 หมู่ 10 ตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
ที่ทำงานปัจจุบัน	กองบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยนเรศวร ตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	พนักงานมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
ประสบการณ์การทำงาน	พ.ศ. 2554 - ปัจจุบัน พนักงานมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
ประวัติการศึกษา	พ.ศ.2548 ปวส. (สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์) วิทยาลัยเทคนิคพิษณุโลก
พ.ศ.2551	วท.บ. (คอมพิวเตอร์อุตสาหกรรม)

คณะ: เทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม